

SZCZEGÓŁOWE WARUNKI I SPOSÓB OCENIANIA
Z JĘZYKA POLSKIEGO
W TECHNIKUM NR 1
ZESPOŁU SZKÓŁ LICEALNYCH I TECHNICZNYCH
IM. ZIEMI TUCHOLSKIEJ
W TUCHOLI

SPIS TREŚCI:

1. CELE NINIEJSZEGO DOKUMENTU
2. ZASADY
3. EGZAMIN POPRAWKOWY, KLASYFIKACYJNY, SPRAWDZIAN WIADOMOŚCI I UMIEJĘTNOŚCI UCZNIA
4. RODZAJE AKTYWNOŚCI UCZNIÓW PODLEGAJĄCE OCENIANIU
5. SPOSOBY SPRAWDZANIA OSIĄGNIĘĆ
6. WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY
7. WARUNKI I TRYB OTRZYMANIA WYŻSZEJ NIŻ PRZEWIDYWANA ROCZNEJ OCENY KLASYFIKACYJNEJ
8. FORMY PRZEKAZYWANIA INFORMACJI ZWROTNEJ UCZNIOWI I JEGO RODZICOM
9. SPOSÓB UZASADNIANIA USTALONEJ OCENY
- 10.** FORMA I TERMIN INFORMOWANIA UCZNIA I JEGO RODZICÓW O PRZEWIDYWANYCH ROCZNYCH OCENACH KLASYFIKACYJNYCH
- 11.**TERMINY KLASYFIKACJI ŚRÓDROCZNEJ
- 12.DOSTOSOWANIE WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH
- 13.EWALUACJA

1. CELE DOKUMENTU

1. Informowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i postępach w tym zakresie.
2. Pomoc uczniowi w samodzielnym planowaniu rozwoju.
3. Motywowanie ucznia do dalszej pracy.
4. Dostarczenie rodzicom, opiekunom i nauczycielom informacji o postępach, trudnościach w uczeniu się oraz szczególnych uzdolnieniach ucznia
5. Umożliwianie nauczycielom doskonalenia organizacji i metod pracy dydaktyczno – wychowawczej.

2. ZASADY

1. Opracowane „Szczegółowe zasady...” mają na celu wspieranie rozwoju intelektualnego i osobowościowego ucznia.
2. Zakłada się, iż każdy uczeń, na miarę swoich możliwości intelektualnych oraz charakterologicznych, robi wszystko, by osiągnąć sukces szkolny.
3. Na początku nauki w kl. I dokonuje się diagnozy wstępnej poziomu wiedzy i umiejętności uczniów (wynik ujmuje się w % i odnotowuje w e- dzienniku).
4. Ocena ma dostarczyć uczniom, rodzicom i nauczycielowi rzetelnej informacji o specjalnych uzdolnieniach, postępach i trudnościach ucznia.
5. Wymagania edukacyjne formułowane są zgodnie z obowiązującą podstawą programową oraz programem nauczania.
6. Stosuje się sześciostopniową skalę ocen (oceny cząstkowe mogą być opatrzone adnotacją + lub -).
7. Punkty (procenty) przelicza się na oceny według schematu:

98 – 100 %	- celujący
90 – 97 %	- bardzo dobry
70 – 89 %	- dobry
50 – 69 %	- dostateczny
40 – 49 %	- dopuszczający
0 - 39 %	- niedostateczny

(Uwaga: „+” i „-”, przy ocenie – według zapisów w Statucie Technikum nr 1).

8. Sprawdziany są obowiązkowe. Jeżeli z przyczyn losowych (usprawiedliwionych) uczeń nie może napisać pracy z całą klasą, to powinien to uczynić po powrocie do szkoły (w terminie uzgodnionym z nauczycielem).
9. Oceny niedostateczne ze sprawdzianów uczeń zobowiązany jest poprawić w ciągu 2 tygodni (w przypadkach losowych termin może zostać wydłużony).
10. Uczeń ma prawo podwyższyć także inne oceny niż niedostateczna (w terminie 2 tygodni).
11. Sprawdziany i prace klasowe są zadawane z tygodniowym wyprzedzeniem, kartkówki z ostatnich trzech lekcji mogą być bez zapowiedzi.
12. Pisemne prace domowe („wypracowania” różnego typu) nie są zadawane z lekcji na lekcję.
13. Ustala się, że pisemna prace domowe („wypracowania”) uczniowie wykonują na oddzielnych kartkach opatrzonych podpisem i tematem pracy. Prace muszą być napisane w czytelny i estetyczny sposób.
14. Zeszyt przedmiotowy jest własnością ucznia i jemu służy. Nie podlega ocenie sposób prowadzenia zeszytu, ale uczeń jest zobowiązany do systematycznego zapisywania notatek. Brak zeszytu (notatek) skutkuje oceną niedostateczną.
15. Uczniowie posiadający zalecenia Poradni Psychologicznej – Pedagogicznej mogą prowadzić notatki w przy użyciu komputera.
16. Pisemne prace domowe uczeń jest zobowiązany oddać w ustalonym terminie, nieoddanie pracy skutkuje otrzymaniem oceny niedostatecznej.
17. Pracą domową jest również przeczytanie tekstu literackiego, jej niewykonanie skutkuje oceną niedostateczną.
18. Prace uczniów są gromadzone przez nauczyciela w bezpiecznym miejscu; ma do nich wgląd uczeń i jego rodzice.
19. W przypadku zadań typu maturalnego (wykonywanych na lekcji) poziom zaliczenia wynosi 30%:
Dla zadań typu maturalnego wykonywanych w domu próg zaliczenia wynosi 40 %.
20. Sposoby informowania uczniów i rodziców o wymaganiach edukacyjnych są następujące:
 - a) uczniowie dowiadują się od nauczyciela na pierwszej lekcji w danym roku szkolnym
 - b) rodzice – na pierwszej wywiadówce zostają poinformowani przez wychowawcę klasy
 - c) ponadto wymagania edukacyjne są opublikowane na stronie internetowej szkoły .

3. EGZAMIN POPRAWKOWY, KLASYFIKACYJNY, SPRAWDZIAN WIADOMOŚCI I UMIEJĘTNOŚCI UCZNIA

Na egzamin **poprawkowy** komisja przygotowuje zadania na ocenę dopuszczającą, a próg zaliczenia wynosi 90%. Uczeń w czerwcu otrzymuje od nauczyciela języka polskiego wymagania edukacyjne (także listę lektur z podstawy programowej) i ich odbiór potwierdza własnoręcznym podpisem.

Egzamin poprawkowy przeprowadza się w dwóch formach: pisemnej i ustnej. Na egzaminie pisemnym, trwającym 45 minut, uczeń rozwija 1 wybrany spośród 3 podanych tematów. Na egzaminie ustnym uczeń losuje zestaw zawierający 3 pytania. Ostateczny wynik ustala komisja.

Egzamin **klasyfikacyjny** oraz **sprawdzian wiadomości i umiejętności ucznia** przeprowadza się według następujących zasad:

- Przed egzaminem uczeń na piśmie deklaruje, o jaką ocenę się ubiega (jeśli powodem nieklasyfikowania były nieobecności nieusprawiedliwione, to może się starać najwyżej o ocenę dopuszczającą).
- Nauczyciel przekazuje na piśmie wymagania edukacyjne, których spełnienie skutkuje wystawieniem oczekiwanej oceny.
- Uczeń potwierdza podpisem odbiór wymagań edukacyjnych.
- Egzamin przeprowadza się w dwóch formach: pisemnej i ustnej. Na egzaminie pisemnym, trwającym 45 minut, uczeń rozwija 1 wybrany spośród 3 podanych tematów. Na egzaminie ustnym uczeń losuje zestaw zawierający 3 pytania.
- Uczeń otrzymuje oczekiwaną ocenę, jeśli zdobędzie 90 %.

4. RODZAJE AKTYWNOŚCI UCZNIÓW PODLEGAJĄCE OCENIANIU

- wypowiedzi ustne (odpowiedź na pytanie nauczyciela, referowanie zagadnień, udział w dyskusji, spontaniczne zabieranie głosu itp.);

- prace pisemne w różnej formie (wypracowania domowe i klasowe, testy, prace klasowe, sprawdziany, notatki, notatki syntetyzujące, krótkie odpowiedzi);
- referaty i prezentacje własne;
- praca zespołowa i prezentowanie jej wyników;
- wykonywanie zadań domowych – obowiązkowych i dodatkowych („dla chętnych”);
- aktywność i inicjatywa przejawiana na lekcjach;
- samodzielnie i zespołowo wykonywane zadania złożone (w tym – projekty edukacyjne);
- recytacja utworów literackich, udział w szkolnych przedstawieniach teatralnych, różne formy wypowiedzi związanych z przekładem intersemiotycznym (np. wykonanie plakatu,)
- udział w konkursach

5. SPOSOBY SPRAWDZANIA OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW,

Na oceny klasyfikacyjne śródroczne i roczne składają się wyniki pochodzące z: oceny aktywności, oceny zadań i prac domowych, odpowiedzi ustnych, oceny pracy na lekcji, kartkówek, sprawdzianów, prac klasowych oraz innych form sprawdzania wiadomości i umiejętności ucznia.

Plus (+) podnosi ocenę o 0,25; minus (-) obniża ocenę o 0,25.

Po zaliczeniu I półrocza nauczyciel wpisuje w II półroczu słowo „zal.”.

Ocenę roczną wystawia nauczyciel po przeanalizowaniu ocen z I i II półrocza.

6. WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY

Ocena niedostateczna (1)

Uczeń:

- nie zdobył podstawowych wiadomości i umiejętności określonych w podstawie programowej (na ocenę dopuszczającą);

- nie interesuje się przebiegiem zajęć;
- nie uczestniczy w lekcji;
- opuszcza prace klasowe, sprawdziany, kartkówki i nie zdobywa brakujących ocen;
- nie przygotowuje zadań domowych, nie prowadzi notatek

Ocena dopuszczająca (2)

Uczeń:

- ma fragmentaryczną wiedzę i podstawowe umiejętności określone w podstawie programowej;
- pobieżnie zna treść i problematykę lektur wskazanych w podstawie programowej;
- czyta ze zrozumieniem tekst literacki i interpretuje go z pomocą nauczyciela;
- rozpoznaje podstawowe związki przyczynowo-skutkowe;
- sytuje w czasie i przestrzeni tylko najważniejsze wydarzenia literackie;
- rozpoznaje przybliżony czas powstania wskazanego tekstu kultury na podstawie konwencji, stylu, obyczaju oraz obrazu kultury materialnej;
- odszukuje najważniejsze informacje w źródle pisanym;
- wykorzystuje z pomocą nauczyciela znalezione informacje;
- posługuje się różnymi odmianami polszczyzny w zależności od sytuacji komunikacyjnej;
- dostrzega niektóre typy błędów językowych;
- przedstawia przy pomocy nauczyciela wyniki swojej pracy w formie ustnej i pisemnej;
- redaguje z pomocą nauczyciela teksty własne;
- aktywnie słucha wykładu i określa jego tematykę.

Ocena dostateczna (3)

Uczeń spełnia wymagania na niższą ocenę, a ponadto:

- ma niepełną wiedzę i podstawowe umiejętności określone w podstawie programowej;
- zna treść i problematykę lektur wskazanych w podstawie programowej;

- czyta ze zrozumieniem tekst literacki i samodzielnie przeprowadza chociaż fragmentaryczną jego interpretację;
- wiąże elementarne fakty w łańcuchy przyczynowo-skutkowe;
- selekcjonuje podstawowe wydarzenia literackie;
- przyporządkowuje wcześniej poznany tekst kultury (na podstawie konwencji, stylu, obyczaju oraz obrazu kultury materialnej) określonej epoce literackiej;
- odnajduje najważniejsze informacje zawarte w kilku źródłach pisanych, dokonuje ich wspólnej analizy porównawczej;
- wykorzystuje znalezione informacje;
- przeprowadza analizę źródeł informacji;
- posługuje się różnymi odmianami polszczyzny w zależności od sytuacji komunikacyjnej;
- dostrzega różne typy błędów językowych;
- przedstawia wyniki swojej pracy w formie ustnej i pisemnej;
- redaguje teksty własne i cudze;
- aktywnie słucha wykładu i potrafi go streścić;
- odróżnia fakty od opinii.

Ocena dobra (4)

Uczeń spełnia wymagania na niższą ocenę, a ponadto:

- ma podstawową wiedzę i umiejętności określone w podstawie programowej, posługuje się nimi w typowych sytuacjach;
- dobrze zna treść i problematykę lektur wskazanych w podstawie programowej;
- czyta ze zrozumieniem tekst literacki i interpretuje go;
- sprawnie wiąże fakty w łańcuchy przyczynowo-skutkowe;
- hierarchizuje pod względem stopnia ważności wydarzenia literackie;
- rozpoznaje (na podstawie konwencji, stylu, obyczaju oraz obrazu kultury materialnej) czas powstania wskazanego tekstu kultury oraz określa jego powiązania z kontekstem historycznym;
- samodzielnie dokonuje analizy wskazanego tekstu kultury;

- znajduje i porównuje informacje zawarte w różnych (nie tylko pisanych) źródłach;
- przeprowadza krytyczną analizę źródeł informacji;
- sprawnie posługuje się różnymi odmianami polszczyzny w zależności od sytuacji komunikacyjnej;
- rozróżnia pojęcia błędu językowego i zamierzonej innowacji językowej, rozpoznaje i poprawia różne typy błędów językowych;
- określa podstawowe funkcje tekstów (informatywną, poetycką, ekspresywną, impresywną – w tym perswazyjną);
- samodzielnie przedstawia wyniki swojej pracy w formie ustnej i pisemnej;
- sprawnie redaguje teksty własne i cudze;
- aktywnie słucha wykładu, potrafi go streścić, w punktach zapisać najważniejsze tezy;
- odróżnia fakty od opinii, tworzy własne opinie.

Ocena bardzo dobra (5)

Uczeń spełnia wymagania na niższą ocenę, a ponadto:

- ma pełną wiedzę i umiejętności określone w podstawie programowej, posługuje się nimi w różnych sytuacjach problemowych;
- szczegółowo zna treść i problematykę lektur wskazanych w podstawie programowej;
- czyta ze zrozumieniem tekst literacki i samodzielnie go interpretuje;
- sprawnie wiąże fakty w łańcuchy przyczynowo-skutkowe i wyciąga wnioski;
- hierarchizuje pod względem stopnia ważności wydarzenia literackie, uzasadnia swój wybór;
- sprawnie podaje (na podstawie konwencji, stylu, obyczaju oraz obrazu kultury materialnej) czas powstania wskazanego tekstu kultury oraz jego powiązania z kontekstami: historycznym, filozoficznym i artystycznym;
- samodzielnie dokonuje analizy i interpretacji określonego tekstu kultury;
- odszukuje i porównuje dane zawarte w różnych (nie tylko pisanych) źródłach, samodzielnie je interpretuje;
- zauważa rozmaite interpretacje tekstów kultury;
- samodzielnie ocenia wydarzenia kulturalne;
- przeprowadza krytyczną analizę źródeł informacji;

- sprawnie posługuje się różnymi odmianami polszczyzny w zależności od sytuacji komunikacyjnej;
- rozróżnia pojęcia błędu językowego i zamierzonej innowacji językowej, poprawności i stosowności wypowiedzi, rozpoznaje i poprawia różne typy błędów językowych;
- określa funkcje tekstów (informatywną, poetycką, ekspresywną, impresywną –w tym perswazyjną, poznawczą, komunikacyjną i społeczną);
- samodzielnie przedstawia wyniki swojej pracy w formie ustnej i pisemnej;
- sprawnie redaguje teksty własne i cudze;
- aktywnie słucha wykładu, potrafi go streścić, w punktach zapisać najważniejsze tezy;
- odróżnia fakty od opinii, tworzy własne opinie i konfrontuje je z innymi poglądami;
- aktywnie wykorzystuje swoją wiedzę na lekcji.

Ocena celująca (6)

Uczeń spełnia wymagania na niższą ocenę, a ponadto:

- w wysokim stopniu opanował wiedzę i umiejętności z języka polskiego określone programem nauczania
- szczegółowo zna treść i problematykę lektur wskazanych w podstawie programowej;
- czyta ze zrozumieniem trudny tekst literacki i samodzielnie go interpretuje;
- sprawnie wiąże fakty w łańcuchy przyczynowo-skutkowe i wyciąga wnioski;
- hierarchizuje pod względem stopnia ważności wydarzenia literackie, uzasadnia swój wybór;
- bezbłędnie podaje (na podstawie konwencji, stylu, obyczaju oraz obrazu kultury materialnej) czas powstania wskazanego tekstu kultury oraz jego powiązania z kontekstami: historycznym, filozoficznym i artystycznym;
- zauważa rozmaite interpretacje tekstów kultury i je ocenia;
- samodzielnie dokonuje wnikliwej analizy i interpretacji wskazanego tekstu kultury;
- zna literaturę dotyczącą sztuki i wydarzeń kulturalnych, stosuje tę wiedzę w różnych sytuacjach problemowych;
- odnajduje i porównuje dane zawarte w różnych (nie tylko pisanych) źródłach, samodzielnie je interpretuje;
- przeprowadza krytyczną analizę źródeł informacji;
- sprawnie posługuje się różnymi odmianami polszczyzny w zależności od sytuacji komunikacyjnej;

- rozróżnia pojęcia błędu językowego i zamierzonej innowacji językowej, poprawności i stosowności wypowiedzi, rozpoznaje i poprawia różne typy błędów językowych;
- określa funkcje tekstów (informatywną, poetycką, ekspresywną, impresywną –w tym perswazyjną, poznawczą, komunikacyjną i społeczną);
- samodzielnie przedstawia wyniki swojej pracy w formie ustnej i pisemnej, stosując zróżnicowane formy wypowiedzi;
- sprawnie redaguje teksty własne i cudze;
- aktywnie słucha wykładu, potrafi go streścić, w punktach zapisać najważniejsze tezy i ich uzasadnienie;
- odróżnia fakty od opinii, tworzy własne opinie i konfrontuje je z innymi poglądami, wyciąga wnioski;
- samodzielnie rozwija swoje zainteresowania;
- potrafi swoją wiedzę zainteresować innych;
- aktywnie wykorzystuje swoją wiedzę na lekcji i na zajęciach pozaszkolnych.

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny – kl. I, cz. I

* zakres rozszerzony

	materiał obligatoryjny
	materiał fakultatywny

Numer i temat lekcji	Wymagania na ocenę dopuszczającą	Wymagania na ocenę dostateczną	Wymagania na ocenę dobrą	Wymagania na ocenę bardzo dobrą	Wymagania na ocenę celującą
	Uczeń potrafi:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą oraz:	Uczeń: potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą oraz:
STAROŻYTNOŚĆ – O EPOCE					
2. Fundamenty kultury europejskiej	• wyjaśnić pojęcia: <i>antyk, starożytność klasyczna, monoteizm i politeizm, judaizm i</i>	• wyjaśnić znaczenie wynaleźienia pisma dla rozwoju cywilizacji	• wyjaśnić symboliczne znaczenie Aten, Rzymu i Jerozolimy	• wypowiadać się na temat fundamentalnej roli starożytności klasycznej w historii	• wskazać teksty kultury nawiązujące do starożytności

	<i>chrześcijaństwo</i> • określić ramy czasowe epoki	• wyjaśnić pojęcie: <i>kultura śródziemnomorska</i>		kultury europejskiej	
ANTYK – WPROWADZENIE DO EPOKI					
3. Antyk (Grecja i Rzym)	• wyjaśnić pojęcia: <i>polis, swobody obywatelskie, prawo, obywatel</i>	• omówić złoty wiek Aten • wymienić osiągnięcia starożytnych Greków • wymienić osiągnięcia starożytnych Rzymian	• omówić różnice między kulturą Grecji a kulturą Rzymu • wyjaśnić, na czym polegał antropocentryzm cywilizacji antyku	• wypowiedzieć się na temat idei kształtujących życie starożytnych	• wyjaśnić pojęcie: <i>kalokagatia</i>
4. Filozofia antyczna	• wymienić najważniejszych filozofów starożytnej Grecji: Sokratesa, Platona i Arystotelesa • wyjaśnić etymologię oraz znaczenie słowa <i>filozofia</i> • wyjaśnić pojęcie <i>cnoty</i>	• przedstawić podstawowe założenia filozofii Sokratesa, Platona, Arystotelesa • omówić najważniejsze założenia szkoły filozoficznej stoików, epikurejczyków, sceptyków i cyników	• omówić dualistyczną koncepcję świata według Platona • wskazać różnice między epikurejczykami a hedonistami	• wypowiedzieć się na temat znaczenia działalności Arystotelesa	• wyjaśnić, na czym polegał przełomowy charakter działalności Sokratesa i omówić jego metodę filozoficzną
5. Sztuka antyku	• rozpoznać najważniejsze zabytki starożytnej Grecji i Rzymu • wymienić cechy antycznego ideału piękna	• przedstawić główne cechy sztuki antycznej • wymienić innowacje architektoniczne wprowadzone przez Rzymian	• omówić znaczenie harmonii w sztuce antyku • wytłumaczyć, co to jest kanon	• dokonać analizy dzieła sztuki starożytnej	• scharakteryzować przykłady współczesnych dzieł sztuki nawiązujących do antyku
ANTYK – TEKSTY Z EPOKI I NAWIĄZANIA					

6. O czym mówią mity? Wprowadzenie do lektury (lektura obowiązkowa)	• definiować mit • wymienić rodzaje mitów	• wymienić i omówić funkcje mitów	• wymienić mitologizmy i przedstawić ich źródła	• wymienić toposy wywodzące się z mitologii	• wyjaśnić, na czym polega symboliczny charakter mitów
7. Miłość, śmierć i sztuka – mit o Orfeuszu i Eurydyce	• zrelacjonować treść mitu • zrelacjonować treść utworu Herberta	• omówić sposób przedstawienia artysty w micie i utworze Herberta	• przedstawić symboliczne znaczenie mitu • interpretować zakończenie obu tekstów	• wyjaśnić, na czym polega reinterpretacja mitu w <i>H.E.O</i>	• omówić sposób przedstawienia tematu miłości w wybranym tekście kultury
8. Bogowie olimpijscy – Apollo	• wymienić bogów olimpijskich • zrelacjonować historię pojedynku między Apollem a Marsjaszem	• krótko scharakteryzować każdego z bogów olimpijskich • określić funkcję atrybutów bogów olimpijskich • scharakteryzować Apolla na podstawie fragmentu	• scharakteryzować rywalizujących zawodników i sposób ich gry	• przedstawić symboliczne i uniwersalne znaczenie pojedynku	• odnieść do rzeczywistości współczesnej przedstawione w micie dwa rodzaje sztuki
9. Miłość, cierpienie i tęsknota – siła emocji i uniwersalny przekaz mitów o Niobe i Narcyzie	• zrelacjonować historię Niobe i Narcyza • wyjaśnić pojęcie: <i>narcyzm</i>	• scharakteryzować Niobe i Narcyza • omówić znaczenie mitologizmu: <i>skamienie z bólu</i> w odniesieniu do mitu o Niobe	• omówić zagadnienie winy i kary na podstawie mitu o Niobe i innych poznanych mitów	• sformułować przesłanie moralne płynące z mitów o Niobe i Narcyzie	• poddać refleksji relacje między bogami a ludźmi w mitologii greckiej

10. i 11. Homer, <i>Iliada</i> (lektura obowiązkowa)	- wymienić rodzaje literackie - zrelacjonować treść fragmentu - wyjaśnić pojęcie: <i>epos</i> - wymienić najważniejszych bohaterów <i>Iliady</i>	- zdefiniować epikę - wymienić cechy eposu homeryckiego - wskazać cechy eposu homeryckiego we fragmencie - omówić kompozycję <i>Iliady</i> - przedstawić boskie i ludzkie cechy Achillesa - wskazać środki językowe użyte we fragmencie	- określić funkcję środków językowych - omówić, w jaki sposób zostały połączone światy bogów i ludzi we fragmencie	wypowiedzieć się na temat obrazu człowieka ukazanego w <i>Iliadzie</i>	przedstawić związki frazeologiczne mające swoje źródło w micie o wojnie trojańskiej, wyjaśnić ich pochodzenie i znaczenie
12. Konteksty i nawiązania – <i>Troja</i> w reżyserii Wolfganga Petersena	zrelacjonować treść filmu	- scharakteryzować bohaterów filmu - omówić kompozycję dzieła	- wypowiedzieć się na temat sposobu przedstawienia bohaterów - porównać treść filmu z treścią mitu trojańskiego	wypowiedzieć się na temat środków filmowych użytych w dziele	podjąć dyskusję na temat wartości artystycznej filmu
*13. Homer, <i>Odyseja</i>	- zrelacjonować treść fragmentu - wyjaśnić pojęcie: <i>epos</i> - wymienić najważniejszych bohaterów <i>Odysei</i>	- wymienić cechy eposu homeryckiego - omówić kompozycję <i>Odysei</i> - wskazać środki językowe użyte we fragmencie	określić funkcję środków językowych	wypowiedzieć się na temat obrazu człowieka i jego losu ukazanego w <i>Odysei</i>	- wyjaśnić archetypiczne znaczenie wędrówki Odysa - przedstawić znaczenie pojęcia: <i>homo viator</i>
*14. Konteksty i nawiązania – <i>Penelopiada</i> Margaret Atwood	zrelacjonować treść fragmentu	- wskazać aluzje do <i>Odysei</i> Homera - wypowiedzieć się na temat narracji	omówić sposób postrzegania przygód Odyseusza przez Penelopę	wskazać elementy ironii i określić jej funkcję	podjąć próbę opowiedzenia wybranej historii mitologicznej z punktu widzenia

(fragmenty)			• zinterpretować tytuł powieści		bohaterki kobiecej
15. Wprowadzenie do analizy <i>Antygony</i> Sofoklesa (lektura obowiązkowa)	• zdefiniować dramat jako jeden z rodzajów literackich • zrelacjonować treść <i>Antygony</i>	• wskazać w <i>Antygonie</i> cechy dramatu • wymienić najważniejszych twórców tragedii antycznej	• przedstawić kompozycję dramatu antycznego	• omówić rolę teatru w starożytnej Grecji • wskazać w <i>Antygonie</i> części kompozycyjne: ekspozycję, zawiązanie akcji, punkt kulminacyjny i rozwiązanie akcji	• porównać, jaką funkcję pełnił teatr w starożytnej Grecji, a jaką pełni współcześnie • zrelacjonować mit rodu Labdakidów
16. i 17. <i>Antygona</i> - dramat przeciwnych racji i wartości (lektura obowiązkowa)	• wymienić racje Kreona i racje Antygony • wskazać w tekście elementy budowy dramatu antycznego • wymienić motywy obecne w <i>Antygonie</i>	• omówić zasadę trzech jedności na przykładzie utworu Sofoklesa • scharakteryzować głównych bohaterów • wymienić funkcje chóru w dramacie antycznym na przykładach z tekstu kategorii tragedii greckiej	• wyjaśnić, na czym polega tragizm Antygony i tragizm Kreona • posługiwać się pojęciem <i>hybris</i> przy charakteryzowaniu postaci Kreona i Antygony • omówić rolę fatum i <i>harmatii</i> w życiu bohaterów tragedii	• analizować sposób przedstawienia motywów literackich i kulturowych w <i>Antygonie</i>	• analizować koncepcję człowieka i losu w świecie starożytnych Greków, odnosząc się do <i>Antygony</i>
18. <i>Antygona</i> jako przykład tragedii antycznej (lektura obowiązkowa)	• wymienić cechy tragedii antycznej • wymienić funkcje chóru	• wskazać cechy tragedii antycznej w <i>Antygonie</i>	• omówić związek między stasimonami a treścią epeisodionów	• analizować fragment tekstu pod kątem funkcji środków językowych	• analizować styl utworu
19. Platon, Państwo	• zrelacjonować treść fragmentu	• wyjaśnić, na czym polegało państwo	• wyjaśnić metaforyczne	• wyjaśnić funkcję dialogu dla wymowy	• podjąć dyskusję na temat koncepcji

(lektura uzupełniająca)		idealne według Platona • opisać, jak według Platona wygląda poznawanie prawdy	znaczenie opowieści o jaskini • omówić relacje między rzeczywistością materialną a idealną • wskazać cechy utopii w platońskiej wizji państwa	fragmentu • przedstawić platońską koncepcję państwa	przedstawionej przez Platona
20. Najstarsza teoria literatury – <i>Poetyka</i> Arystotelesa (lektura uzupełniająca)	• zrelacjonować treść fragmentu • wyjaśnić pojęcie: <i>poetyka</i>	• omówić kompozycję dzieła • wymienić najważniejsze założenia <i>Poetyki</i> • wskazać, jakie są, według Arystotelesa, wyznaczniki poezji	• wyjaśnić, na czym polega epizodyczność fabuły	• przedstawić i omówić sposoby wywołania <i>katharsis</i> • omówić funkcję mitów w literaturze	• omówić funkcję i znaczenie poetyki normatywnej
21. O sile argumentów – <i>Retoryka</i> Arystotelesa (lektura uzupełniająca)	• zrelacjonować treść fragmentu • wyjaśnić pojęcie: <i>retoryka</i>	• omówić kompozycję dzieła • wymienić cechy skutecznej wypowiedzi retorycznej	• wymienić i omówić trzy warunki skutecznego przemawiania • analizować wybrany fragment tekstu literackiego pod kątem użycia środków retorycznych	• przygotować wypowiedź retoryczną według wskazówek Arystotelesa	• podjąć dyskusję na temat przydatności retoryki w różnych sytuacjach
22. Nieśmiertelność poety – liryka	• przedstawić postać Horacego • wyjaśnić pojęcie:	• omówić cechy charakterystyczne pieśni	• określić problematykę utworów	• omówić koncepcję poety i poezji wyrażoną w utworze	• wskazać i omówić topos <i>exegi monumentum</i> obecny w

Horacego	<i>exegi monumentum, non omnis moriar</i>	• rozpoznać rodzaj liryki omówionych utworów, jego adresata, sposób kreacji podmiotu lirycznego i sytuacji lirycznej • wskazać środki wyrazu artystycznego zastosowane w utworze	• określić funkcję środków językowych		innych tekstach kultury
23. Poeta w świecie współczesnym – <i>Na odejście poety i pociągu osobowego</i> Tadeusza Różewicza	• zrelacjonować treść wiersza • wskazać podmiot liryczny	• wskazać topos literacki obecny w wierszu • wskazać środki językowe zastosowane w utworze	• formułować problem zaprezentowany w wierszu • interpretować tytuł utworu • omówić funkcję środków językowych zastosowanych w wierszu	• zinterpretować utwór	• wypowiedzieć się na temat dialogu z tradycją, zaprezentowanego w wierszu
24. Postawa wobec życia – stoicyzm i epikureizm w wierszach Horacego	• zrelacjonować treść wierszy • określić rodzaj liryki • wskazać adresatów lirycznych w wierszach	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego w wierszach • wskazać środki językowe użyte w utworach	• wskazać elementy filozofii stoickiej i epikurejskiej w utworach • określić funkcję środków językowych	• omówić, przedstawioną w wierszach sytuację człowieka w obliczu śmierci	• na podstawie utworów przedstawić założenia filozofii Horacego
ANTYK – KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE					
25. Język a inne systemy	• definiować znak	• omówić język jako system znaków	• wymienić i omówić cechy systemu	• porównać różne formy	• wyjaśnić przyczyny nieporozumień

znaków			językowego	przekazywania informacji	językowych
ANTYK – TWORZENIE WYPOWIEDZI Z ELEMENTAMI RETORYKI					
26. Plan dekompozycyjny tekstu, streszczenie	- wymienić rodzaje planów - charakteryzować rodzaje planów - definiować streszczenie - wskazać i omówić dwa porządki streszczenia	- wymienić cechy dobrze skonstruowanego planu - prezentować proces tworzenia streszczenia - omówić różnice między planem ramowym a planem szczegółowym	- tworzyć dekompozycyjny plany szczegółowy wskazanego tekstu - przekształcić plan szczegółowy w plan ramowy	na podstawie stworzonego planu napisać streszczenie	ocenić poprawność podanego streszczenia
27. Notatka syntetyzująca	- definiować notatkę syntetyzującą - przedstawić budowę notatki syntetyzującej	przedstawić proces tworzenia notatki	analizować podane notatki syntetyzujące	tworzyć notatkę syntetyzującą na podstawie podanych tekstów	ocenić poprawność podanej notatki syntetyzującej
28. Wypowiedź argumentacyjna	- przedstawić strukturę wypowiedzi argumentacyjnej - wymienić rodzaje argumentów	- omówić sposoby budowania spójności między zdaniami - rozwinąć zaproponowaną argumentację	- zaproponować argumenty do podanej tezy i podeprzeć je przykładami - ułożyć konspekt wypowiedzi argumentacyjnej	zbudować spójną, poprawną i przekonującą wypowiedź argumentacyjną	ocenić poprawność podanej wypowiedzi argumentacyjnej
ANTYK – PODSUMOWANIE I POWTÓRZENIE					
29. i 30. Powtórzenie i podsumowanie wiadomości	odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	wykorzystać najważniejsze konteksty	- wyciągać wnioski - określić własne stanowisko	poprawnie interpretować materiał obowiązkowy	formułować i rozwiązywać problemy badawcze

				• właściwie argumentować • uogólnić, podsumować i porównać	
BIBLIA – O EPOCE					
31. Biblia – wiadomości wstępne	• wyjaśnić etymologię słowa <i>Biblia</i> • przedstawić podział Biblii • wymienić języki, w jakich została zapisana Biblia	• przedstawić najważniejsze tłumaczenia Biblii • przedstawić przysłowia i aforyzmy, mające swoje źródło w Biblii	• wymienić cechy stylu biblijnego • wymienić biblizmy i wskazuje ich źródło	• wskazać przykłady stylu biblijnego • przedstawić, jak odczytywać i interpretować Biblię	• wypowiedzieć się na temat funkcjonowania języka Biblii w życiu codziennym i w literaturze
BIBLIA – TEKSTY Z EPOKI I NAWIĄZANIA					
32. Księga Rodzaju – dzieje początków świata i ludzkości	• zrelacjonować powstanie świata i człowieka według Biblii	• omówić wybrane wątki i przedstawić wybrane postacie z Księgi Rodzaju • wyjaśnić znaczenie biblizmów, wywodzących się z Księgi Rodzaju	• porównać biblijny opis stworzenia świata i człowieka z opisem mitologicznym • przedstawić i interpretować wybrane symbole zawarte w Księdze Rodzaju	• interpretować opowieść o zerwaniu owocu z drzewa zakazanego (grzechu pierworodnym) • wskazać cechy stylu biblijnego w podanym fragmencie Księgi Rodzaju	• omówić koncepcję człowieka w Biblii
33. Konteksty i nawiązania – <i>Prawiek i inne czasy</i> Olgi Tokarczuk	• zrelacjonować treść fragmentu • omówić świat przedstawiony • wskazać narratora	• wskazać elementy realistyczne i fantastyczne we fragmencie • wskazać motywy	• porównać biblijny sposób przedstawienia kosmogonii z zaproponowanym	• interpretować treści niedosłowne fragmentu	• wypowiedzieć się na temat funkcji mitu kosmogonicznego w życiu wspólnoty

		biblijne we fragmencie i omówić ich funkcję	przez Olę Tokarczuk • przedstawić problematykę fragmentu		
34. Rozważania o cierpieniu – Księga Hioba	• opowiedzieć historię Hioba • przedstawić kompozycję Księgi Hioba	• scharakteryzować Hioba • omówić relacje między Hiobem a Bogiem na podstawie fragmentu Biblii	• interpretować przemianę postawy Hioba po rozmowie z Bogiem • przedstawić postać Hioba jako symbol niezawinionego cierpienia i niezachwianej wiary	• podjąć dyskusję na temat sensu cierpienia i zgody Boga na istnienie zła (teodycei)	• omówić sposoby przedstawiania Hioba w sztuce na podanych przykładach
35. Dociekanie sensu ludzkiego życia w Księdze Koheleta	• wyjaśnić, kim był Kohelet • zrelacjonować fragment	• wskazać rady Koheleta, jak należy przeżywać swój los	• określić funkcję środków stylistycznych użytych we fragmencie • określić problematykę utworu	• interpretować teologiczną wymowę Księgi Koheleta	• wskazać podobieństwa między radami Koheleta a radami greckich filozofów
36. Poezja biblijna – Księga Psalmów	• przyporządkować psalmy do liryki • określić rodzaj liryki oraz nadawcę i adresata psalmów • definiować pojęcia: <i>psalm</i> , <i>psalterz</i>	• sklasyfikować psalmy według poznanych kryteriów • odnaleźć środki stylistyczne zastosowane w psalmach	• określić funkcję środków językowych użytych w psalmach	• interpretować symbole pojawiające się w psalmach	• omówić koncepcję Boga i człowieka, wyłaniającą się z psalmów
37. Wizja końca świata w Apokalipsie św. Jana	• streścić przedstawione fragmenty Apokalipsy św. Jana	• opisać jeźdźców Apokalipsy i scharakteryzować ich na podstawie ryciny	• wskazać główne cechy stylu Apokalipsy • interpretować	• wypowiedzieć się na temat sposobów obrazowania i wywoływania	• porównać biblijną Apokalipsę z innymi przedstawieniami końca świata

		Albrechta Dürera • wypowiedzieć się na temat genezy i autorstwa Apokalipsy św. Jana	symbole i alegorie znajdujące się w omówionych fragmentach	nastroju grozy w Apokalipsie	
38. Konteksty i nawiązania – Cormac McCarthy, <i>Droga</i>	• zrelacjonować treść fragmentów • omówić świat przedstawiony	• scharakteryzować bohaterów tekstu • wyjaśnić pojęcie <i>postapokaliptyczny</i>	• porównać rzeczywistość opisaną we fragmentach z Apokalipsą św. Jana	• omówić przesłanie płynące z tekstu	• analizować postawy i emocje bohaterów w obliczu katastrofy
39. Filmowe nawiązanie do Biblii – <i>Dekalog I</i> Krzysztofa Kieślowskiego	• zrelacjonować treść filmu	• podjąć dyskusję o postawie filmowego Krzysztofa	• wypowiedzieć się na temat dialogów, narracji i kadrowania w filmie	• analizować rolę przypadku w konstrukcji fabuły	• podjąć dyskusję na temat hierarchii wartości we współczesnym świecie
BIBLIA – KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE					
40. Akt komunikacji językowej	• zdefiniować akt komunikacji językowej • wymienić, co składa się na akt komunikacji	• omówić każdy ze składników aktu komunikacji • wyjaśnić, na czym polega skuteczność komunikacji	• wskazać elementy aktu komunikacji w podanych przykładach	• wyjaśnić, na czym polega etyka wypowiedzi	• wyjaśnić, co zaburza czytelność komunikacji w podanych przykładach
41. Funkcje wypowiedzi (*funkcje fatyczną i magiczną na poziomie rozszerzonym)	• wymienić funkcje wypowiedzi	• scharakteryzować poszczególne funkcje wypowiedzi	• rozpoznać środki językowe, wskazujące na daną funkcję • określić funkcje dominujące w danej wypowiedzi	• wyszukać w tekście przykłady poszczególnych funkcji wypowiedzi	• analizować podany tekst pod względem środków językowych wskazujących na określoną funkcję
BIBLIA – TWORZENIE WYPOWIEDZI Z ELEMENTAMI RETORYKI					
42. Streszczenie a parafraza	• rozpoznać i zdefiniować	• odróżnić streszczenie od parafrazy	• wymienić różnice między	• funkcjonalnie wykorzystać	• funkcjonalnie wykorzystać

(*pojęcie parafrazy i wykorzystywanie pojęcia parafrazy w interpretacji utworu literackiego na poziomie rozszerzonym)	streszczenie		streszczeniem a parafrazą • wykonać streszczenie	umiejętność streszczania	umiejętność streszczania i parafrazowania
BIBLIA – PODSUMOWANIE I POWTÓRZENIE					
43. i 44. Powtórzenie i podsumowanie wiadomości	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty biblijne	• wyciągać wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólnić, podsumować i porównać	• formułować i rozwiązywać problemy badawcze
ŚREDNIOWIECZE – O EPOCE					
45. Średniowiecze – wprowadzenie do epoki	• objaśnić etymologię nazwy epoki • wymienić najważniejsze wydarzenia związane z początkiem i końcem średniowiecza	• wymienić średniowieczne wzorce osobowe • wyjaśnić, na czym polegał uniwersalizm średniowieczny • przedstawić informacje na temat szkół i uniwersytetów w średniowieczu	• definiować teocentryzm i wyjaśnić, czym przejawiał się w średniowieczu • wyjaśnić, w czym przejawiał się dualistyczny obraz świata w średniowieczu • omówić średniowieczną hierarchię społeczną	• omówić fundamenty kultury średniowiecznej • wypowiedzieć się na temat różnic między filozofią starożytną a średniowieczną	• interpretować rolę karnawału w wiekach średnich

46. Sztuka średniowieczna	• rozpoznać najważniejsze zabytki polskiego i europejskiego średniowiecza	• podać przykłady zabytków polskiego i europejskiego średniowiecza	• wyjaśnić i zilustrować przykładami parenetyczny i anonimowy charakter sztuki średniowiecznej • omówić alegorię i podać jej przykłady	• analizować średniowieczne dzieło sztuki według podanych kryteriów	• wskazać przykłady wpływu sztuki średniowiecza na epoki następne
ŚREDNIOWIECZE – TEKSTY Z EPOKI I NAWIĄZANIA					
47. <i>Bogurodzica</i> – najstarszy polski utwór poetycki	• przeczytać ze zrozumieniem <i>Bogurodzicę</i> • wskazać przykłady archaizmów w utworze	• rozpoznać podmiot liryczny oraz adresata utworu • wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego • wskazać archaizmy leksykalne, fleksyjne, fonetyczne i składniowe	• omówić sposób przedstawienia Matki Boskiej w <i>Bogurodzicy</i> • omówić kompozycję utworu • na przykładzie <i>Bogurodzicy</i> omówić takie cechy literatury średniowiecznej, jak anonimowość, teocentryzm i dydaktyzm	• odnaleźć w treści <i>Bogurodzicy</i> motyw <i>deesis</i> i odnieść go do sztuk plastycznych • omówić formę wiersza • omówić funkcję <i>Bogurodzicy</i> w średniowiecznej Polsce	• wypowiedzieć się na temat piśmiennictwa religijnego w średniowieczu
48. Ludzki wymiar cierpienia Matki Boskiej w <i>Lamencie świętokrzyskim</i>	• zrelacjonować treść <i>Lamentu świętokrzyskiego</i>	• określić sytuację liryczną, podmiot liryczny i adresatów utworu • wskazać archaizmy leksykalne, fleksyjne, fonetyczne i	• scharakteryzować Maryję jako matkę • omówić motyw <i>stabat Mater</i> w wierszu • określić funkcję środków językowych	• porównać obrazy Maryi z <i>Lamentu świętokrzyskiego</i> i z <i>Bogurodzicy</i>	• wypowiedzieć się na temat genezy utworu

		składniowe • omówić kompozycję wiersza • wskazać środki językowe w wierszu			
49. Motyw tańca śmierci w <i>Rozmowie mistrza Polikarpa ze Śmiercią</i>	• streścić utwór	• opisać obraz śmierci przedstawiony w utworze • wskazać archaizmy leksykalne, fleksyjne, fonetyczne i składniowe	• omówić motyw <i>danse macabre</i> • w kontekście utworu wyjaśnić pojęcia: <i>memento mori</i> • omawia groteskowy i naturalistyczny sposób przedstawienia śmierci • wskazuje elementy komizmu w utworze	• na podstawie lektury omówić światopogląd ludzi średniowiecza • omówić utwór jako satyrę społeczną	• wyjaśnić przyczyny popularności motywu śmierci w średniowieczu
50. Triumf śmierci w <i>Siódmej pieczęci</i> Igmara Bermana	• zrelacjonować treść filmu • odnaleźć nawiązania do kultury i obyczajowości średniowiecza	• zinterpretować tytuł i objaśnić jego funkcję • w kontekście filmu wyjaśnić pojęcia: <i>personifikacja, taniec śmierci</i>	• rozpoznać w filmie konwencję moralitetu i ją omówić • w kontekście filmu wyjaśnić pojęcie <i>teodycea</i>	• interpretować przesłanie filmu	• przywołać szerokie konteksty i nawiązania
51. Ideał rycerza – <i>Pieśń o Rolandzie</i>	• zrelacjonować treść fragmentów • przedstawić kodeks honorowy średniowiecznego rycerza	• wymienić najważniejszych bohaterów <i>Pieśni o Rolandzie</i> • scharakteryzować Rolanda	• przedstawić Rolanda jako wzorzec osobowy rycerza • wskazać w utworze cechy eposu	• wskazać i omówić symbole obecne w pieśni • omówić kontekst historyczny utworu	• porównać wzorzec wojownika współczesnego ze średniowiecznym

		• omówić kompozycję utworu	rycerskiego • omówić elementy <i>ars bene moriendi</i> obecne w utworze • omówić sposób kreacji bohaterów – rycerzy oraz ich wrogów		
52. Średniowieczna miłość – <i>Dzieje Tristana i Izoldy</i> (lektura uzupełniająca)	• streścić podany fragment <i>Dziejów Tristana i Izoldy</i> • wymienić najważniejszych bohaterów utworu	• omówić kompozycję utworu • wskazać cechy gatunkowe utworu • charakteryzować, ukazane w utworze, wzorce parenetyczne władcy, rycerza i damy serca	• objaśnić funkcję fantastyki w utworze • wyjaśnić, na czym polega tragizm Tristana i Izoldy	• przeanalizować specyfikę uczucia łączącego Tristana i Izoldę • sformułować zasady miłości dworskiej	• wypowiedzieć się na temat obyczajowości średniowiecznej na podstawie <i>Dziejów Tristana i Izoldy</i>
53. Konteksty i nawiązania – Halina Poświatowska, *** [tutaj leży Izold...]	• zrelacjonować treść wiersza • wskazać podmiot liryczny	• opisać sytuację liryczną w wierszu • omówić aluzję literacką zastosowaną w utworze • wskazać środki językowe użyte w utworze	• omówić kompozycję wiersza • sformułować tezę interpretacyjną • określić funkcję środków językowych użytych w wierszu	• interpretować wiersz • wskazać i omówić konteksty interpretacyjne	• porównać przesłanie wiersza z przesłaniem <i>Dziejów Tristana i Izoldy</i>
*54. Podróż po zaświatach – <i>Boska komedia</i> Dantego Alighieri	• zrelacjonować treść fragmentów • omówić fabułę całego utworu • wymienić przewodników	• omówić genezę <i>Boskiej komedii</i> • wyjaśnić tytuł • scharakteryzować narratora • omówić kompozycję	• wymienić elementy dzieła charakterystyczne dla średniowiecza i renesansu • zinterpretować	• wypowiedzieć się na temat sposobu obrazowania w utworze	• wskazać źródła kulturowe, z których czerpał Dante

	Dantego po zaświatach	poematu • wyjaśnić pojęcia: <i>poemat epicki</i>	alegorie obecne w poemacie		
*55. Konteksty i nawiązania – <i>Dno piekła</i> Andrzeja Bursy	• relacjonować treść wiersza • określać rodzaj liryki	• omawiać kreacje bohaterów wiersza • wyjaśnić funkcję użytych frazeologizmów	• interpretować funkcję odniesień do piekła w wierszu • omówić problematykę utworu	• wypowiadać się na temat kontekstu historycznego wiersza • wskazać ironię użytą w wierszu i określić jej funkcję	• porównywać udręczenie ludzi w utworze Bursy z udrękami piekielnymi w <i>Boskiej komedii</i>
ŚREDNIOWIECZE – KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE					
56. Wiedza z dziedziny fleksji, leksyki, frazeologii i słowotwórstwa w analizie i interpretacji tekstów literackich	• wskazać czasowniki w tekście i określa ich formę gramatyczną • wskazać w tekście przymiotniki i imiesłowy o zabarwieniu neutralnym i wartościującym • wskazać w tekście rzeczowniki abstrakcyjne i konkretne • wskazać w tekście zdrobnienia	• wyjaśnić funkcję czasowników użytych w tekście • określić funkcję przymiotników o zabarwieniu neutralnym i wartościującym użytych w tekście • określić funkcję rzeczowników abstrakcyjnych i konkretnych użytych w tekście • określić funkcję zdrobnień w tekście	• analizować tekst pod kątem użycia gramatycznych środków językowych	• wskazać środki językowe służące psychizacji krajobrazu	• omówić sposoby podkreślenia ekspresji tekstu za pomocą środków językowych
ŚREDNIOWIECZE – TWORZENIE WYPOWIEDZI Z ELEMENTAMI RETORYKI					
*57. Indukcja i dedukcja	• prezentować różne typy dowodzenia	• rozpoznawać typy dowodzenia w tekście • wskazać błąd we	• analizować rozumowanie przedstawione w	• formułować wnioski na podstawie dwóch	• formułować przesłanki i na ich podstawie wyciągać

		wnioskach	tekście	przesłanek	wniosek
ŚREDNIOWIECZE – PODSUMOWANIE I POWTÓRZENIE					
58. i 59. Powtórzenie i podsumowanie wiadomości	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągać wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólnić, podsumować i porównać	• formułować i rozwiązywać problemy badawcze

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny – klasa I, część II

* zakres rozszerzony

	materiał obligatoryjny
	materiał fakultatywny

Numer i temat lekcji	Wymagania na ocenę dopuszczającą	Wymagania na ocenę dostateczną	Wymagania na ocenę dobrą	Wymagania na ocenę bardzo dobrą	Wymagania na ocenę celującą
	Uczeń potrafi:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą oraz:	Uczeń: potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą oraz:
RENEZANS – O EPOCE					
1. i 2. U progu czasów nowożytnych	• wyjaśnić znaczenie nazwy epoki • wskazać powiązania pomiędzy renesansem a antykiem	• wyjaśnić pojęcia <i>humanizm</i> i <i>antropocentryzm</i> w kontekście epoki • objaśnić, na czym	• wyjaśnić rolę wydarzeń wyznaczających początek renesansu w kształtowaniu nowej	• przedstawić główne idee Erazma z Rotterdamu, Mirandoli, Machiavellego i	• przedstawić zmiany społeczne kształtujące nową epokę

	• wyjaśnić, na czym polegała reformacja	polegała reformacja, podać jej przyczyny i opisać rolę Marcina Lutra • wymienić wyznania protestanckie	epoki • omówić powiązania pomiędzy renesansem a antykiem • analizować wpływ antyku na narodziny nowej epoki	Morusa • opisać tych filozofów na kształtowanie się nowej epoki	
3. Filmowy obraz nocy św. Bartłomieja – Królowa Margot Patrice’a Chéreau	• omówić tematykę filmu	• na podstawie filmu opisać konflikty stanowiące kanwę fabuły filmu	• przedstawić stosunki panujące na dworze francuskim jako tło wydarzeń rozgrywających się w filmie	• analizować pobudki kierujące tytułową bohaterką filmu	• rozważyć problemy moralne poruszone w filmie
4. Sztuka renesansu	• rozpoznać styl sztuki renesansowej • wymienić najważniejszych twórców renesansu	• wymienić cechy charakterystyczne stylu renesansowego i omówić je na przykładach • wyjaśnić pojęcia: <i>mimesis</i>, <i>perspektywa</i>	• wskazać i zilustrować przykładami najważniejsze tematy sztuki renesansowej • opisać twórczość najważniejszych artystów renesansu (Leonardo da Vinci, Michał Anioł, Rafael, Sandro Botticelli)	• dokonać analizy dzieła renesansowego • omówić wpływ antyku na sztukę renesansu	• dostrzec i omówić wartości humanistyczne w sztuce renesansu
RENEANS – TEKSTY Z EPOKI I NAWIĄZANIA					
5. i 6. Wzorzec życia szlacheckiego – <i>Żywot człowieka poczciwego</i>	• przedstawić tematykę utworu • wyjaśnić, na czym polega dydaktyczny charakter <i>Żywota</i>	• streścić podane fragmenty • wymienić cechy idealnego szlachcica	• na podstawie tekstu scharakteryzować idealnego szlachcica • wskazać środki językowe zastosowane	• omówić obraz świata przedstawiony we fragmentach • omówić funkcję	• wyjaśnić, na czym polega antropocentryczny charakter utworu

Mikołaja Reja			we fragmentach	środków językowych zastosowanych we fragmentach	
7. Renesansowa wizja Boga – <i>Czego chcesz od nas, Panie</i> Jana Kochanowskiego	• zrelacjonować treść pieśni <i>Czego chcesz od nas, Panie</i> • wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego • określić rodzaj liryki	• określić gatunek utworu i podać jego pochodzenie • omówić sposób kreacji nadawcy i adresata tekstu • wskazać użyte środki językowe • wypowiedzieć się na temat twórczości Jana Kochanowskiego	• dokonać interpretacji wiersza • zanalizować renesansowy charakter wiersza • omówić funkcję środków językowych	• porównać obraz Boga w wierszu Jana Kochanowskiego z obrazem Boga w utworach średniowiecznych	• rozpoznać rodzaj wersyfikacji
8. i 9. Światopogląd Jana Kochanowskiego utrwalaony w <i>Pieśniach</i>	• zrelacjonować treść <i>Pieśni IX</i> • zdefiniować gatunek <i>pieśń</i>	• wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego pieśni • wskazać elementy światopoglądu renesansowego w utworze • wyjaśnić pojęcia: <i>horacjanizm, cnota, fortuna, stoicyzm, epikureizm</i>	• omówić kompozycję wiersza • omówić kreację podmiotu lirycznego • odnaleźć i omówić motywy horacjańskie w utworze Kochanowskiego • omówić kontekst filozoficzny • na podstawie wiersza scharakteryzować światopogląd poety	• dokonać funkcjonalnej analizy i interpretacji utworu • przedstawić humanistyczny ideał człowieka na podstawie pieśni	• wskazać w utworze cechy wiersza sylabicznego
10. Liryka patriotyczna	• zrelacjonować treść pieśni	• wskazać podmiot liryczny i adresata	• omówić funkcję użytych środków	• wyjaśnić pojęcie <i>liryka tyrtejska</i>	• omówić sposób przedstawienia

Jana Kochanowskiego – <i>Pieśń V</i>	• zdefiniować gatunek <i>pieśń</i>	lirycznego • wypowiedzieć się na temat przynależności gatunkowej utworu • wskazać użyte środki językowe • przedstawić argumentację podmiotu lirycznego	językowych • omówić kontekst historyczny	• uzasadnić przynależność <i>Pieśni V</i> do liryki tyrtejskiej • przedstawić sposób przedstawienia motywu ojczyzny w wybranym przez siebie utworze literackim	motywu ojczyzny w twórczości współczesnej
11. Liryka autotematyczna Jana Kochanowskiego – <i>Pieśń XXIV</i>	• relacjonować treść wiersza • wskazać podmiot liryczny	• omówić kreację podmiotu lirycznego • wskazać motywy mitologiczne w utworze • wskazać środki językowe • wyjaśnić, na czym polega autotematyzm wiersza	• omówić kontekst historycznoliteracki • omówić funkcję motywów mitologicznych w utworze • omówić funkcję środków językowych • omówić realizację motywu <i>non omnis moriar</i> w wierszu	• wskazać elementy światopoglądu renesansowego w wierszu	• wypowiedzieć się na temat symboliki ptaka w literaturze i sztuce
12., 13. i 14. „Żaden ojciec podobno barziej nie miłował dziecięcia” – o <i>Trenach</i> Jana Kochanowskiego	• odnieść <i>Treny</i> Jana Kochanowskiego do jego biografii • zrelacjonować treść <i>Trenów IX, X i XI</i> • zdefiniować tren	• wyjaśnić, na czym polegał kryzys światopoglądowy poety widoczny w <i>Trenach</i> • wskazać	• wyjaśnić, na czym polega polemika ze stoicyzmem w poznanych <i>trenach</i> • wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu	• dokonać analizy i interpretacji <i>Trenów IX, X i XI</i>	• wyjaśnić, na czym polegało nowatorstwo <i>Trenów</i> Kochanowskiego

		nawiązania do antyku w poznanych trenach (filozofii, mitologii) • wskazać nawiązania biblijne w poznanych trenach	lirycznego w poznanych trenach • wskazać ironię w <i>Trenie IX</i> i określić jej funkcję • wskazać punkt kulminacyjny w <i>Trenie X</i> i wyjaśnić jego istotę • wskazać wyobrażenia eschatologiczne obecne w <i>Trenie X</i> • przedstawić wątpliwości podmiotu lirycznego w <i>Trenie XI</i>		
15. Żałoba po stracie dziecka – ***[<i>Anka! to już trzy i pół roku</i>] Władysław Broniewskiego	• zrelacjonować treść wiersza • określić rodzaj liryki • wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego	• odnaleźć nawiązania do <i>Trenów</i> Jana Kochanowskiego	• dokonać analizy wiersza • wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego w kontekście <i>Trenów</i> Jana Kochanowskiego	• interpretować zakończenie wiersza • omówić kontekst historyczny utworu	• podjąć dyskusję na temat opisu śmierci i żałoby w różnych epokach literackich
*16. i 17. <i>Treny</i> jako cykl poetycki	• przedstawić kompozycję cyklu • grupować utwory w obszary tematyczne	• omówić sposób przedstawienia Urszulki w <i>Trenach</i> • omówić odniesienia do antyku i Biblii obecne w <i>Trenach</i> • wskazać środki językowe użyte w utworach • odczytać ewolucję	• omówić cykl <i>Trenów</i> jako kreację artystyczną • wskazać elementy renesansowe w cyklu • określić funkcję środków językowych użytych w utworach • omówić sposób przedstawienia śmierci w wierszach	• omówić cykl jako świadectwo kryzysu światopoglądowego • przedstawić ewolucję poglądów Jana Kochanowskiego w cyklu, odwołując się do wierszy • porównać kreacje literackie bohaterów	• wyjaśnić, na czym polega konsolacyjny charakter <i>Trenów</i> • podjąć dyskusję na temat uniwersalnego charakteru <i>Trenów</i> • omówić funkcję przedstawienia sytuacji lirycznej na podobieństwo snu w <i>Trenie XIX</i>

		światopoglądu poety w cyklu <i>Trenów</i>		dotkniętych cierpieniem – podmiot liryczny <i>Trenów</i> i Hioba	• omówić wizję życia pośmiertnego w <i>Trenach</i>
18. O czym jest <i>Odprawa posłów greckich</i> Jana Kochanowskiego?	• zrelacjonować treść dramatu • wymienić bohaterów tragedii i podać ich pierwowzory z mitologii greckiej	• wskazać nawiązania do mitu o wojnie trojańskiej • wskazać nawiązania do budowy tragedii antycznej • scharakteryzować bohaterów	• przedstawić problematykę dramatu • wyjaśnić, na czym polega konflikt postaw w dramacie	• przedstawić okoliczności wystawienia utworu	• omówić kunszt poetycki pieśni chóru
19. i 20. Zastosowanie chwytyw retorycznych w polityce – <i>Odprawa posłów greckich</i> Jana Kochanowskiego	• przedstawić argumenty Antenora i Aleksandra	• wskazać chwyt retoryczne i erytyczne w wypowiedziach Antenora, Aleksandra i Iketaona	• przeanalizować argumenty mówców • omówić mechanizmy powstawania decyzji przesądzających o losach zbiorowości zaprezentowane w utworze • na podstawie pieśni <i>Wy, którzy pospolitą rzeczą władacie</i> stworzyć kodeks etyczny polityka	• przeanalizować mowę Iketaona pod kątem zabiegów manipulacyjnych • omówić przesłanie zawarte w zakończeniu dramatu	• wyjaśnić, czym jest <i>kostium historyczny</i> w utworze i odnieść to pojęcie do <i>Odprawy posłów greckich</i>
21. <i>Odprawa posłów greckich</i> jako dramat humanistyczny	• przedstawić budowę <i>Odprawy posłów greckich</i>	• wskazać cechy gatunkowe tragedii antycznej w <i>Odprawie posłów greckich</i> • wskazać cechy	• omówić cechy gatunkowe tragedii antycznej zastosowane przez Jana Kochanowskiego • omówić funkcję pieśni	• wypowiedzieć się na temat sporu pomiędzy Aleksandrem a Antenorem w odniesieniu do	• omówić funkcję monologu Kasandry

		dramatu humanistycznego w <i>Odprawie posłów greckich</i>	chóru w dramacie	konfliktu tragicznego	
22. Przed czym ostrzega Kasandra? – <i>Rozterka Kasandry Anny Kamieńskiej</i>	• zrelacjonować treść wiersza • nazwać rodzaj liryki	• omówić kontekst mitologiczny wiersza • wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego • wskazać użyte środki językowe	• scharakteryzować typy ludzi, o których mówi podmiot liryczny • przedstawić zagrożenia, przed którymi ostrzega Kasandra w wierszu • określić funkcję użytych środków językowych	• porównać przesłanie wiersza Kamieńskiej z wypowiedzią Kasandry w <i>Odprawie posłów greckich</i> • wypowiedzieć się na temat tragicznego wydźwięku obu tekstów	• podjąć dyskusję na temat aktualności wiersza
23. Podsumowanie wiadomości na temat Jana Kochanowskiego	• omówić kontekst biograficzny twórczości Jana Kochanowskiego • wymienić najważniejsze utwory Jana Kochanowskiego	• scharakteryzować wybrane utwory Jana Kochanowskiego • wskazać najważniejsze tematy i motywy w twórczości Jana Kochanowskiego	• omówić kontekst filozoficzny twórczości Jana Kochanowskiego	• omówić znaczenie twórczości Jana Kochanowskiego w rozwoju literatury polskiej	• omówić renesansowy charakter twórczości Jana Kochanowskiego
*24. i 25. Życie w idealnym państwie – <i>Utopia</i> Tomasza Morusa	• zrelacjonować treść fragmentu utworu • zdefiniować pojęcie <i>utopia</i>	• omówić koncepcję organizacji życia społecznego przedstawioną w dziele	• wymienić prawa i obowiązki mieszkańców Utopii	• podjąć dyskusję na temat ideału społeczeństwa przedstawionego w dziele Morusa • przedstawić motyw utopii dawniej i dziś	• wyjaśnić, na czym polega antyutopia i podać przykłady
*26.	• zrelacjonować treść	• wyjaśnić, na czym	• omówić relacje	• podjąć dyskusję,	• podać przykłady

Niebezpieczeństwa utopii – <i>Nowy wspaniały świat</i> Aldousa Huxleya	fragmentu utworu • wyjaśnić pojęcie <i>antyutopia</i>	polega antyhumanizm utopii opisanej przez Huxleya • wskazać elementy konwencji <i>science fiction</i> we fragmentach	między utopią i antyutopią na przykładzie <i>Utopii</i> Tomasza Morusa i <i>Nowego wspaniałego świata</i> Aldousa Huxleya	czy ważniejsza jest jednostka, czy społeczność	utopii i antyutopii w kulturze współczesnej
27. i 28. Retoryka w służbie ojczyźnie – <i>Kazania sejmowe</i> Piotra Skargi	• określić, na czym polega dydaktyczny charakter <i>Kazań sejmowych</i> • wyjaśnić pojęcie <i>retoryka</i>	• zrelacjonować argumentację Piotra Skargi • wskazać w tekście chwyt retoryczny • wskazać w tekście nawiązania do Biblii	• omówić funkcję zastosowanych środków retorycznych • omówić realizację toposu ojczyzny w utworze	• scharakteryzować stylizację biblijnego proroctwa obecną w <i>Kazaniach sejmowych</i> • podjąć dyskusję na temat wymowy politycznej <i>Kazań sejmowych</i> • umieścić <i>Kazania sejmowe</i> w kontekście historycznym	• wypowiedzieć się na temat wizji Skargi ukazanej na obrazie Jana Matejki • ocenić ideologiczną funkcję obrazu
RENESANS – KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE					
29. i 30. Zapożyczenia	• definiować pojęcie <i>zapożyczenie</i> • przedstawić podział zapożyczeń ze względu na pochodzenie	• przedstawić historię zapożyczeń w języku polskim • podać przykłady zapożyczeń i sklasyfikować je ze względu na pochodzenie	• wyjaśnić przyczyny zmiany źródeł zapożyczeń na przestrzeni wieków • rozpoznać zapożyczenia w tekście i dokonać ich klasyfikacji	• przekształcić podane zdania tak, aby zastąpić zapożyczenia słowami rodzimymi	• podjąć dyskusję na temat roli zapożyczeń w języku polskim • sklasyfikować przykłady zapożyczeń ze względu na stopień przyswojenia
RENESANS – TWORZENIE WYPOWIEDZI Z ELEMENTAMI RETORYKI					

31. Perswazja w wypowiedzi literackiej i nieliterackiej	• wyjaśnić, czym jest perswazja	• znać i rozróżniać rodzaje argumentów stosowanych w perswazji	• znać i stosować zabiegi językowe wzmacniające perswazję • wskazać cele perswazyjne w podanych tekstach	• rozumieć i stosować zasady budowy skutecznej wypowiedzi perswazyjnej • wskazać językowe i pozajęzykowe środki perswazji w podanych tekstach i zaprezentowanych sytuacjach	• wskazać i rozróżniać cele perswazyjne w wypowiedzi literackiej i nieliterackiej • przygotować mowę perswazyjną
32. Jak skutecznie przemawiać?	• wylicza rodzaje przemówień • wylicza środki retoryczne	• rozumie i stosuje w tekstach retorycznych zasadę kompozycyjną • wyjaśnić, w jaki sposób użyte środki retoryczne oddziałują na odbiorcę	• analizować przemówienie pod kątem użytych środków retorycznych	• stosować retoryczne zasady kompozycyjne w tworzeniu własnego tekstu • wygłosić mowę z uwzględnieniem środków pozajęzykowych	• zbudować wypowiedź retoryczną z uwzględnieniem jej funkcji językowej, celu i adresata
RENEZANS – PODSUMOWANIE I POWTÓRZENIE					
33. i 34. Powtórzenie wiadomości	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągać wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólnić, podsumować i porównać	• formułować i rozwiązywać problemy badawcze
BAROK – O EPOCE					

35. i 36. Barok – epoka sprzeczności	• wyjaśnić etymologię terminu <i>barok</i> • określić ramy czasowe epoki w Europie i Polsce	• scharakteryzować podstawowe różnice pomiędzy renesansem a barokiem • omówić kontekst historyczny epoki • wyjaśnić pojęcie <i>kontrreformacja</i> • scharakteryzować specyfikę polskiego baroku • wyjaśnić pojęcie <i>sarmatyzm</i>	• wyjaśnić znaczenie soboru trydenckiego dla epoki • omówić główne idee filozofii Kartezjusza • omówić najważniejsze idee filozofii Pascala i wyjaśnić, na czym polega zakład Pascala	• wypowiedzieć się na temat życia codziennego w baroku	• omówić przyczyny i przejawy niepokojów duchowych charakterystycznych dla epoki
37. i 38. Sztuka baroku	• wymienić najważniejszych twórców okresu baroku • wymienić najważniejsze cechy stylu barokowego	• zaprezentować twórczość najważniejszych przedstawicieli sztuki barokowej • rozpoznać cechy stylu barokowego na przedstawionych przykładach	• scharakteryzować malarstwo barokowe, posługując się przykładami • wymienić i opisać najważniejsze dzieła sztuki barokowej	• scharakteryzować idee, które ukształtowały sztukę baroku • dokonać analizy dzieła barokowego według wskazanych kryteriów	• opisać rolę Kościoła katolickiego jako mecenas sztuki barokowej
39. Portret malarza barokowego – <i>Dziewczyna z perłą</i> Petera Webbera	• zrelacjonować życie codzienne w baroku na podstawie filmu • opisać proces powstawania dzieła sztuki	• scharakteryzować postacie głównych bohaterów	• przeanalizować kreację Scarlett Johansson	• porównać kadry z filmu z obrazami Jana Vermeera	• stworzyć prezentację na temat obrazu artysty w filmie • sformułować recenzję filmu
BAROK – TEKSTY Z EPOKI I NAWIĄZANIA					
40. i 41.	• wskazać podmiot	• odczytać ze	• określić funkcję	• dokonać analizy i	• porównać obraz

Poezja metafizyczna Mikołaja Sępa Szarzyńskiego	liryczny i adresata lirycznego oraz określić sytuację liryczną	zrozumieniem wiersze Szarzyńskiego • określić problematykę utworów • wskazać środki stylistyczne	użytych środków stylistycznych • wskazać w utworze cechy sonetu • wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego w analizowanych sonetach	interpretacji utworów • odnaleźć cechy poezji metafizycznej w utworach Szarzyńskiego	Boga zawarty w wierszach Mikołaja Sępa Szarzyńskiego z obrazem Boga w <i>Hymnie</i> Jana Kochanowskiego
42. i 43. Kunsztowna poezja barokowa – wiersze Daniela Naborowskiego	• zrelacjonować wiersze • wskazać podmiot liryczny, adresata lirycznego i określić sytuację liryczną	• wyjaśnić, na czym polega koncept w wierszu <i>Na oczy królowny angielskiej</i> • wyjaśnić, na czym polega dramatyzm przedstawienia ludzkiej egzystencji w wierszu <i>Krótkość żywota</i> • wskazać środki stylistyczne	• określić funkcję środków stylistycznych w wierszach Naborowskiego • odczytać wiersz <i>Krótkość żywota</i> jako traktat zawierający tezę i argumentację w obronie tezy	• dokonać analizy i interpretacji utworów • omówić funkcję nawiązań do Księgi Koheleta w wierszu <i>Marność</i> • wskazać cechy poezji dworskiej w wierszu <i>Na oczy królowny angielskiej</i> • wskazać cechy poezji metafizycznej w wierszu <i>Krótkość żywota</i>	• omówić funkcjonowanie w kulturze motywu <i>vanitas</i>
44. Echa baroku w poezji współczesnej – Jarosław Marek Rymkiewicz, <i>Róża oddana Danielowi</i>	• zrelacjonować treść wiersza • wyjaśnić pojęcia: <i>topos</i>, <i>puenta</i>, <i>koncept</i>, <i>vanitas</i>	• określić zasadę kompozycyjną, według której zbudowany jest wiersz • wskazać podobieństwa	• wykazać się znajomością motywów barokowych i wskazać, które motywy zostały wykorzystane w wierszu Rymkiewicza • zinterpretować puentę	• omówić symbolikę róży w kulturze • dokonać analizy i interpretacji wiersza • wskazać nawiązania do barokowego	• porównać wiersz Rymkiewicza z wierszem barokowym o podobnej konstrukcji

<i>Naborowskiemu</i>		między wierszem Rymkiewicza a poezją Naborowskiego	utworu	konceptyzmu	
45. i 46. Poezja dworska Jana Andrzeja Morsztyna	• zrelacjonować treść wierszy • wskazać podmiot liryczny, adresata lirycznego i określić sytuację liryczną w utworach	• omówić kompozycję utworów • wyjaśnić istotę konceptu w wierszach • wskazać środki stylistyczne w utworach	• wskazać cechy poezji dworskiej w wierszach Jana Andrzeja Morsztyna • omówić funkcję użytych środków stylistycznych • wskazać cechy sonetu w utworze <i>Do trupa</i>	• dokonać analizy i interpretacji wierszy • wskazać obecność sensualizmu w analizowanych wierszach	• omówić połączenie toposu miłości i śmierci w wierszach Morsztyna i innych wybranych tekstach kultury
47. Barokowość w poezji współczesnej – Stanisław Grochowiak, ***[<i>Dla zakochanych to samo staranie...</i>]	• wyjaśnić pojęcie erotyk	• wskazać użyte środki językowe • wskazać podobieństwa między doświadczeniami miłości i śmierci	• określić problematykę wiersza • omówić funkcję użytych środków stylistycznych • omówić związki między wierszem Grochowiaka a poezją Jana Andrzeja Morsztyna	• dokonać analizy i interpretacji wiersza	• wskazać elementy makabry w wierszu • wyjaśnić, na czym polega ich groteskowość
48. William Szekspir i epoka elżbietańska	• wymienić najważniejsze dzieła Williama Szekspira	• zrelacjonować najważniejsze fakty z biografii Williama Szekspira	• wyjaśnić, czym był teatr elżbietański	• wyjaśnić związek między narodzinami teatru elżbietańskiego a rozkwitem kultury w Anglii pod panowaniem Elżbiety I	• scharakteryzować ogólnie tematykę dzieł Szekspira
49.	• streścić fabułę	• wyjaśnić, na czym	• przedstawić	• wskazać zwroty	• podjąć dyskusję na

<i>Romeo i Julia</i> – najśłynniejsza opowieść o miłości	dramatu	polega tragizm losów bohaterów • scharakteryzować bohaterów tragedii	kompozycję utworu	akcji i omówić ich funkcję	temat aktualności dzieła
50. <i>Tragizm Romea i Julii</i>	• wskazać przeszkody, z którymi muszą się mierzyć bohaterowie	• omówić sposób postrzegania miłości przez poszczególnych bohaterów	• omówić kreację Romea i Julii jako bohaterów dynamicznych • wyjaśnić, na czym polega idealizm bohaterów	• omówić tragizm tytułowych bohaterów dramatu • wyjaśnić, na czym polega tragizm w utworze literackim w odniesieniu do tradycji	• wypowiedzieć się na temat problemu konfliktu pokoleń przedstawionego w utworze
51. <i>Romeo i Julia</i> wobec tradycji literackiej	• wskazać i omówić cechy dramatu szekspirowskiego	• porównać budowę dramatu Szekspira z budową tragedii antycznej	• wypowiedzieć się na temat funkcji przeznaczenia w utworze i porównać je z antycznym fatum	• przeanalizować język utworu • przedstawić nowatorstwo twórczości Szekspira w stosunku do tragedii klasycznej	• porównać utwory podejmujące temat miłości silniejszej od śmierci
52. Makbet wystawiony na próbę – kreacja tytułowego bohatera dzieła Williama Szekspira	• streścić fabułę dramatu	• scharakteryzować Makbeta z początku dzieła jako wcielenie ideału rycerza feudalnego • omówić stopniową przemianę Makbeta	• omówić funkcję spotkania z czarownicami w życiu Makbeta	• analizować motywację zachowań bohatera • wskazać przyczyny ostatecznej klęski Makbeta	• interpretować znaczenie słów: „Makbet zabija sen”
53. Lady Makbet – kobieta fatalna czy bohaterka tragiczna?	• przedstawić historię Lady Makbet	• omówić reakcję Lady Makbet na wiadomość o wróżbie czarownic • omówić	• wskazać elementy manipulacji językowej w wypowiedziach Lady Makbet podczas próby przekonywania męża do	• omówić stereotypowy wizerunek kobiety w literaturze • przeanalizować	• podjąć dyskusję na temat przyczyn obłędu bohaterki

		zachowanie Lady Makbet tuż po dokonaniu zabójstwa i pod koniec dramatu	zabójstwa • wskazać cechy Lady Makbet, które wyróżniają ją na tle tradycji literackiej	relacje między małżonkami • przeanalizować dialogi między Makbetem a Lady Makbet przed dokonaniem zabójstwa	
54. Funkcja świata nadprzyrodzonego w <i>Makbecie</i> Williama Szekspira	• wskazać elementy fantastyki w utworze	• omówić sposób kreacji wiedźm • wypowiedzieć się na temat funkcji wiedźm w dramacie	• wypowiedzieć się na temat wizerunku czarownicy w kulturze • omówić, w jaki sposób wiedźmy manipulują Makbetem • omówić funkcję wprowadzenia elementów fantastyki do dramatu	• wypowiedzieć się na temat motywu <i>theatrum mundi</i> w <i>Makbecie</i> , dostrzegając w tytułowym bohaterze aktora, a w czarownicach – reżyserki dramatu	• podjąć dyskusję, w jakim stopniu wróżby determinowały działania bohatera
55. <i>Makbet</i> – dramat o władzy	• podać przykłady zachowania Makbeta świadczące o jego przemianie w tyrana	• scharakteryzować Makbeta jako władcę	• omówić funkcję strachu i ambicji w kreacji Makbeta	• porównać drogę do władzy Makbeta i Balladyny	• podjąć dyskusję na temat wpływu władzy na człowieka
56. <i>Makbet</i> Williama Szekspira – dramat szekspirowski	• porównać budowę dramatu Szekspira z budową tragedii antycznej • wskazać elementy realistyczne i fantastyczne w dramacie	• określić funkcję fantastyki w utworze • wskazać cechy dramatu szekspirowskiego w <i>Makbecie</i>	• wyjaśnić, w jaki sposób Szekspir buduje napięcie dramatyczne w utworze • zdefiniować tragizm w utworze	• określić funkcję różnicowania języka bohaterów	• analizować przyczyny ponadczasowej aktualności dzieł Szekspira • wymienić przykłady adaptacji dzieł Szekspira

*57. Hamlet – utwór o władzy	• zrelacjonować sposób przejęcia władzy przez Klaudiusza	• scharakteryzować Klaudiusza jako władcę	• wskazać elementy makiawelizmu w sposobie sprawowania władzy przez Klaudiusza • przeanalizować rolę Ducha w utworze jako symbol władzy ojcowskiej nad synem	• analizować monolog Klaudiusza wygłoszony po przedstawieniu i omówić zagadnienie teatralności polityki	• wypowiedzieć się na temat sposobu przejęcia władzy przez Fortynbrasa
*58. i 59. Hamlet jako symbol postawy życiowej	• streścić fabułę dramatu	• omówić relacje pomiędzy Hamletem a innymi bohaterami	• wypowiedzieć się na temat szaleństwa bohatera • omówić realizację motywu <i>vanitas</i> w scenie na cmentarzu	• przeanalizować i zinterpretować monologi Hamleta • omówić motyw <i>theatrum mundi</i> w odniesieniu do Hamleta	• ocenić postawę tytułowego bohatera
*60. Tragedia zemsty	• wyjaśnić przyczyny dążenia do zemsty przez: Hamleta, Laertes i Fortynbrasa	• omówić sposób realizacji zemsty przez Hamleta • omówić sposób realizacji zemsty przez Laertes • omówić sposób realizacji zemsty przez Fortynbrasa	• omówić funkcję rozmowy Hamleta z duchem ojca • dostrzec tragizm Hamleta wynikający z narzucenia mu obowiązku zemsty • porównać trzy postawy wobec zemsty	• wypowiedzieć się na temat kulturowo usankcjonowanego obowiązku zemsty	• podjąć dyskusję na temat przyczyn zwlekania z dokonaniem zemsty
*61. Kreacja Ofelii	• zrelacjonować historię Ofelii	• scharakteryzować Ofelię • przedstawić relację pomiędzy Ofelią a jej ojcem • przedstawić relację pomiędzy	• wypowiedzieć się na temat przyczyn obłędu Ofelii	• porównać obłęd Ofelii i Hamleta	• podjąć dyskusję na temat teatralności w zachowaniu Ofelii

		Ofelią a Hamletem			
*62. <i>Tren Fortynbrasa</i> Zbigniewa Herberta	• zrelacjonować treść wiersza • wskazać podmiot liryczny, adresata lirycznego i omówić sytuację liryczną	• wskazać nawiązania do <i>Hamleta</i> Szekspira • scharakteryzować Hamleta i Fortynbrasa • wskazać środki językowe	• przedstawić problematykę utworu • omówić funkcję użytych środków stylistycznych	• dokonać analizy i interpretacji utworu	• podjąć dyskusję na temat prezentowanych postaw
63. William Szekspir – podsumowanie	• wymienić najważniejsze wydarzenia w biografii Williama Szekspira • wymienić omówione utwory Williama Szekspira	• omówić cechy dramatu szekspirowskiego na podstawie poznanych utworów • porównać <i>Biografioly</i> Stanisława Barańczaka z fabułą poznanych utworów Szekspira	• wskazać najważniejsze tematy i motywy w twórczości Williama Szekspira • wskazać kolokwializmy w <i>Biografiolach</i> Stanisława Barańczaka i określić ich funkcję	• omówić znaczenie twórczości Williama Szekspira w rozwoju literatury • wskazać przykłady gry słownej w utworach Barańczaka i wyjaśnić, na czym polegają	• wypowiedzieć się na temat trafności parodii zastosowanej przez Barańczaka
64. i 65. <i>Skąpiec</i> Moliere – komedia charakterów	• zrelacjonować treść komedii	• scharakteryzować Harpagona	• wskazać w utworze fragmenty reprezentujące różne rodzaje komizmu • wskazać przykłady karykaturalnej przesady w wypowiedziach Harpagona oraz dotyczących bohatera i omówić ich funkcję	• wyjaśnić, na czym polega komizm postaci • wyjaśnić, na czym polega komizm sytuacyjny	• omówić sposób, w jaki Harpagon traktuje ludzi i zwierzęta
66. <i>Skąpiec</i> Moliere –	• przedstawić relacje rodzinne w domu	• omówić stosunek Harpagona do	• wskazać cechy komedii	• podjąć dyskusję na temat konfliktu	• wypowiedzieć się na temat obyczajów

krytyka obyczajów	Harpagona	własnych dzieci	klasycystycznej • wyjaśnić, na czym polega dydaktyczny charakter utworu	pokoleń przedstawionego w dramacie	panujących w XVII-wiecznej Francji na podstawie <i>Skapca</i>
BAROK – KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE					
67. Odmiany polszczyzny	• wyjaśnić, na czym polega zjawisko odmian języka	• wskazać, od jakich czynników zależy sposób mówienia i pisania • wskazać różnice między mówioną a pisaną odmianą języka • wskazać różnice między językiem oficjalnym i nieoficjalnym	• wymienić dialekty języka polskiego • wskazać cechy języka nieoficjalnego w podanym fragmencie	• wyjaśnić, czym jest środowiskowa odmiana języka i omówić jej cechy • przekształcić język nieoficjalny na oficjalny	• posłużyć się różnymi odmianami polszczyzny w zależności od sytuacji komunikacyjnej
BAROK – PODSUMOWANIE I POWTÓRZENIE					
68. i 69. Powtórzenie wiadomości	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągać wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólnić, podsumować i porównać	• formułować i rozwiązywać problemy badawcze
OŚWIECENIE – O EPOCE					
70. Oświecenie w Europie i Polsce	• objaśnić etymologię nazwy epoki • podać daty graniczne oświecenia w Europie • podać daty graniczne	• opisać światopogląd epoki • przedstawić najważniejsze osiągnięcia	• wyjaśnić pojęcia: <i>empiryzm, ateizm, deizm, materializm, sensualizm</i> • opisać przemiany	• wymienić najważniejsze idee filozofii: Johna Locke’a, Immanuela Kanta, Jana Jakuba	• zaprezentować związek światopoglądu oświecenia z życiem codziennym w epoce

	oświecenia w Polsce	oświecenia w dziedzinie nauki - wymienić najważniejszych myślicieli epoki oświecenia - wyjaśnić pojęcia <i>racjonalizm</i> i <i>utylitaryzm</i>	społeczne doby oświecenia - wyjaśnić pojęcia: <i>umowa społeczna</i>, <i>konstytucja</i>, <i>trójpodział władzy</i> - scharakteryzować specyfikę polskiego oświecenia	Rousseau - omówić znaczenie prasy w oświeceniu - wypowiedzieć się na temat edukacji w oświeceniu - wymienić najważniejsze instytucje powstałe w czasach stanisławowskich	
71. Sztuka oświecenia	wskazać na przykładach dzieł sztuki (malarstwa, architektury, rzeźby) cechy stylu klasycystycznego	- wymienić cechy stylu klasycystycznego, rokokowego i sentymentalnego - wskazać na przykładach cechy stylu rokokowego - wskazać na przykładach cechy stylu sentymentalnego	- wymienić najważniejsze dzieła czołowych twórców klasycyzmu europejskiego - omówić inspiracje antyczne w sztuce klasycystycznej	zanalizować dzieło klasycystyczne według wskazanych kryteriów	określić, w jaki sposób sztuka oświecenia odzwierciedlała najważniejsze idee tej epoki
72. Oblicza miłości do muzyki – <i>Amadeusz</i> Miloša Formana	streścić fabułę filmu	scharakteryzować Salieriego oraz Mozarta jako dwie kontrastujące ze sobą postacie	nazwać chwyt narracyjny zastosowany w filmie i określić jego funkcję	scharakteryzować postać Mozarta oraz w tym kontekście wypowiedzieć się na temat miejsca sztuki w życiu człowieka	omówić kontekst historyczny
OŚWIECENIE – TEKSTY Z EPOKI I NAWIĄZANIA					
73. Ignacy Krasicki –	wymienić najważniejsze fakty z	omówić postawę obywatelską	omówić działalność publicystyczną i	wypowiedzieć się na temat znaczenia	przedstawić kontekst historyczny

sylwetka twórcy	biografii Ignacego Krasickiego	Ignacego Krasickiego	literacką Ignacego Krasickiego	działalności Ignacego Krasickiego dla rozwoju polskiego oświecenia	epoki
74. Poetycka definicja patriotyzmu	• wskazać adresata lirycznego • opisać wzór patrioty ukazany w utworze	• przedstawić okoliczności powstania <i>Hymnu do miłości ojczyzny</i> • wskazać użyte środki stylistyczne	• omówić funkcję użytych środków stylistycznych • zdefiniować hymn i wskazać cechy hymnu w utworze Krasickiego	• porównać <i>Hymn do miłości ojczyzny</i> Ignacego Krasickiego z <i>Pieśnią V</i> Jana Kochanowskiego	• omówić funkcję zwrotu do miłości ojczyzny obecnego w utworze
75. i 76. Satyryczny komentarz do rzeczywistości	• zdefiniować satyrę • zrelacjonować treść satyr <i>Świat zepsuty</i> i <i>Pijaństwo</i> Ignacego Krasickiego	• wymienić gatunki literackie dominujące w oświeceniu • scharakteryzować głównych bohaterów satyry <i>Pijaństwo</i> • wymienić wady ganione przez autora w obu satyrach • wskazać w utworach cechy satyry	• przedstawić cechy stylu klasycystycznego w literaturze • przedstawić problematykę satyr • wskazać te cechy satyry, które określają jej przynależność do klasycyzmu • przedstawić kompozycję satyr • wskazać środki retoryczne w satyrze <i>Świat zepsuty</i> i określić ich funkcję	• omówić sposoby uzyskiwania efektu komicznego w satyrach • zinterpretować puentę satyry <i>Pijaństwo</i> • omówić sposób piętnowania wad w satyrach Ignacego Krasickiego	• omówić satyrę w kontekście XVIII-wiecznych obyczajów i sytuacji politycznej
77. Współczesna satyra	• zrelacjonować treść utworu • wyjaśnić terminy <i>ironia</i> i <i>stereotyp</i>	• wskazać cechy satyry w utworze • wskazać sposoby uzyskania efektu komicznego	• omówić problem poruszony w satyrze • omówić sposoby uzyskiwania efektu komicznego w satyrze	• porównać <i>Mistrzostwa w narzekaniu</i> Wojciecha Młynarskiego z	• omówić kontekst społeczno-polityczny utworu

				wybraną satyrą Ignacego Krasickiego	
OŚWIECENIE – KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE					
78. Style funkcjonalne	• wymienia style funkcjonalne	• wymienia cechy poszczególnych stylów funkcjonalnych	• rozróżnia style funkcjonalne polszczyzny i rozumie zasady ich stosowania	• rozpoznaje cechy stylu funkcjonalnego w podanym tekście	• przekształca teksty z jednego stylu na drugi
OŚWIECENIE – PODSUMOWANIE I POWTÓRZENIE					
79. i 80. Powtórzenie wiadomości	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągać wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólnić, podsumować i porównać	• formułować i rozwiązywać problemy badawcze

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny – klasa II, część I

* zakres rozszerzony

	materiał obligatoryjny
	materiał fakultatywny

Numer i temat lekcji	Wymagania na ocenę dopuszczającą	Wymagania na ocenę dostateczną	Wymagania na ocenę dobrą	Wymagania na ocenę bardzo dobrą	Wymagania na ocenę celującą
	Uczeń potrafi:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą	Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą

		oraz:			oraz:
ROMANTYZM – O EPOCE					
2. i 3. Romantyzm – wprowadzenie do epoki	• wyjaśnić etymologię nazwy epoki • przedstawić ramy czasowe romantyzmu europejskiego i polskiego	• wyjaśnić, na czym polegała specyfika romantyzmu polskiego • wymienić elementy światopoglądu romantycznego	• omówić elementy światopoglądu romantycznego • porównać światopogląd romantyczny i oświeceniowy	• przedstawić najważniejsze założenia filozofii romantycznej	• omówić kontekst historyczny
4. i 5. Sztuka romantyczna	• wskazać i zilustrować przykładami najważniejsze tematy sztuki romantycznej	• wymienić cechy charakterystyczne stylu romantycznego i objaśnić je na przykładach	• wymienić nazwiska najważniejszych twórców romantyzmu i omówić ich dzieła	• dokonać analizy wpływu gotyku na sztukę romantyczną	• dokonać analizy romantycznego dzieła sztuki
ROMANTYZM – TEKSTY Z EPOKI I NAWIĄZANIA					
6. Wprowadzenie do literatury romantycznej	• wymienić cechy literatury romantycznej • wymienić typy bohaterów romantycznych	• wymienić cechy bohatera romantycznego • wymienić gatunki realizowane w literaturze romantycznej • omówić typy bohaterów romantycznych i wskazać ich rodowody	• omówić cechy bohatera romantycznego	• określić rolę wyobraźni i natchnienia w twórczości romantyków	• wskazać specyfikę polskiej literatury romantycznej i wyjaśnić jej genezę
7. Konteksty i nawiązania – Sándor Márai, <i>Zadanie</i>	• zrelacjonować treść fragmentów tekstu • określić rodzaj narracji • wskazać bohatera romantycznego	• omówić kompozycję opowiadania • scharakteryzować postać głównego bohatera	• wskazać i omówić cechy bohatera romantycznego w kreacji Ferencza Kazinczyego • wskazać i omówić fragmenty obrazujące romantyczną wizję świata	• zinterpretować puentę	• wskazać środki językowe budujące nastrój fragmentów i określić ich funkcję
*8. Zacieranie granic między fikcją a rzeczywistością – <i>Król olch</i> Johanna Wolfganga Goethego	• zrelacjonować treść ballady • wskazać narratora i bohaterów tekstu	• omówić punkty widzenia ojca i syna • scharakteryzować króla olch • omówić cechy gatunkowe utworu	• wypowiedzieć się na temat emocji towarzyszących bohaterom • wyjaśnić, dlaczego tylko dziecko widzi króla	• określić nastrój wiersza i to, w jaki sposób został on zbudowany	• określić konwencję literacką dominującą w utworze
9. Johann Wolfgang Goethe,	• zrelacjonować treść dramatu na	• scharakteryzować głównych bohaterów	• omówić funkcję dobra i zła w dziele	• zinterpretować słowa Mefistofelesa:	• omówić kontekst biblijny

<i>Faust. Tragedia</i> (lektura uzupełniająca)	podstawie streszczenia • zrelacjonować treść fragmentów tekstu • określić przynależność rodzajową i gatunkową utworu	• zdefiniować bohatera faustowskiego	• dostrzec i przedstawić uniwersalną wymowę utworu	<i>Częstka siły mała, / Co złego pragnąc zawsze dobro zdziała</i>	
10. Konteksty i nawiązania – Wisława Szymborska, <i>Prospekt</i>	• zrelacjonować treść wiersza • wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego	• scharakteryzować adresata lirycznego • wskazać środki retoryczne i określić ich funkcję	• wskazać i zinterpretować nawiązanie do <i>Fausta</i> Johanna Wolfganga Goethego • porównać dwa rodzaje kuszenia: w dramacie Goethego i w wierszu Szymborskiej	• postawić tezę interpretacyjną • zinterpretować tytuł wiersza	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza
*11. Fryderyk Schiller, <i>Rękawiczka. Powiastka</i>	• zrelacjonować treść utworu	• wskazać cechy ballady • przedstawić sposób ukazania motywu rycerza	• określić sposób relacjonowania wydarzeń • sformułować przesłanie utworu	• dokonać analizy środków językowych budujących nastrój wiersza	• omówić funkcję kostiumu historycznego w utworze
12. Adam Mickiewicz, <i>Oda do młodości</i> (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść wiersza • określić rodzaj liryki	• nazwać funkcję językową dominującą w wierszu i uzasadnić swoje stanowisko • wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego • wskazać w utworze postawę podlegającą krytyce oraz przeciwstawione jej cechy młodości	• omówić nastrój utworu i wskazać środki językowe, które go tworzą • wskazać elementy klasycyzmu i romantyzmu w utworze	• sformułować program przedstawiony w wierszu	• omówić konteksty kulturowe w wierszu
13. Czucie i wiara a mędrca szkiełko i oko – o	• zrelacjonować treść ballady • opisać różne	• omówić życie wewnętrzne bohaterki wiersza	• wskazać objawy świadczące o obłądnie bohaterki	• przedstawić punkty widzenia Starca i narratora oraz	• wyjaśnić, dlaczego wiersz został okrzyknięty

<i>Romantyczności</i> Adama Mickiewicza (lektura obowiązkowa)	reakcje osób zgromadzonych wokół Karusi: ludu, Starca i narratora	• omówić sposób przedstawienia Starca • wskazać cechy gatunkowe utworu	• wskazać środki językowe, za pomocą których jest prezentowana Karusia, i określić ich funkcję	odnieść je do światopoglądów: oświeceniowego i romantycznego	manifestem romantyzmu
14. Wyobrażenia ludowa w <i>Liliach</i> Adama Mickiewicza (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść ballady • omówić świat przedstawiony	• scharakteryzować bohaterkę utworu • wskazać cechy gatunkowe ballady w utworze	• omówić sposób kreacji bohaterki • określić rolę pustelnika • przedstawić rolę natury w balladzie • wskazać elementy gotyckie w utworze	• dokonać analizy zabiegów artystycznych, dzięki którym został uzyskany nastrój grozy • omówić sposób przedstawienia natury	• porównać główną bohaterkę z lady Makbet
15. Konteksty i nawiązania <i>O Hani, co się zabiła</i> Kazimierzy Iłakowiczówny	• relacjonować treść utworu	• charakteryzować tytułową bohaterkę • wskazać cechy ballady romantycznej	• omówić sposób ukazania domowników	• porównać poetykę ballady romantycznej z utworem Iłakowiczówny	• omówić sposób potraktowania tematu ludowości w utworze
16. <i>Dziady</i> cz. II – przypomnienie utworu	• zrelacjonować treść dramatu • wskazać kategorie grzechów, przedstawione w dramacie	• omówić rolę Guślarza • omówić kompozycję utworu	• wypowiedzieć się na temat sprawiedliwości i moralności w kulturze ludowej na podstawie utworu	• zaprezentować sposoby budowania nastroju grozy	• wypowiedzieć się na temat różnych aspektów ludowości w utworze • omówić motyw ducha w znanych sobie tekstach kultury
17., 18., i 19. Obraz miłości romantycznej w <i>Dziadach</i> cz. IV Adama Mickiewicza (lektura uzupełniająca)	• zrelacjonować treść dramatu • wymienić cechy miłości romantycznej	• omówić kontekst biograficzny • wskazać nawiązanie do <i>Dziadów</i> cz. II • scharakteryzować Gustawa jako bohatera werterowskiego • omówić kompozycję utworu	• porównać Księdza jako antagonistę Gustawa ze Starcem z <i>Romantyczności</i> • opisać miłość romantyczną jako religię przeznaczeń • wyjaśnić, na czym polega tragizm głównego	• analizować środki, za pomocą których został wykreowany bohater • omówić funkcję literatury w kształtowaniu wyobrażenia o miłości • porównać sposób ukazania obłędu i miłości w <i>Dziadach</i> cz. IV i	• analizować ekspresję słowną w wypowiedziach Gustawa i omówić jej funkcję • podejmuje dyskusję na temat różnych sposobów pojmowania szczęścia w kontekście sporu pomiędzy Gustawem a

		• wskazać w utworze cechy dramatu romantycznego	bohatera	<i>Romantyczności</i> • analizować sens przestrogi wygłoszonej przez Gustawa	Księdzem
20. Konteksty i nawiązania – Konstanty Ildefons Gałczyński, <i>Teatrzyk Zielona Gęś</i>	• wskazać elementy aluzji literackiej w utworach	<i>Oda do młodości:</i> • wymienić cechy ody i odnieść jej definicję do utworu Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego <i>On nie doczekał się:</i> • wskazać elementy konwencji romantycznej w utworze <i>Straszna rozmowa Gzężółki z duchem:</i> • omówić efekt humorystyczny utworu w kontekście romantycznej roli świata nadprzyrodzonego	<i>Oda do młodości:</i> • wyjaśnić, na czym polega i z czego wynika efekt komiczny uzyskany w utworze <i>On nie doczekał się:</i> • wyjaśnić, na czym polega parodia w utworze • zinterpretować funkcję didaskaliów <i>Straszna rozmowa Gzężółki z duchem:</i> • omówić funkcję występowania świata nadprzyrodzonego w utworach romantycznych • zinterpretować tytuł utworu w kontekście atmosfery grozy	<i>On nie doczekał się:</i> • dokonać analizy reakcji bohatera romantycznego utworu i wyjaśnić przyczynę ich prześmiewczego potraktowania	<i>On nie doczekał się:</i> • dokonać analizy wypowiedzi bohaterów utworu i omówić funkcję kontrastu
21. Liryka miłosna Adama Mickiewicza – <i>Niepewność</i>	• zrelacjonować treść wiersza • określić rodzaj liryki	• omówić kontekst biograficzny • wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego • omówić kompozycję erotyku	• wskazać środki językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję • omówić sposób przedstawienia relacji pomiędzy podmiotem lirycznym a bohaterką wiersza	• interpretować funkcję stylistyczną pytań umieszczonych na końcu każdej strofy	• wypowiedzieć się na temat roli miłości w życiu romantyka
22.	• zrelacjonować	• wypowiedzieć się	• wskazać środki	• interpretować	• omówić rolę

Wędrowka samotnego wygnańca po krainach Wschodu – <i>Sonety krymskie</i> Adama Mickiewicza - <i>Stepy akermzańskie</i> (lektura obowiązkowa)	treść wiersza • wskazać podmiot liryczny	na temat kreacji podmiotu lirycznego • omówić kompozycję utworu • wskazać cechy gatunkowe sonetu	językowe i omówić ich funkcję	zakończenie sonetu	podróży w biografii romantyka
23. Psychizacja przyrody w <i>Burzy</i> Adama Mickiewicza (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść wiersza • określić rodzaj liryki • opisać zachowania pasażerów statku	• omówić kompozycję utworu	• wskazać środki stylistyczne budujące atmosferę zagrożenia • omówić sposób przedstawienia wyróżniającego się pasażera	• zinterpretować zakończenie sonetu w kontekście biografii autora	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza
24. Wprowadzenie do <i>Dziadów</i> cz. III Adama Mickiewicza	• zrelacjonować treść dramatu • wymienić najważniejszych bohaterów	• zaprezentować kompozycję dramatu • omówić świat przedstawiony utworu	• omówić znaczenie dedykacji dla rozumienia dramatu	• omówić sens przemiany Gustawa w Konrada	• przybliżyć kontekst historyczny utworu • odnieść się do kontekstu biograficznego
25. Los młodzieży polskiej pod zaborami – plan realistyczny <i>Dziadów</i> cz. III (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować sposoby torturowania i upokarzania więźniów • zrelacjonować opowieść Sobolewskiego • zrelacjonować sposoby reakcji pozostałych więźniów na opowieść Sobolewskiego • zrelacjonować treść pieśni o zemście	• omówić kompozycyjną funkcję przybycia nowego więźnia • wskazać śpiewaną przez Konrada, pieśń o zemście jako jedną z reakcji na opowieść Sobolewskiego • identyfikować pieśń jako lirykę i wskazać podmiot liryczny • wskazać cechy liryki tyrtejskiej w pieśni	• wskazać i omówić sposoby sakralizowania cierpienia w opowieści Sobolewskiego • wskazać i omówić w pieśni ludowe wyobrażenia na temat wampirów	• interpretować znaczenie pieśni i wyjaśnić, na czym polega jej bluźnierczy charakter	• omówić sens bajki Żegoty
26.	• zaprezentować	• scharakteryzować	• wyjaśnić, na czym	• omówić stosunek	• wyjaśnić, na czym

Bunt przeciwko Bogu – <i>Wielka Improwizacja</i> (lektura obowiązkowa)	argumentację Konrada dotyczącą jego prawa do rozmowy z Bogiem	Konrada jako typowego bohatera romantycznego • zaprezentować argumentację Konrada	polega pycha Konrada w <i>Wielkiej Improwizacji</i> • omówić przyczyny buntu Konrada wobec Boga • porównać Konrada do mitycznego Prometeusza	Konrada do ludzi • wyjaśnić, na czym polega psychomachia w <i>Wielkiej Improwizacji</i>	polega bluźnierstwo Konrada
27. Mesjanistyczne proroctwo – Widzenie Księdza Piotra (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść Widzenia	• wskazać, zobrazowane w tekście, analogie pomiędzy historią biblijną a historią Polski	• omówić funkcję porównania martyrologii narodu polskiego do cierpienia Jezusa z Nazaretu	• porównać prometeizm i mesjanizm	• wypowiedzieć się na temat przesłania sceny
28. Realistyczny obraz polskiego społeczeństwa w <i>Dziadach</i> cz. III Adama Mickiewicza – Salon warszawski (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować historię o Cichowskim • zaprezentować reakcje przedstawicie dwóch grup na historię o Cichowskim • zaprezentować historię Rollisona	• scharakteryzować dwie grupy zebrane w salonie warszawskim	• wypowiedzieć się na temat postaw przedstawicieli społeczeństwa polskiego wobec tyranii, przedstawionych w całym dramacie	• interpretować słowa Wysockiego • scharakteryzować panią Rollison w odniesieniu do średniowiecznego motyw <i>stabat Mater</i>	• wskazać motywy biblijne w opisie kary, która dotknęła doktora Bécu
29. Motywy oniryczne w <i>Dziadach</i> cz. III (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować opinię Więźnia na temat snu (Prolog) • zrelacjonować przebieg snu Senatora	• zaprezentować, co dzieje się z duszą więźnia, kiedy on śpi • scharakteryzować diabły asystujące Senatorowi podczas zasypiania	• wyciągnąć wnioski na temat charakteru i priorytetów Senatora na podstawie jego snu	• w kontekście snu Senatora wyjaśnić, na czym polega sen jako „życie duszy”, o którym mówił Więzień	• analizować funkcję oddziaływania na zmysły w opisie snu
30. Obraz Rosji i Rosjan w <i>Ustępie</i> do <i>Dziadów</i> cz. III Adama Mickiewicza (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść <i>Ustępu</i>	• wskazać środki językowe służące do opisu krajobrazu • omówić wizerunek cara jako władcy	• omówić sposób przedstawienia kraju: krajobrazu i stolicy • omówić funkcję kontrastu przy	• interpretować wiersz <i>Do przyjaciół Moskali</i>	• analizować środki językowe użyte do opisu Rosjan w <i>Przeglądzie wojska</i>

		• omówić sposób przedstawienia Rosjan	przedstawianiu funkcji dróg i miast		
31. <i>Dziady</i> cz. III jako dramat romantyczny (lektura obowiązkowa)	• wyjaśnić, na czym polega luźna kompozycja w utworze	• odnieść konstrukcję dramatu do antycznej zasady trzech jedności • zaprezentować Konrada jako bohatera romantycznego	• omówić funkcję wątków fantastycznych w dramacie	• omówić sposób przenikania się w dramacie dwóch płaszczyzn – realnej i metafizycznej	• porównać dramat romantyczny z dramatem szekspirowskim
32. i 33. <i>Pan Tadeusz</i> – przypomnienie lektury	• zrelacjonować treść utworu • zaprezentować tradycje szlacheckie przedstawione w utworze	• zaprezentować przemianę bohatera • wskazać cechy bohatera romantycznego w Jacku Soplicy	• omówić genezę <i>Pana Tadeusza</i> na podstawie <i>Epilogu</i> • scharakteryzować arkadyjski dworek w Soplicowie jako metaforę polskości • omówić funkcję przyrody	• omówić funkcję epitetu <i>ostatni</i>, powtarzającego się w utworze	• interpretować sens tytułu
34. Konteksty i nawiązania - Tomasz Różycki, <i>Dwanaście stacji</i>	• zrelacjonować treść fragmentów utworu • określić rodzaj narracji	• wypowiedzieć się na temat narratora	• porównać początkowy fragment utworu z inwokacją z <i>Pana Tadeusza</i>	• dokonać analizy języka opisów w kontekście prezentowanej rzeczywistości	• odnaleźć w tekście ironię i określić jej funkcję
35. Twórczość dojrzałego romantyka – <i>Liryki łoańskie</i>	• zrelacjonować treść wierszy • określić sposób relacjonowania wydarzeń	• omówić kreacje podmiotów mówiących w wierszach • omówić kompozycję wierszy	<i>Nad wodą wielką i czystą...:</i> • omówić sposób przedstawienia natury w wierszu • omówić funkcję paralelizmu w wierszu <i>Polaty się lzy me czyste...:</i> • omówić funkcję klamry kompozycyjnej w wierszu • omówić sposób przedstawienia każdego z etapów życia podmiotu	<i>Nad wodą wielką i czystą...:</i> • dokonać analizy wiersza pod kątem sposobu ukazania przemijania oba wiersze: • dokonać analizy sposobów uzyskania nastroju w wierszach	• omówić związki utworów ze światopoglądem romantycznym i z romantyczną metodą twórczą

			mówiącego		
36. <i>Zemsta</i> Aleksandra Fredry – przypomnienie lektury	• zrelacjonować treść dramatu	• scharakteryzować bohaterów • wskazać rodzaje komizmu w utworze	• odnieść treść komedii do tradycji literackiej – motywu zwaśnionych rodów • porównać kreacje bohaterów Fredry i Moliера	• porównać spór o zamek w <i>Panu Tadeuszu</i> ze sporem przedstawionym w <i>Zemście</i>	• wskazać elementy sarmatyzmu w utworze
37. Krytyczny obraz Polski i Polaków w <i>Grobie Agamemnona</i> Juliusza Słowackiego	• zrelacjonować treść utworu • określić rodzaj liryki	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego • wskazać motywy mitologiczne w wierszu	• zinterpretować metaforyczne znaczenie motywów mitologicznych w kontekście wiersza • zinterpretować symbolikę „duszy anielskiej” i „czerepu rubasznego” oraz pozostałe symbole zawarte w utworze	• omówić symbolikę Termopil i Cheronei w odniesieniu do współczesnej Juliuszowi Słowackiemu historii Polski	• odnieść się do zawartej w utworze opinii podmiotu lirycznego o Polakach
38. Podróż romantyczna jako doświadczenie duchowe – <i>Hymn</i> Juliusza Słowackiego	• zrelacjonować treść wiersza • określić rodzaj liryki	• omówić sytuację liryczną • omówić kreację podmiotu lirycznego • odnieść treść i formę wiersza do cech gatunkowych hymnu • wskazać środki stylistyczne i określić ich funkcję	• wypowiedzieć się na temat nastroju panującego w wierszu i wskazać, jakimi środkami został osiągnięty • omówić rolę krajobrazu w wierszu	• interpretować znaczenie refrenu	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza
39. Ostatnia wola poety - <i>Testament mój</i> Juliusza Słowackiego (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść wiersza • określić rodzaj liryki	• omówić kreację podmiotu lirycznego • przedstawić kompozycję wiersza i omówić jej funkcję • wymienić grupy adresatów pojawiające się w wierszu i określić ich funkcję • wskazać wartości istotne dla podmiotu	• odnieść treść wiersza do potocznego rozumienia słowa „testament” • wyjaśnić w kontekście wiersza, czym jest testament poetycki • określić funkcję wyrażenia o charakterze impresywnym	• sformułować przesłanie wiersza	• omówić realizację motywu <i>exegi monumentum</i> w wierszu

		lirycznego			
40. <i>Balladyna</i> Juliusza Słowackiego – przypomnienie lektury	• zrelacjonować treść	• omówić świat przedstawiony • scharakteryzować bohaterów tragedii	• omówić funkcję świata fantastycznego w dramacie • wypowiedzieć się na temat motywacji tytułowej bohaterki	• omówić źródła tragizmu w utworze • wskazać elementy intertekstualne	• wypowiedzieć się na temat różnych oblicz problemu władzy w dramacie
*41. Bohater trawiony chorobą wieku – <i>Kordian</i> Juliusza Słowackiego (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść I aktu	• nazwać emocje, które targają Kordianem na początku aktu I • wskazać etymologię imienia bohatera • określić typ bohatera romantycznego, reprezentowanego przez Kordiana w I akcie	• omówić nastrój monologu i wskazać środki językowe, dzięki którym został uzyskany • omówić funkcję nieszczęśliwej miłości • omówić reakcje bohatera na opowieści Grzegorza	• wskazać źródła niepokoju bohatera	• porównać Kordiana do Hamleta
*42. Przemiana Kordiana – <i>Kordian</i> Juliusza Słowackiego (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść aktu II	• omówić etapy podróży bohatera • wyjaśnić przesłanie hasel: „Polska Chrystusem narodów” oraz „Polska Winkelriedem narodów”	• wypowiedzieć się na temat doświadczeń zdobytych przez Kordiana w czasie podróży • omówić funkcję podróży w procesie dojrzewania bohatera	• analizować monolog na górze Mont Balnc • wskazać podobieństwa i różnice pomiędzy monologiem na górze Mont Blanc a <i>Wielką Improwizacją</i>	• wskazać podobieństwa pomiędzy Kordianem wygłaszającym monolog a postawą Hamleta
*43. i 44. Romantyczny spiskowiec – <i>Kordian</i> Juliusza Słowackiego (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść aktu III	• zinterpretować tekst według podanych wskazówek • omówić funkcję Strachu i Imaginacji w tekście • wyjaśnić, jaką rolę odgrywa wobec Kordiana Doktor • wskazać elementy ironii w dramacie	• omówić sposób ukazania koronacji cara na króla Polski • dostrzega romantyczną autokreację w decyzji Kordiana o działaniu w pojedynkę • omówić funkcję przestrzeni szpitala psychiatrycznego dla wymowy dramatu	• interpretować pieśń śpiewaną przez Nieznajomego • wskazać i analizować argumenty Kordiana przemawiające za zamordowaniem cara • wskazać i analizować argumenty Prezesa przemawiające przeciwko zamordowaniu cara	• analizować sposób postrzegania rzeczywistości przez Kordiana w drodze do komnaty cara

				• porównać <i>Kordiana</i> z <i>Dziadami</i> cz. III	
45. Rozliczenie z mitami romantycznymi – <i>Nie-Boska komedia</i> Zygmunta Krasińskiego (lektura uzupełniająca)	• zrelacjonować treść utworu	• omówić kompozycję utworu i wskazać problematykę jego każdej części • scharakteryzować hrabiego Henryka jako bohatera romantycznego	• wyjaśnić, co jest przyczyną klęski Męża jako poety	• interpretować pogoń Męża za Dziewicą	• analizować przyczyny klęski małżeństwa hrabiego Henryka
46. i 47. Frenetyczny obraz rewolucji – <i>Nie-Boska komedia</i> Zygmunta Krasińskiego (lektura uzupełniająca)	• opisać obóz rewolucji • zaprezentować argumenty hrabiego Henryka i Pankracego	• scharakteryzować hrabiego Henryka jako bohatera tragicznego • omówić cechy dramatu romantycznego na podstawie <i>Nie-Boskiej komedii</i>	• omówić stosunek rewolucjonistów do ustroju, obyczajowości, moralności, religii i wartości • omówić rozważania dotyczące poety i poezji	• interpretować tytuł dramatu • interpretować zakończenie dramatu	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy utworu
48. Siła prostoty i milczenia w wierszu Cypriana Norwida <i>W Weronie</i> (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść wiersza • określić rodzaj liryki	• opisać nastrój wiersza • rozpoznać aluzję literacką w wierszu • wskazać w wierszu ironię i kontrasty	• określić funkcję aluzji literackiej w wierszu • określić funkcję kontrastów w wierszu • określić funkcję ironii w wierszu	• zinterpretować przesłanie utworu	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy utworu
49. Duchowa i poetycka biografia poety – [<i>Klaskaniem mając obrzękle prawice...</i>] Cypriana Norwida (lektura obowiązkowa)	• określić rodzaj liryki	• przedstawić kompozycję wiersza i określić temat jego każdej części • wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego	• omówić stosunek podmiotu lirycznego do wybitnych romantyków • omówić sposób postrzegania rzeczywistości przez podmiot liryczny	• wyjaśnić, w jaki sposób podmiot liryczny zaprezentował swoją twórczość • zinterpretować ostatnią strofę utworu	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy utworu
50. Poetycki hołd złożony bohaterowi – <i>Bema pamięci żałobny rapsod</i> Cypriana Kamila Norwida (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść wiersza • zaprezentować postać Józefa Bema	• omówić kompozycję wiersza • wskazać podmiot liryczny i omówić jego kreację w odniesieniu do przesłania utworu	• wskazać środki językowe i graficzne oraz omówić ich funkcję • omówić sposób przedstawienia konduktu pogrzebowego	• wskazać elementy stylizacji antycznej • interpretować zakończenie wiersza	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy utworu

*51. Sztuka a rzeczywistość – <i>Fortepian Szopena</i> Cypriana Norwida (lektura obowiązkowa)	• określić rodzaj liryki • wymienić adresatów apostrof	• przedstawić kompozycję wiersza • omówić sposób przedstawienia Fryderyka Chopina w wierszu • wskazać nawiązania do antyku i Biblii • odnaleźć elementy symbolizujące rodzimość twórczości Chopina	• określić funkcję nawiązań do antyku i Biblii • zinterpretować zakończenie wiersza	• dokonać analizy sposobu przedstawienia powstania styczniowego w wierszu	• przedstawić Norwidowską koncepcję sztuki zaprezentowaną w wierszu
ROMANTYZM – KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE					
52. Niejednoznaczność wypowiedzi	• wymienić zjawiska językowe będące źródłem niejednoznaczności	• wskazać w tekście homonimy, anakoluty i paradoksy	• podać przykłady homonimów, anakolutów i paradoksów	• wyjaśnić sposób wykorzystania zjawisk językowych w podanych tekstach	• określić funkcję zjawisk językowych w podanych tekstach
*53. Styl indywidualny a styl typowy	• wymienić rodzaje stylu indywidualnego i stylu typowego • wymienić cechy stylu indywidualnego i stylu typowego	• odróżnić styl indywidualny od stylu typowego w tekście	• wskazać cechy stylu indywidualnego podanego twórcy • wskazać cechy stylu typowego w podanym tekście	• przekształcić tekst, nadając mu cechy stylu indywidualnego określonego twórcy	• podać przykłady stylu indywidualnego i stylu typowego w tekstach kultury
ROMANTYZM – TWORZENIE WYPOWIEDZI Z ELEMENTAMI RETORYKI					
54. Referat	• wyjaśnić, czym jest referat • wymienić zasady wygłaszania referatu • wymienić zasady sporządzania bibliografii	• wyjaśnić, na czym polega kompozycja referatu • wskazać cechy języka referatu	• dokonać planu dekompozycyjnego podanego referatu	• wyszukać informacje potrzebne do wygłoszenia referatu • przygotować konspekt referatu	• przygotować referat
ROMANTYZM – POWTÓRZENIE I PODSUMOWANIE					
55. i 56. Powtórzenie i podsumowanie wiadomości	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie zinterpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać,	• wskazać i wykorzystać konteksty

				podsumowywać i porównywać	
--	--	--	--	---------------------------	--

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny – klasa II, część II

* zakres rozszerzony

	materiał obligatoryjny
	materiał fakultatywny

Numer i temat lekcji	Wymagania na ocenę dopuszczającą	Wymagania na ocenę dostateczną	Wymagania na ocenę dobrą	Wymagania na ocenę bardzo dobrą	Wymagania na ocenę celującą
	Uczeń potrafi:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą oraz:
POZYTYWIZM – O EPOCE					
1. i 2. Piękna epoka pary i elektryczności	• wyjaśnić etymologię terminu <i>pozytywizm</i> • określić ramy czasowe epoki • określić ramy czasowe pozytywizmu polskiego • opisać przemiany cywilizacyjne na ziemiach polskich w okresie pozytywizmu	• wskazać przemiany cywilizacyjne i społeczne, które ukształtowały epokę • omówić hasła pozytywizmu polskiego	• wyjaśnić pojęcia związane ze światopoglądem pozytywistycznym • wyjaśnić różnicę między funkcjonowaniem terminu „pozytywizm” w Europie a w Polsce • porównać pozytywizm polski i europejski	• wyjaśnić, w jaki sposób przemiany cywilizacyjne wpłynęły na specyfikę epoki • dokonać analizy roli powstania styczniowego w kształtowaniu się pozytywizmu polskiego	• omówić rolę prasy w drugiej połowie XIX wieku • przedstawić rozwój prasy na ziemiach polskich i omówić jego rolę
3. Filozofia pozytywna	• wymienić najważniejszych filozofów z epoki pozytywizmu	• scharakteryzować polską filozofię pozytywistyczną • wymienić i omówić	• wymienić i omówić założenia filozofii Auguste’a Comte’a	• wyjaśnić istotę filozofii pozytywnej	• podjąć dyskusję na temat aktualności założeń filozofii pozytywnej

		najważniejsze terminy związane z filozofią okresu pozytywizmu			
4. i 5. Sztuka epoki pozytywizmu	- wymienić najważniejszych twórców i dzieła z drugiej połowy XIX wieku - wyjaśnić znaczenie pojęć: <i>realizm</i>, <i>akademizm</i>, <i>naturalizm</i>, <i>malarstwo historyczne</i>	omówić na wybranym przykładzie istotę realizmu	omówić architekturę z drugiej połowy XIX wieku	wyjaśnić przyczyny popularności malarstwa historycznego w Polsce	- dokonać analizy dzieła sztuki na podstawie podanych kryteriów *wyjaśnić znaczenie terminu: <i>eklektyzm</i> *omówić cechy architektury eklektycznej na wybranym przykładzie
POZYTYWIZM – TEKSTY Z EPOKI I NAWIĄZANIA					
6. Wprowadzenie do literatury pozytywistycznej	- wymienić gatunki literackie popularne w pozytywizmie - zdefiniować gatunki literackie popularne w pozytywizmie	scharakteryzować założenia poezji pozytywistycznej w kontekście poprzedniej epoki	- omówić służebną rolę powieści tendencyjnej - omówić różnice problemowe pomiędzy romantyzmem a pozytywizmem	analizować przyczyny popularności powieści historycznej w Polsce	dokonać analizy przyczyn popularności gatunków epickich w okresie pozytywizmu
7. Wprowadzenie do analizy <i>Lalki</i> Bolesława Prusa (lektura obowiązkowa)	- przedstawić sylwetkę Bolesława Prusa - prezentować świat przedstawiony utworu	przedstawić genezę <i>Lalki</i> w kontekście światopoglądu pozytywistycznego	wyjaśnić cel specyficznej kompozycji utworu	przedstawić konteksty: historyczny i społeczny towarzyszące powstaniu utworu	wymienić elementy świadczące o nowatorstwie utworu
8. i 9. Stanisław Wokulski – bohater niejednoznaczny (lektura obowiązkowa)	- przedstawić życiorys Stanisława Wokulskiego - podać przykłady wypowiedzi różnych bohaterów utworu na temat Wokulskiego - przedstawić przemyslenia Wokulskiego na swój temat	- wskazać różnice między relacjonowaniem biografii bohatera przez radcę Węgrowicza, Ignacego Rzeckiego i doktora Szumana - określić funkcję rozbieżności opinii na temat bohatera - wyjaśnić, na czym polega idealizm bohatera	- określić, jakie cechy osobowości bohatera stały się widoczne dzięki jego miłości do Izabeli Łęckiej - omówić relację między Wokulskim a Rzeckim - omówić konflikty wewnętrzne Wokulskiego	- wyjaśnić, jakie znaczenie dla kreacji głównego bohatera ma jego pobyt w Paryżu - omówić funkcję otwartego zakończenia powieści w kontekście kreacji głównego bohatera	określić funkcję mowy pozornie zależnej w kreacji bohatera
10. Perspektywa starego	zaprezentować biografię Ignacego Rzeckiego	omówić relacje pomiędzy Ignacym	omówić funkcję Pamiętnika Starego	omówić funkcję powstania na Węgrzech w	omówić znaczenie snów Rzeckiego

subiekta – kreacja Ignacego Rzeckiego i jego funkcja w powieści (lektura obowiązkowa)		Rzeckim a Stanisławem Wokulskim • wskazać cechy idealizmu Ignacego Rzeckiego	Subiekta w kompozycji utworu • wskazać elementy światopoglądu romantycznego charakterystyczne dla bohatera	biografii Rzeckiego • interpretować słowa <i>non omnis moriar</i> w odniesieniu do bohatera	
11. Panna z towarzystwa – obrona Izabeli Łęckiej (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść fragmentów powieści zamieszczonych w podręczniku • określić rodzaj narracji	• omówić sposób, w jaki Izabela Łęcka postrzega samą siebie • wyjaśnić, dlaczego prezesowa Zasławska nazywa kobiety, takie jak Izabela, „lalkami” • przedstawić czynniki, które ukształtowały Izabelę	• omówić funkcję narracji w kreowaniu postaci Izabeli Łęckiej • zinterpretować legendę o uśpionej pannie na dnie potoku w kontekście obrazu Izabeli • omówić wybrane kreacje kobiet w <i>Lalce</i>	• zinterpretować sens porównania życia arystokratów do snu • zinterpretować funkcję posągu Apollina w kreowaniu postaci Izabeli Łęckiej • interpretować sen Izabeli Łęckiej o fabryce i omówić jego funkcję w kreacji bohaterki	• wskazać w kontekście <i>Lalki</i> problemy, z którymi borykały się kobiety w drugiej połowie XIX w.
12. Konteksty i nawiązania – Sylwia Chutnik, <i>Kieszonkowy atlas kobiet</i>	• zrelacjonować treść fragmentów tekstu • nazwać rodzaj narracji	• omówić sposób prowadzenia narracji • scharakteryzować bohaterów	• omówić styl fragmentów tekstu	• porównać sposoby opisywania przestrzeni we fragmentach tekstu Sylwii Chutnik i w <i>Lalce</i> Bolesława Prusa	• omówić funkcję narratorki – jako przewodniczki po rzeczywistości przypominającej labirynt
13. Obraz społeczeństwa w <i>Lalce</i> Bolesława Prusa	• wymienić grupy społeczne sportretowane w <i>Lalce</i> i wskazać ich przedstawicieli	• omówić problemy, z którymi zmagają się poszczególne grupy społeczne	• przedstawić sytuację mniejszości narodowych sportretowanych w powieści • omówić funkcję szczegółowego opisu kamienicy Łęckich	• ocenić postawy arystokratów	• analizować fragment z podręcznika przedstawiający księcia
14. Teatralność świata <i>Lalki</i> Bolesława Prusa (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść fragmentów opisujących zabawę Ignacego Rzeckiego marionetkami	• wskazać fragmenty powieści, w których bohaterowie udają • wskazać fragmenty powieści, w których Wokulski udaje	• wyjaśnić, na czym polega sztuczność świata Izabeli Łęckiej • omówić związki między konwenansami a grą na scenie	• odnieść motyw <i>theatrum mundi</i> do treści <i>Lalki</i>	• podjąć dyskusję na temat teatralności we współczesnej rzeczywistości
15.	• zrelacjonować	• wskazać inne	• omówić poglądy	• porównać poglądy	• rozpatrywać poglądy na

Oblicza miłości w <i>Lalce</i> Bolesława Prusa (lektura obowiązkowa)	przebieg relacji pomiędzy Stanisławem Wokulskim a Izabelą Łęcką • zaprezentować historię miłosną doktora Szumana	relacje miłosne opisane w <i>Lalce</i> • omówić wpływ światopoglądu romantycznego na sposób postrzegania miłości przez Wokulskiego	doktora Szumana na miłość i małżeństwo • omówić poglądy Izabeli Łęckiej na miłość i małżeństwo • omówić poglądy Kazimierza Starskiego na miłość i małżeństwo	bohaterów na miłość i małżeństwo	miłość i małżeństwo w kontekście społecznym epoki
16. Trzy pokolenia polskich idealistów – <i>Lalka</i> Bolesława Prusa (lektura obowiązkowa)	• wymienić idealistów w powieści • przybliżyć sylwetkę Juliana Ochockiego	• wyjaśnić termin <i>idealizm</i> w odniesieniu do bohaterów • scharakteryzować idealizm Rzeckiego, Wokulskiego i Ochockiego • omówić funkcję Geista w planie kompozycyjnym powieści	• omówić specyfikę idealizmu romantycznego i pozytywistycznego	• podejmuje dyskusję na temat opinii Ochockiego, że cywilizacja rozwija się dzięki idealistom	• podejmuje dyskusję na temat stwierdzenia, że ostatecznie wszyscy bohaterowie powieści ponoszą klęskę i muszą zrezygnować z marzeń?
17. <i>Lalka</i> – powieść dojrzałego realizmu (lektura obowiązkowa)	• wymienić cechy gatunkowe powieści realistycznej • podać przykłady realizmu języka	• wskazać cechy gatunkowe w <i>Lalce</i> • omówić kompozycję <i>Lalki</i> • omówić sposób prowadzenia narracji w utworze • wyjaśnić funkcję retrospekcji	• omówić sposób przedstawienia Warszawy • omówić sposób przedstawienia Paryża – wyciągnąć wnioski na temat zestawienia obu miast • wypowiada się na temat indywidualizacji języka bohaterów	• omówić funkcję oniryzmu w powieści	• wskazać i nazwać zabiegi literackie oraz językowe, za pomocą których został zaprezentowany świat wewnętrzny bohaterów powieści
*18. <i>Lalka i perła</i> – komentarz Olgi Tokarczuk	• zrelacjonować treść fragmentów tekstu	• wyjaśnić, jak należy rozumieć sformułowanie o dwóch Izabelach	• przedstawić tezę tekstu	• przedstawić sposób, w jaki autorka uzasadnia psychoanalityczną interpretację obsesji miłosnej Wokulskiego	• podjąć dyskusję na temat uniwersalnego charakteru tezy postawionej przez Olę Tokarczuk
19. <i>Potop</i> Henryka Sienkiewicza –	• scharakteryzować świat przedstawiony powieści	• wymienić elementy składające się na kompozycję powieści	• umieścić wydarzenia z powieści w kontekście historycznym	• przedstawić sylwetkę twórczą Henryka Sienkiewicza	• interpretować tytuł utworu w kontekście historycznym i biblijnym

wprowadzenie do lektury (lektura obowiązkowa – fragmenty)		• wskazać cechy gatunkowe powieści historycznej o modelu walterskotowskim			
20. <i>Potop</i> jako polska <i>Iliada</i> (lektura obowiązkowa – fragmenty)	• wyjaśnić okoliczności i przyczyny przemiany Kmicica	• omówić rolę Oleńki w <i>Potopie</i> • omówić przykłady odwagi i tchórzostwa w powieści	• wyjaśnić, na czym polega heroizacja wybranych bohaterów powieści	• wyjaśnić, na czym polega krzepiąca wymowa powieści	• omówić funkcję boskiej instancji w <i>Potopie</i>
21. Różne prawdy o Polakach – <i>Potop</i> Henryka Sienkiewicza (lektura obowiązkowa – fragmenty)	• zrelacjonować treść fragmentu powieści • wskazać perspektywę, z której poznajemy przebieg rozmowy	• omówić reakcje bohaterów – Lisoli i Kmicica • scharakteryzować Kmicica na podstawie fragmentu powieści • omówić sposób prowadzenia narracji we fragmencie tekstu	• przedstawić sposób charakteryzowania Polaków przez Weyharda Wrzeszczowicza	• przedstawić znaczenie klasztoru jasnogórskiego w polskiej kulturze	• analizować wpływ środków językowych na wymowę tekstu • wskazać trzy typy narracji w przytoczonych fragmentach tekstu
22. Dialog pokoleń w <i>Nad Niemnem</i> Elizy Orzeszkowej (lektura uzupełniająca)	• zrelacjonować treść fragmentów tekstu	• scharakteryzować bohaterów fragmentu powieści • opisać relacje pomiędzy bohaterami tekstu • omówić stosunek do przeszłości Andrzejowej i Zygmunta Korczyńskich	• omówić sposoby kreacji bohaterów • omówić inne konflikty pokoleń przedstawione w powieści <i>Nad Niemnem</i>	• zinterpretować ostatni akapit tekstu pod kątem przemiany, która dokonała się w bohaterce • odnaleźć w tekście ocenę dokonaną przez narratora i ją przedstawić	• dokonać analizy argumentacji bohaterów i wskazać elementy racjonalne oraz emocjonalne
23. W świecie wartości – <i>Nad Niemnem</i> Elizy Orzeszkowej (lektura uzupełniająca)	• opisać dwie mogiły • wskazać fragmenty tekstu, w których jest mowa o powstaniu • zrelacjonować losy Jana i Cecylii	• przedstawić rolę mogił w powieści • porównać Jana Bohatyrowicza i Zygmunta Korczyńskiego, zwracając uwagę na sposób kreowania tych postaci	• przedstawić model patriotyzmu zaprezentowany w powieści • dostrzec elementy światopoglądu pozytywistycznego w powieści • wskazać tendencyjność	• dokonać analizy sceny, w której Jan pokazuje Justynie mogiłę powstańców, pod kątem motywów religijnych, symboli i zjawisk przyrodniczych • wskazać tendencyjność narracji w prezentowaniu	• dokonać analizy związku między stosunkiem bohaterów do mogiły a stosunkiem narratora do bohaterów

		• odnaleźć przykłady użycia języka ezipowego	narracji w prezentowaniu wartości	wartości	
24. Bohaterowie i przestrzeń w <i>Nad Niemnem</i> Elizy Orzeszkowej (lektura uzupełniająca)	• wymienić miejsca, w których toczy się akcja powieści	• przyporządkować bohaterów do miejsc, w których są oni prezentowani	• wyjaśnić, w jaki sposób przestrzeń scharakteryzować bohaterów	• wyjaśnić, jaką rolę w kreacji bohaterów odgrywa natura	• wskazać funkcje środków językowych w opisach przestrzeni, w której rozgrywa się akcja
25. Konteksty i nawiązania – Czesław Miłosz, <i>Rozbieranie Justyny</i>	• zrelacjonować treść wiersza • określić rodzaj liryki • wskazać adresatkę liryczną	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego • porównać poetyckie wyobrażenie Justyny z jej wizerunkiem wykreowanym przez Elżę Orzeszkową • omówić kompozycję wiersza	• zinterpretować tytuł utworu • zinterpretować zakończenie wiersza	• zinterpretować motyw świateł pojawiający się na początku i na końcu wiersza	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy utworu
26. Eliza Orzeszkowa, <i>Gloria victis</i> (lektura uzupełniająca)	• zrelacjonować treść noweli • wskazać narratorów pojawiających się w utworze	• wymienić nawiązania do Biblii oraz mitologii pojawiające się w utworze i określić ich funkcję • omówić kompozycję utworu	• wyjaśnić, w jaki sposób w utworze jest realizowana funkcja poetycka • zinterpretować tytuł utworu	• wyjaśnić, na czym polega styl podniosły w utworze i za pomocą jakich środków językowych został uzyskany	• podjąć dyskusję na temat przesłania utworu * wyjaśnić, na czym polega zabieg mitologizacji * wskazać przykłady konwencji baśniowej
27. Petersburg – miasto pułapka (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść utworu • określić miejsce akcji	• wskazać fragmenty prezentujące pomieszczenia, w których przebywają bohaterowie (szynk, pokój Raskolnikowa, mieszkanie Marmieladowów, pokój Soni)	• wyciągnąć wnioski z opisów różnych przestrzeni (zazwyczaj dusznych i nędznych) • omówić wpływ przestrzeni na psychikę bohatera • omówić funkcję perspektywy narracyjnej opisu miasta	• odnieść opisy przestrzeni do fabuły utworu • analizować sposoby przedstawienia miasta jako pułapki – labiryntu	• dokonać analizy rozpoczynającego utwór fragmentu opisującego ulice Petersburga pod kątem oddziaływania na zmysły
28. Raskolnikow na rozdrożach ideologii (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść fragmentów tekstu • zrekonstruować poglądy	• ustalić, jakie poszlaki naprowadziły śledczego na pomysł, że	• wyjaśnić, dlaczego Raskolnikow przyznał się do zbrodni • wyjaśnić rolę	• opisać stan psychiczny Raskolnikowa po zamordowaniu kobiet i wyjaśnić jego przyczynę	• zinterpretować znaczenie snu o koniu w kontekście planowanej zbrodni

	Raskolnikowa zawarte w jego artykule	zbrodniarzem jest Raskolnikow • omówić emocje Raskolnikowa podczas śledztwa	opowieści Marmieladowa o Soni i listu matki w podjęciu decyzji o popelnieniu zbrodni		
29. i 30. Rozum w starciu z wiarą – zbrodnia i jej odkupienie (lektura obowiązkowa)	• przedstawić historię Soni	• opisać postawę życiową Soni • wymienić podobieństwa i różnice między Sonią a Rodionem • omówić postawy Soni i Raskolnikowa na Syberii	• omówić funkcję przypowieści o Łazarzu • omówić reakcję Soni na wiadomość o zbrodni Raskolnikowa i wyjaśnić jej przyczynę • wyjaśnić, dlaczego Sonia odnosi zwycięstwo	• dokonać analizy potyczek słownych między Sonią a Rodionem w kontekście postaw życiowych bohaterów	• zinterpretować znaczenie snu Raskolnikowa na Syberii
31. i 32. Powieść społeczna, psychologiczna czy filozoficzna? (lektura obowiązkowa)	• przedstawić poglądy bohaterów powieści • zdefiniować powieść psychologiczną i powieść polifoniczną	• omówić problematykę społeczną powieści na przykładzie historii rodziny Marmieladowów • wskazać w utworze cechy powieści kryminalnej	• zinterpretować sny przedstawione w powieści i określić ich funkcję • uzasadnić na podstawie fragmentów tekstu stwierdzenie, że <i>Zbrodnia i kara</i> jest powieścią polifoniczną	• określić funkcję Arkadiusza Swidrygajłowa w powieści	• dokonać analizy monologów wewnętrznych Raskolnikowa w kontekście problematyki psychologicznej *wskazać elementy konwencji realistycznej i naturalistycznej w powieści
33. <i>Lew i mysz</i> [...] – komentarz do lektury	• zrelacjonować treść fragmentów tekstu • wyjaśnić znaczenie pojęć: <i>bajka</i> , <i>alegoria</i>	• wyjaśnić znaczenie określenia <i>przestępca- intelektualista</i> użytego przez Henryka Paprockiego	• wyjaśnić alegoryczne znaczenie bajki Iwana Kryłowa	• wyjaśnić, w jaki sposób – zdaniem Henryka Paprockiego – dokonała się przemiana wewnętrzna Rodiona	• omówić rolę: Ewangelii, Soni i sumienia w procesie przemiany Raskolnikowa
34. Konteksty i nawiązania – Dmitry Glukhovsky, <i>Tekst</i>	• zrelacjonować treść fragmentów tekstu	• scharakteryzować bohatera tekstu • porównać Goriunowa z Raskolnikowem	• zinterpretować znaczenie smartfona dla wymowy fragmentów tekstu	• zinterpretować znaczenie ostatnich pięciu zdań tekstu	*wyjaśnić funkcję oniryzmu we fragmentach tekstu

*35., 36. i 37. Gustaw Flaubert, <i>Pani Bovary. Z obyczajów prowincji</i>	• zrelacjonować treść powieści • omówić świat przedstawiony	• scharakteryzować Emmę i Karola • scharakteryzować drobnomieszczaństwo przedstawione w utworze • omówić obraz prowincjonalnego życia Francuzów • wypowiedzieć się na temat narracji w utworze	• wyjaśnić przyczyny poczucia niespełnienia Emmy • porównać obraz mieszczaństwa przedstawiony w dziele Gustawa Flauberta i w <i>Lalce</i> • wskazać fragmenty tekstu, w których użyto mowy pozornie zależnej, i określić jej funkcję	• dokonać analizy zachowania bohaterki • dokonać analizy języka fragmentów tekstu i określić funkcję zastosowanych w nich zabiegów językowych • dokonać analizy sceny umierania Emmy • opisać Izabelę Łęcką i Emilię Korczyńską w kategoriach bovaryzmu • analizować wpływ wychowania na osobowość bohaterów	• wyjaśnić symbolikę znaczących przedmiotów, zjawisk i motywów pojawiających się w powieści • zinterpretować zdanie wygłoszone przez Gustawa Flauberta • omówić wpływ różnorodnych konwencji literackich na kreowanie świata przedstawionego w <i>Pani Bovary</i> Gustawa Flauberta
*38. <i>Nuda buduaru</i> – o <i>Pani Bovary</i> Gustawa Flauberta	• zrelacjonować treść fragmentów tekstu	• wyjaśnić znaczenie użytego w komentarzu wyrazu <i>nuda</i> w kontekście powieści Gustawa Flauberta	• porównać różne definicje bovaryzmu	• zinterpretować motyw ognia	• wyjaśnić związek między nudą a zmysłowością
*39. Konteksty i nawiązania – Margaret Atwood, <i>Pani Wyrocznia</i>	• zrelacjonować treść fragmentów tekstu	• scharakteryzować bohaterkę i porównać ją z Emmą Bovary • zrelacjonować opinie bohaterki i jej koleżanek na temat miłości i mężczyzn oraz odnieść je do terminu <i>bovaryzm</i>	• wypowiedzieć się na temat narracji tekstu i porównać ją z narracją <i>Pani Bovary</i>	• wskazać odwołania, motywy oraz aluzje literackie użyte przez autorkę i określić ich funkcje	• odnieść termin <i>bovaryzm</i> do wybranych tekstów kultury
POZYTYWIZM – KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE					
40. i 41. Stylizacja – jej rodzaje i funkcje w tekstach	• zdefiniować stylizację • przedstawić podział stylizacji ze względu na stopień nasycenia środkami • wymienić funkcje stylizacji • wymienić rodzaje	• rozpoznać w podanych przykładach stylizacje całościowe, fragmentaryczne i minimalne • rozpoznać w podanych	• wskazać elementy języka świadczące o konkretnym rodzaju stylizacji • zastąpić wyrazy nacechowane stylistycznie wyrazami z języka ogólnego	• przeredagować podane fragmenty tekstu tak, aby zastosować w nich stylizację	• wskazać rodzaje stylizacji literackiej w podanych fragmentach tekstu

	stylizacji	przykładach rodzaje stylizacji • wskazać kolokwializmy w tekście	• wskazać rodzaje stylizacji literackiej w podanych fragmentach tekstu		
42. i 43. Składnia w interpretacji i tworzeniu tekstów	• wymienić rodzaje struktur składniowych	• wskazać przykłady struktur składniowych • omówić rolę spójników w tworzeniu zdań złożonych	• wskazać różnice składniowe w stylach funkcjonalnych • wyjaśnić, na czym polega składniowo-znaczeniowy charakter interpunkcji • wskazać błędy interpunkcyjne w tekście	• przekształcić konstrukcję składniową zdań tak, aby modyfikować ich znaczenie • wskazać błędy w konstrukcji składniowej wypowiedzi i dokonuje korekty	• omówić funkcję wybranych konstrukcji składniowych w tekście
*44. Funkcje języka	• wymienić funkcje języka • zdefiniować poszczególne funkcje języka	• rozpoznać w podanych przykładach realizację funkcji języka	• podać przykłady regionalizmów i wyrażeń środowiskowych w kontekście funkcji społecznej języka	• sformułować wypowiedzi, w których będą realizowane poszczególne funkcje języka	• wyjaśnić sens stwierdzenia Ludwiga Wittgensteina
*45. Rola języka w budowaniu obrazu świata	• wyjaśnić, na czym polega i z czego wynika językowy obraz świata	• podać przykłady uokretniania abstrakcji w języku	• podać przykłady przysłów i związków frazeologicznych świadczących o biblijnych i mitologicznych korzeniach kulturowych	• podać przykłady utrwalonych w języku sposobów wartościowania	• analizować przysłowia i związki frazeologiczne pod kątem uwarunkowań kulturowych regionu, z którego się wywodzą
POZYTYWIZM – TWORZENIE WYPOWIEDZI Z ELEMENTAMI RETORYKI					
46. Rozpoznawanie mechanizmów manipulacji i skuteczne przeciwstawianie się jej	• zdefiniować perswazję i manipulację • wymienić językowe i pozajęzykowe zabiegi służące manipulacji	• odróżnić perswazję od manipulacji • podać przykłady językowych i pozajęzykowych zabiegów służących manipulacji	• rozpoznać techniki manipulacyjne w podanym tekście	• analizować wypowiedź manipulacyjną pod kątem użytych środków językowych	• przygotować wypowiedź o charakterze manipulacyjnym

POZYTYWIZM – POWTÓRZENIE I PODSUMOWANIE					
47. i 48. Powtórzenie i podsumowanie wiadomości	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie zinterpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wskazać i wykorzystać konteksty

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny – klasa III

* zakres rozszerzony

	materiał obligatoryjny
	materiał fakultatywny

Numer i temat lekcji	Wymagania na ocenę dopuszczającą	Wymagania na ocenę dostateczną	Wymagania na ocenę dobrą	Wymagania na ocenę bardzo dobrą	Wymagania na ocenę celującą
	Uczeń potrafi:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą oraz:
MŁODA POLSKA – O EPOCE					
1. i 2. Schyłek wieku	• wymienić nazwy epoki • umiejscowić Młodą Polskę w czasie	• wyjaśnić etymologię nazw epoki • wyjaśnić znaczenie pojęć: <i>dekadentyzm, filister, sztuka dla sztuki</i>	• scharakteryzować cechy przełomu modernistycznego	• opisać specyfikę przełomu modernistycznego na ziemiach polskich	• wyjaśnić znaczenie Krakowa dla rozwoju Młodej Polski

3. Filozofia końca wieku	• wymienić najważniejszych filozofów epoki	• wymienić główne założenia filozofii Arthura Schopenhauera • wymienić główne założenia filozofii Friedricha Nietzschego • wymienić główne założenia filozofii Henriego Bergsona	• scharakteryzować główne założenia filozofii Arthura Schopenhauera • scharakteryzować główne założenia filozofii Friedricha Nietzschego • scharakteryzować główne założenia filozofii Henriego Bergsona	• wyjaśnić przyczyny popularności filozofii Arthura Schopenhauera pod koniec XIX wieku	• porównać poznane założenia filozoficzne
4. i 5. U progu sztuki nowoczesnej	• wymienić dominujące kierunki w sztuce modernistycznej	• scharakteryzować nowe kierunki w sztuce • zilustrować przykładami cechy nowych kierunków w sztuce	• scharakteryzować twórczość najważniejszych artystów modernistycznych • wymienić najważniejsze dzieła młodopolskie i modernistyczne	• dokonać analizy wybranych dzieł sztuki reprezentujących impresjonizm i symbolizm	• opisać zmiany, jakie zaszły w teatrze na przełomie wieków XIX i XX
MŁODA POLSKA – TEKSTY Z EPOKI I NAWIĄZANIA					
6. Wprowadzenie do literatury modernizmu	• wymienić nurty w sztuce, które znalazły swoje odzwierciedlenie w literaturze	• zdefiniować pojęcia: <i>symbolizm, impresjonizm, ekspresjonizm, klasycyzm, naturalizm</i>	• opisać wpływ nowych kierunków sztuki na literaturę	• omówić sposób zastosowania nowych kierunków sztuki w literaturze	• omówić zjawisko krytyki literackiej w okresie Młodej Polski *zdefiniować synestezję
7. Francuscy poeci przekłeci – Charles Baudelaire	• omówić treść wiersza • wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego utworu	• wskazać w utworze środki stylistyczne i omówić ich funkcję • wskazać w utworze elementy dekadentyzmu	• sformułować tezę interpretacyjną • przedstawić symboliczne znaczenie padliny • omówić funkcję puenty wiersza • odnaleźć w wierszu motyw <i>vanitas</i> i określić jego funkcję	• zinterpretować wymowę wiersza	• dokonać analizy językowej wybranego fragmentu wiersza
8. Francuscy poeci przekłeci – Arthur Rimbaud	• omówić treść wiersza • omówić sytuację liryczną	• wskazać w utworze środki językowe i określić ich funkcję	• sformułować tezę interpretacyjną • odnaleźć w wierszu motyw <i>homo viator</i> i określić jego funkcję	• zinterpretować przesłanie wiersza • wskazać elementy symboliczne i zinterpretować ich znaczenie	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza
9.	• omówić treść wiersza	• wyjaśnić na	• wymienić	• wskazać w utworze	• dokonać

Francuscy poeci przekłęci – Paul Verlaine	• określić typ liryki • wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego utworu	podstawie utworu, czym powinno charakteryzować się prawdziwe dzieło sztuki	elementy, jakich powinien wystrzegać się poeta modernistyczny	elementy impresjonistyczne	sfunkcjonalizowanej analizy wiersza
10. Człowiek i człowieczeństwo w <i>Jądrze ciemności</i> Josepha Conrada	• omówić treść utworu • wskazać narratora tekstu	• opisać przedstawione w utworze relacje między kolonizatorami a mieszkańcami Afryki • przedstawić sylwetkę Kurtza i omówić jego przemianę	• wypowiedzieć się na podstawie utworu na temat okoliczności, w których dochodzi do głosu ciemna strona natury człowieka • zinterpretować komentarze Marlowa pod adresem Europejczyków	• zaprezentować przedstawioną w utworze koncepcję ludzkiej natury	• dokonać analizy relacji między Marlowem a Kurtzem
11. W stronę ciemności – <i>Jądro ciemności</i> Josepha Conrada	• scharakteryzować Marlowa i Kurtza	• omówić przemianę Marlowa w kontekście rozmowy z narzeczoną Kurtza	• zinterpretować tytuł tekstu	• zinterpretować wyprawę Marlowa w sensie geograficznym, psychologicznym i moralnym	• odnieść motyw katabazy do treści utworu
12. <i>Jądro ciemności</i> Josepha Conrada jako utwór modernistyczny	• określić rodzaj narracji	• omówić kompozycję utworu • określić funkcję budowy szkatułkowej	• uzasadnić tezę, że <i>Jądro ciemności</i> jest opowiadaniem psychologicznym • omówić techniki zastosowane przy opisach natury	• zinterpretować symboliczne znaczenie mroku i światła w utworze	• wskazać konteksty: historycznoliteracki, psychologiczny, społeczny, kulturowy itp.
13. Konteksty i nawiązania – Julia Hartwig, <i>W jądrze ciemności</i>	• omówić treść wiersza • wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego utworu	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego i adresata lirycznego utworu • wymienić na podstawie wiersza doświadczenia ofiar i ograniczenia,	• odnieść treść wiersza do <i>Jądra ciemności</i> Josepha Conrada • zdefiniować charakter wypowiedzi podmiotu lirycznego	• zinterpretować zakończenie utworu • zinterpretować wymowę utworu	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza

		którym one podlegały			
14. Poszukiwanie leku na ból istnienia w wierszu Kazimierza Przerwy-Tetmajera <i>Koniec wieku XIX</i>	• omówić treść wiersza • wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego utworu	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu • omówić kompozycję wiersza i określić jej funkcję • wskazać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję	• wskazać cechy wspólne wiersza i filozofii Arthura Schopenhauera • scharakteryzować na podstawie wiersza światopogląd dekadenski	• wypowiedzieć się na temat przedstawionego w wierszu portretu pokolenia	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza
15. Konteksty i nawiązania – Wisława Szymborska, <i>Schylek wieku</i>	• omówić treść wiersza • wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu	• wymienić oczekiwania ludzi odnośnie XX wieku • wskazać środki językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję	• wypowiedzieć się na temat przedstawionej w wierszu roli artysty	• zinterpretować puentę wiersza • porównać wiersz Wisławy Szymborskiej z utworem Kazimierza Przerwy-Tetmajera <i>Koniec wieku XIX</i>	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza
16. Krytyczne czytanie tekstu – ćwiczenia	• uporządkować informacje zawarte w tekstach	• przetworzyć informacje zawarte w tekstach	• rozpoznać główne problemy w tekstach	• sformułować argumenty potwierdzające stanowiska autorów • przedstawić i uzasadnić własne sądy	• podjąć polemikę
17. Rola artysty i funkcja sztuki w wierszu <i>Evviva l'arte!</i> Kazimierza Przerwy-Tetmajera	• omówić treść wiersza • wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu	• przedstawić na podstawie wiersza wizerunek młodopolskiego artysty • wskazać środki stylistyczne w wierszu i określić ich funkcję • omówić sposób przedstawienia filistra	• przedstawić system wartości młodopolskiego artysty na podstawie wiersza • wskazać toposy i motywy wykorzystane w wierszu i określić ich funkcję • wypowiedzieć się na temat funkcji kontrastu pomiędzy	• zinterpretować funkcję tytułu i refrenu	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza

			filistrem a artystą		
18. Inspiracja filozofią Arthura Schopenhauera w wierszu <i>Nie wierzę w nic...</i> Kazimierza Przerwy-Tetmajera	• omówić treść wiersza • wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu	• wskazać w utworze środki stylistyczne • omówić kompozycję wiersza	• odnaleźć w wierszu elementy filozofii Arthura Schopenhauera • wskazać w utworze elementy dekadentyzmu	• omówić funkcję kontekstu filozoficznego w wierszu	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy środków stylistycznych
19. Impresjonistyczne obrazowanie w poezji – <i>Melodia mgieł nocnych</i> Kazimierza Przerwy- Tetmajera	• omówić treść wiersza • wskazać podmiot liryczny utworu • określić sytuację liryczną	• omówić funkcję czasowników użytych w wierszu • wskazać zmysły, na które oddziałuje utwór • określić funkcję rzeczowników nazywających ulotne elementy rzeczywistości	• wypowiedzieć się na temat barw w wierszu	• uzasadnić tezę, że wiersz tworzy pejzaż impresjonistyczny	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy środków stylistycznych *podać przykłady synestezji i określić jej funkcję
20. Konteksty i nawiązania – Andrzej Stasiuk, <i>Kucając</i> (fragment)	• omówić treść fragmentu tekstu	• przedstawić sposób, w jaki narrator mówi o przemijaniu • odnaleźć elementy obrazowania impresjonistycznego	• omówić relacje między człowiekiem a naturą w tekście	• porównać sposób przedstawienia natury w tekście Andrzeja Stasiuka i w wierszu <i>Melodia mgieł nocnych</i> Kazimierza Przerwy-Tetmajera	• dokonać analizy sposobu przedstawienia natury w tekście
21. <i>Lubię, kiedy kobieta...</i> Kazimierza Przerwy- Tetmajera – młodopolski obraz erotyzmu	• omówić treść wiersza • przedstawić sytuację liryczną	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu	• omówić sposób przedstawienia kobiety w utworze	• zinterpretować obraz Władysława Podkowińskiego <i>Szał uniesień</i> w kontekście wiersza	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy środków stylistycznych
22. Konteksty i nawiązania – Anna Świrszczyńska, <i>Kochanków dzieli miłość</i>	• omówić treść wiersza • wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu • wskazać adresata lirycznego utworu	• określić relację między podmiotem lirycznym a adresatem lirycznym • wskazać środki językowe użyte w wierszu i określić	• wyjaśnić paradoks w tytule wiersza	• zinterpretować pierwsze zdanie wiersza	• wypowiedzieć się na temat roli cielesności w wierszu

		ich funkcję			
23. Interpretacja tekstu – ćwiczenia	• odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstu	• zinterpretować tekst według podanych wskazówek	• wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny	• określić rolę kontekstów w odczytaniu sensu utworu	• omówić funkcję środków językowych w tekście
24. Nietzscheizm w wierszu Leopolda Staffa <i>Kowal</i>	• omówić treść wiersza • wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego utworu • określić sytuację liryczną	• omówić kompozycję wiersza • określić funkcję czasowników użytych w wierszu • odnieść definicję sonetu do kompozycji wiersza	• wskazać w wierszu elementy filozofii Friedricha Nietzschego	• zinterpretować znaczenie symboli • zinterpretować zakończenie wiersza	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy środków językowych *rozpoznać metonimię i omówić jej funkcję
25. Budowanie nastroju w poezji – <i>Deszcz jesienny</i> Leopolda Staffa	• omówić treść wiersza • określić sytuację liryczną	• omówić kompozycję wiersza • wskazać środki stylistyczne i określić ich funkcje	• omówić sposób tworzenia nastroju w wierszu • wskazać środki stylistyczne wpływające na muzyczność wiersza • wskazać powiązania między treścią a formą wiersza	• scharakteryzować pejzaż wewnętrzny bohatera utworu • wskazać w wierszu elementy obrazowania impresjonistycznego	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy środków językowych *rozpoznać synestezję i omówić jej funkcję
26. Humanistyczna afirmacja życia w <i>Przedśpiewie</i> Leopolda Staffa	• omówić treść wiersza • określić sytuację liryczną	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu • omówić motywy i symbole wskazujące na postawę podmiotu lirycznego • wskazać środki artystyczne i określić ich funkcję	• odnaleźć w wierszu elementy humanizmu, stoicyzmu i franciszkanizmu • odnaleźć w wierszu elementy klasycyzmu	• zinterpretować tytuł wiersza • zinterpretować puentę utworu	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy środków językowych *omówić archetyp wędrowca występujący w wierszu
27. Konteksty i nawiązania – Jan Twardowski, <i>To</i>	• omówić treść wiersza • określić rodzaj	• wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego	• zinterpretować tytuł utworu • porównać kreacje	• zinterpretować kłamrę kompozycyjną	• dokonać analizy wiersza pod kątem funkcji antytez,

nieprawdziwe	liryki	utworu • wymienić przedstawione w wierszu elementy świata przyrody i określić ich funkcję	podmiotów lirycznych w wierszu Jana Twardowskiego i w <i>Przedśpiwiewie</i> Leopolda Staffa	wiersza	kontrastów i paradoksów
28. W poszukiwaniu harmonii – <i>Ogród przedziwny</i> Leopolda Staffa	• omówić treść wiersza • przedstawić sytuację liryczną	• wskazać elementy świadczące o niezwykłości opisanego miejsca • wskazać środki stylistyczne i określić ich funkcję	• zinterpretować warstwę metaforyczną wiersza • wypowiedzieć się na temat postawy podmiotu lirycznego	• zinterpretować symbole zawarte w wierszu	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy środków językowych *omówić na podstawie wiersza cechy konwencji baśniowej i onirycznej
29. Spokój odnaleziony – <i>Curriculum vitae</i> Leopolda Staffa	• omówić treść wiersza	• opisać postawy podmiotu lirycznego na poszczególnych etapach życia • wskazać środki stylistyczne i określić ich funkcję • omówić kompozycję wiersza	• wypowiedzieć się na temat przedstawionego wizerunku poety • odnieść przedstawiony wizerunek poety do tradycji młodopolskiej	• zinterpretować symbolikę i metaforykę utworu	• przedstawić ewolucję programu filozoficznego poety • porównać wiersz z innymi tekstami kultury
30. i 31. Krytyczne czytanie tekstu – ćwiczenia	• uporządkować informacje zawarte w tekstach	• przetworzyć informacje zawarte w tekstach	• rozpoznać główne problemy w tekstach	• sformułować argumenty potwierdzające stanowiska autorów • przedstawić i uzasadnić własne sądy	• podjąć polemikę
32. Wiejska gromada jako mikrokosmos – <i>Chłopi</i> Władysława Stanisława Reymonta (lektura obowiązkowa – fragmenty)	• omówić treść fragmentu • wymienić bohaterów fragmentu	• przedstawić strukturę społeczną wsi • omówić obyczajowość powiązaną z określonym stopniem w hierarchii społecznej • zaprezentować tradycje, obyczaje przedstawione we fragmencie	• omówić funkcję kościoła i tradycji w życiu społeczności wiejskiej	• omówić wady i zalety podporządkowania się wspólnocie oraz jej prawom	• wskazać wartości uniwersalne w sposobie przedstawienia wspólnoty
33. Konteksty i nawiązania –	• omówić treść tekstu • wskazać narratora tekstu	• wypowiedzieć się na temat narracji	• zinterpretować symboliczne znaczenie	• porównać sposób przedstawienia obyczajów	• wyjaśnić, czym się charakteryzuje nurt literatury

Wiesław Myśliwski, <i>Kamień na kamieniu</i>		• scharakteryzować relacje między ojcem a dziećmi • wskazać elementy stylizacji i określić jej funkcję	opisanego obrzędu	i wartości we fragmentach powieści Wiesława Myśliwskiego i <i>Chłopów</i> Władysława Stanisława Reymonta	wiejskiej
34. Konteksty i nawiązania – Wioletta Grzegorzewska, <i>Gugule</i> (fragmenty)	• omówić treść fragmentów tekstu • wypowiedzieć się na temat narracji i narratorki • przedstawić zwyczaje mieszkańców wsi, w której rozgrywa się akcja	• omówić sposób kreacji świata przedstawionego • scharakteryzować główną bohaterkę • wskazać środki językowe użyte w celu opisu domu i określić ich funkcję • przytoczyć elementy stylizacji gwarowej i określić jej funkcję	• omówić sposób przedstawienia dojrzwania w tekście	• wypowiedzieć się na temat stosunku człowieka do śmierci w kulturach tradycyjnych na podstawie fragmentów prozy Wioletty Grzegorzewskiej	• porównać fragment <i>Chłopów</i> Władysława Reymonta z <i>Gugulami</i> Wioletty Grzegorzewskiej na poziomie kreacji narratora
35. Interpretacja tekstu – ćwiczenia	• odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstów	• zinterpretować teksty według podanych wskazówek	• wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny	• określić rolę kontekstów w odczytaniu sensu utworów	• omówić funkcję środków językowych w tekście
36. Wprowadzenie do analizy <i>Wesela</i> Stanisława Wyspiańskiego (lektura obowiązkowa)	• wymienić obszary działalności twórczej Stanisława Wyspiańskiego • przedstawić najważniejsze fakty z życia Stanisława Wyspiańskiego	• przedstawić genezę <i>Wesela</i> • przedstawić pierwowzory głównych bohaterów <i>Wesela</i>	• wskazać w didaskaliach rozpoczynających utwór elementy obrazowania impresjonistycznego • wskazać w utworze elementy realistyczne i fantastyczne	• wskazać w twórczości plastycznej Stanisława Wyspiańskiego elementy estetyki modernistycznej	• omówić zjawisko chłopomanii jako kontekst do analizy dzieła *omówić zjawisko syntezy sztuk w dramacie
37. i 38. Portret podzielonego społeczeństwa w <i>Weselu</i> Stanisława Wyspiańskiego (lektura obowiązkowa)	• przedstawić przestrzeń sceniczną na podstawie <i>Dekoracji</i> • wskazać w opisie <i>Dekoracji</i> elementy kultury materialnej kojarzące się	• omówić relacje między chłopstwem a inteligencją w akcie I	• wskazać w akcie I fragmenty nawiązujące do rabacji galicyjskiej • omówić sposób, w jaki o rabacji mówią chłopci (Dziad i Ojciec) oraz inteligencji (Pan Młody	• wymienić uprzedzenia i stereotypy, które stoją na przeszkodzie porozumienia między chłopstwem a inteligencją, oraz dokonać ich analizy	• scharakteryzować Rachelę i przedstawić jej funkcję w dramacie • przedstawić Żyda jako zdystansowanego obserwatora i komentatora

	z chłopstwem i inteligencją		i Gospodarz)		
39. i 40. „Co się w duszy komu gra, co kto w swoich widzi snach...” – widma i duchy w <i>Weselu</i> Stanisława Wyspiańskiego (lektura obowiązkowa)	- wymienić osoby dramatu i wskazać ich pierwowzory - przedstawić cel przybycia Wernyhory i misję powierzoną Gospodarzowi	- wyjaśnić, dlaczego zjawy ukazują się konkretnym bohaterom - omówić symbolikę rekwizytów, które pojawiają się w akcie II	- zinterpretować słowa Chochola: „Co się w duszy komu gra, co kto w swoich widzi snach...” w kontekście aktu II - wskazać konteksty kulturowe widoczne w prezentacji osób dramatu	- wyjaśnić symboliczne znaczenie każdej z osób dramatu - wyjaśnić wyjątkowość Wernyhory na tle pozostałych osób dramatu	- dokonać analizy dialogów bohaterów *wyjaśnić znaczenie konwencji onirycznej w dramacie
41. W rytmie chocholego tańca – symboliczne znaczenie aktu III <i>Wesela</i> Stanisława Wyspiańskiego (lektura obowiązkowa)	- przedstawić postawę inteligencji w akcie III - przedstawić postawę chłopstwa w akcie III	omówić relacje między inteligencją a chłopstwem wobec zbliżającego się zrywu	- zinterpretować symbolikę złotego rogu i zgubienia artefaktu przez Jaśka - dokonać analizy symboliki Chochola	- zinterpretować symbolikę chocholego tańca i ocenić jej aktualność - porównać motyw tańców kończących <i>Pana Tadeusza</i> Adama Mickiewicza i <i>Wesele</i> Stanisława Wyspiańskiego	dokonać analizy symbolicznego znaczenia rozmowy Poety z Panną Młodą
42. Narodowa psychodrama – uniwersalny wydźwięk <i>Wesela</i> Stanisława Wyspiańskiego (lektura obowiązkowa)	omówić kompozycję <i>Wesela</i>	wskazać w dramacie postacie i motywy fantastyczne oraz omówić ich funkcję	- wskazać w dramacie mity narodowe - omówić sposób obnażania mitów narodowych	zinterpretować zakończenie utworu w kontekście komentarza ks. Józefa Tischnera	- wypowiedzieć się na temat przedstawionej przez Stanisława Wyspiańskiego diagnozy społeczeństwa i ocenić jej aktualność *interpretować różne teksty kultury w odniesieniu do <i>Wesela</i> Stanisława Wyspiańskiego *wyjaśnić, na czym polega mitologizacja i demitologizacja narodowej przeszłości oraz polskiego społeczeństwa w dramacie Stanisława Wyspiańskiego

43. Konteksty i nawiązania – Wit Szostak, <i>Chocholy</i> (fragmenty)	• omówić treść fragmentów tekstu • wskazać narratora utworu	• wypowiedzieć się na temat kreacji narratora • wskazać nawiązania do chocholego tańca w scenie pożegnania starego roku	• zinterpretować tytuł powieści • omówić analogie między opisem kolacji wigilijnej we fragmentach tekstu a przedstawieniem uroczystości w dramacie	• odczytać symbolikę sceny pożegnania starego roku	• wypowiedzieć się na temat obrazu Polaków wyłaniającego się z obu utworów
44. Interpretacja tekstu – ćwiczenia	• odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstów	• zinterpretować teksty według podanych wskazówek	• wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny	• określić rolę kontekstów w odczytaniu sensu utworów	• omówić środki językowe w tekście
45. Krytyczne czytanie tekstu – ćwiczenia	• uporządkować informacje zawarte w tekstach	• przetworzyć informacje zawarte w tekstach	• rozpoznać główne problemy w tekstach	• sformułować argumenty potwierdzające stanowiska autorów • przedstawić i uzasadnić własne sądy	• podjąć polemikę
*46. i 47. W domu filistrów – <i>Moralność pani Dulskiej</i> Gabrieli Zapolskiej (lektura uzupełniająca)	• omówić treść dramatu • scharakteryzować bohaterów dramatu • zrelacjonować sposób postrzegania instytucji małżeństwa przez Dulską	• dokonać analizy wyglądu salonu Dulskich pod kątem sposobu, w jaki charakteryzuje on bohaterów • omówić relacje między bohaterami	• omówić konsekwencje decyzji tytułowej bohaterki • omówić kreację Felicjana i wypowiedzieć się na temat jego funkcji w rodzinie	• zinterpretować rozmowę Dulskiej z Lokatorką	• wskazać w utworze elementy dramatu naturalistycznego
*48. Dulscy – dramat uniwersalny (lektura uzupełniająca)	• wskazać w utworze elementy tragiczne i komiczne	• określić funkcje elementów tragicznych i komicznych w utworze	• wypowiedzieć się na temat efektu zestawienia tragizmu i komizmu	• porównać Emmę Bovary i Anielę Dulską • odnieść problematykę dramatu do współczesnej rzeczywistości	• podjąć dyskusję na temat dulszczyzny we współczesnym świecie • porównać obszary tabu zaprezentowane w dramacie z tymi, które dostrzega w codziennej rzeczywistości
MŁODA POLSKA – KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE					
49. i 50. Wiedza z dziedziny fleksji, leksyki, frazeologii i słowotwórstwa	• omówić funkcję czasownika i jego form w konstrukcji tekstów • omówić wpływ	• omówić wpływ rzeczowników abstrakcyjnych i konkretnych na kształt i sens utworu	• omówić funkcję frazeologizmów w tekstach literackich • omówić wpływ	• wypowiedzieć się na temat wartości stylistycznej neologizmów, zgrubień i zdrobnień	• wykorzystać wiadomości z fleksji, leksyki, frazeologii i słowotwórstwa podczas analizy stylistycznej tekstów

w analizie i interpretacji tekstów literackich	odpowiednio dobranych przymiotników na opis bohaterów, sytuacji i tła zdarzeń	literackiego • omówić wpływ doboru czasowników na charakter tekstu • wskazać sposoby wykorzystania form rzeczownika do stylistycznego nacechowania utworu • omówić funkcję zaimków w budowaniu relacji w tekście literackim	synonimów, homonimów i wyrazów wieloznacznych na wzbogacanie leksyki i wieloznaczność interpretacyjną		
51. i 52. Kompetencje językowe i komunikacyjne – ćwiczenia	• posługiwać się nowo poznanym słownictwem	• wykorzystywać teorię podczas wykonywania zadań	• poszerzać swoją świadomość językową	• funkcjonalnie wykorzystywać wiedzę językową	• wykorzystywać wiedzę językową przy analizie tekstów literackich
53. i 54. Ironia	• definiować ironię jako kategorię filozoficzną, estetyczną i literacką • wymienić wyznaczniki i sygnały ironii • przedstawić sposoby osiągnięcia efektów ironicznych	• wskazać przykłady ironii w językach potocznym i oficjalnym oraz w tekście publicystycznym • wymienić i omówić na przykładach cele ironii w literaturze • wymienić i omówić na przykładach funkcje ironii w literaturze	• rozpoznawać sposoby osiągnięcia efektów ironicznych • rozpoznawać rodzaje ironii we wskazanych tekstach • omówić funkcje ironii w tekstach pozaliterackich	• stworzyć tekst o zabarwieniu ironicznym	• omówić specyfikę ironii tragicznej, sokratycznej i romantycznej
55. Kompetencje językowe i komunikacyjne – ćwiczenia	• posługiwać się nowo poznanym słownictwem	• wykorzystywać teorię podczas wykonywania zadań	• poszerzać swoją świadomość językową	• funkcjonalnie wykorzystywać wiedzę językową	• wykorzystywać wiedzę językową przy analizie tekstów literackich
MŁODA POLSKA – TWORZENIE WYPOWIEDZI Z ELEMENTAMI RETORYKI					
56. Referat	• zreferować zasady wygłaszania tekstu naukowego • przedstawić	• scharakteryzować język referatu • przygotować konspekt referatu	• wykorzystywać różne źródła w celu znalezienia informacji	• stworzyć i wygłosić referat	• dokonać analizy podanego referatu, wskazać jego mocne i słabe strony

	budowę referatu	• sporządzić opis bibliograficzny źródeł	potrzebnych do stworzenia referatu • sformułować tezę referatu i argumentację		
MŁODA POLSKA – POWTÓRZENIE I PODSUMOWANIE					
57. i 58. Powtórzenie i podsumowanie wiadomości	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie zinterpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wskazać i wykorzystać konteksty

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny – klasa IV

* zakres rozszerzony

	materiał obligatoryjny
	materiał fakultatywny

Numer i temat lekcji	Wymagania na ocenę dopuszczającą	Wymagania na ocenę dostateczną	Wymagania na ocenę dobrą	Wymagania na ocenę bardzo dobrą	Wymagania na ocenę celującą
	Uczeń potrafi:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą oraz:
DWUDZIESTOLECIE MIĘDZYWOJENNE – O EPOCE					

1. Dwudziestolecie międzywojenne – kontekst historyczno-społeczny	• określić ramy czasowe epoki • scharakteryzować ideologie totalitarne dwudziestolecia międzywojennego	• zaprezentować problemy społeczne II Rzeczypospolitej	• wypowiedzieć się na temat przemian politycznych i społecznych w dwudziestolecu międzywojennym	• dokonać analizy wpływu I wojny światowej na nastroje społeczne	• porównać styl życia w czasach Młodej Polski z tym obowiązującym w dwudziestolecu międzywojennym
2. i 3. Filozofia i sztuka dwudziestolecia międzywojennego	• wymienić kierunki filozoficzne oraz nurty w sztuce dwudziestolecia międzywojennego	• zaprezentować założenia fenomenologii, psychoanalizy i katastrofizmu • zaprezentować cechy kierunków w sztuce dwudziestolecia międzywojennego	• wskazać najważniejsze cechy teatru w dwudziestolecu międzywojennym	• porównać architekturę secesyjną i modernistyczną	• dokonać analizy malarstwa dwudziestolecia międzywojennego
DWUDZIESTOLECIE MIĘDZYWOJENNE – TEKSTY Z EPOKI I NAWIĄZANIA					
4. Wprowadzenie do literatury dwudziestolecia międzywojennego	• wymienić wiodące nurty literatury dwudziestolecia międzywojennego	• scharakteryzować wiodące nurty literatury dwudziestolecia międzywojennego • wymienić najważniejsze grupy poetyckie okresu międzywojennego w Polsce	• wymienić najistotniejszych twórców z epoki	• wypowiedzieć się na temat związków pomiędzy atmosferą społeczno-polityczną epoki a nurtami i tematami w literaturze	• wypowiedzieć się na temat specyfiki kultury dwudziestolecia międzywojennego w Polsce
5. Podróż w nieistnienie – <i>Topielec</i> Bolesława Leśmiana	• omówić treść wiersza • określić rodzaj liryki	• wypowiedzieć się na temat bohatera wiersza • opisać sytuację liryczną w utworze • wypowiedzieć się na temat różnych form opisu kontaktu człowieka z przyrodą w literaturze	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy środków stylistycznych użytych w utworze • zinterpretować tytuł wiersza • wypowiedzieć się na temat sposobu ukazania śmierci w utworze	• omówić aspekt epistemologiczny utworu	• dokonać analizy sposobu kreacji przestrzeni w wierszu
6. Człowiek wobec	• omówić treść utworu	• wskazać cechy ballady	• wskazać konteksty (bohater wadzący się	• odczytać przenośny sens opowiadanej	• omówić funkcję kolokwializmów w wierszu

niedoskonałości świata – <i>Dusiolek</i> Bolesława Leśmiana	• wskazać elementy ludowe w utworze	• omówić funkcję elementów ludowych w utworze • wyjaśnić, na czym polega humor w wierszu, i omówić jego funkcję	z Bogiem, bohaterowie ludowi)	historii	
7. Konteksty i nawiązania – Jarosław Marek Rymkiewicz, <i>Ogród w Milanówku, koty styczniowe</i>	• omówić treść wiersza • zaprezentować sytuację liryczną w utworze	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego wiersza i jego stosunku do świata natury	• wskazać konteksty związane z motywem ogrodu	• zinterpretować kluczowe motywy w wierszu	• porównać wiersz Jarosława Marka Rymkiewicza z <i>Dusiołkiem</i> Bolesława Leśmiana
8. Symboliczne znaczenie tańca w wierszu <i>Świdryga i Midryga</i> Bolesława Leśmiana	• omówić treść wiersza	• wskazać cechy gatunkowe utworu • rozpoznać środki językowe użyte w wierszu i omówić ich funkcję	• omówić sposób opisanie tańca w wierszu • wskazać w wierszu elementy groteski i określić jej funkcję • wskazać konteksty związane z motywem tańca • omówić funkcję fantastyki w wierszu	• zinterpretować treści symboliczne utworu • zinterpretować puentę utworu	• omówić sposób przedstawienia w wierszu relacji między życiem a śmiercią
9. Zmysłowy obraz intymności – *** [W malinowym chruśniaku, przed ciekawych wzrokiem] Bolesława Leśmiana	• omówić treść wiersza • omówić sytuację liryczną w wierszu	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego i adresata lirycznego utworu • rozpoznać środki językowe użyte w wierszu i wskazać ich funkcję	• wypowiedzieć się na temat roli natury w budowaniu znaczeń	• wskazać konteksty związane ze sposobem przedstawienia cielesności	• omówić zabiegi językowe budujące atmosferę intymności w utworze
10. Piękno i brzydota – <i>Żołnierz</i> Bolesława Leśmiana	• omówić treść wiersza	• wskazać cechy gatunkowe utworu • rozpoznać środki językowe użyte w wierszu	• omówić dosłowną i symboliczną funkcję analogii pomiędzy kalekim żołnierzem a drewnianą figurą • omówić koncepcję Boga, która wyłania	• zinterpretować wymowę utworu • wskazać konteksty związane ze sposobem ukazywania brzydoty w tekstach kultury	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza

			się z wiersza		
11. Co jest po drugiej stronie? – <i>Dziewczyna</i> Bolesława Leśmiana	• omówić treść wiersza • zdefiniować balladę	• wskazać cechy gatunkowe utworu • rozpoznać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję	• określić cel bohaterów ballady w sensie dosłownym i symbolicznym • wskazać konteksty związane z bohaterami wierzącymi w sny	w kontekście utworu • zinterpretować metaforę ballady • sformułować tezę interpretacyjną utworu	• wypowiedzieć się na temat paradoksu ludzkiej egzystencji
12. Krytyczne czytanie tekstu	• uporządkować informacje zawarte w tekstach	• przetworzyć informacje zawarte w tekstach	• rozpoznać główne problemy w tekstach	• sformułować argumenty potwierdzające stanowiska autorów • przedstawić i uzasadnić własne sądy	• podjąć polemikę
13. Prowokacja artystyczna – <i>Wiosna. Dytyramb</i> Juliana Tuwima (fragmenty)	• wypowiedzieć się na temat grupy Skamander • wymienić cechy poezji skamandrytów • omówić treść fragmentów utworu	• omówić sposób przedstawienia święta wiosny w mieście • wskazać środki językowe użyte w utworze	• wypowiedzieć się na temat funkcji tłumy w fragmentach wiersza • wskazać konteksty związane ze sposobem przedstawiania wiosny w tekstach kultury	• zinterpretować znaczenie tłumy i wiosny w kontekście utworu oraz twórczości skamandrytów • zinterpretować znaczenie fragmentu: <i>Thumie! Ty masz RACJĘ!!!</i>	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza
14. Manifest poetycki – <i>Do krytyków</i> Juliana Tuwima	• omówić treść wiersza • omówić sytuację liryczną w utworze	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu • określić stosunek podmiotu lirycznego wiersza do adresatów lirycznych • rozpoznać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję	• wskazać konteksty związane z rolą poety i poezji • odnieść treść wiersza do programu poetyckiego skamandrytów	• zaprezentować koncepcję poety wyłaniającą się z wiersza	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza
15. Eksperymenty językowe – <i>Słowisień</i> Juliana Tuwima	• zaprezentować skojarzenia z wyrazami użytymi w tekście	• zrekonstruować sens wiersza	• omówić warstwę brzmieniową utworu	• dokonać analizy budowy słowotwórczej wyrazów użytych w wierszu	• wskazać w wierszu synestezję
16.	• wskazać w wierszu	• wymienić zasługi	• zaprezentować rolę	• wskazać	• dokonać

Powrót do źródeł poezji – <i>Rzecz Czarnolesska</i> Juliana Tuwima	słowa klucze	renesansowego poety przedstawione w wierszu • rozpoznać środki językowe użyte w utworze	Jana Kochanowskiego w literaturze polskiej • wypowiedzieć się na temat funkcji słowa w poezji	uniwersalne prawdy zawarte w utworze	sfunkcjonalizowanej analizy wiersza
17. Satyra społeczno-polityczna – <i>Bal</i> w <i>Operze</i> Juliana Tuwima (fragmenty)	• omówić treść fragmentów utworu	• omówić kompozycję fragmentów tekstu • porównać przebieg balu z jego opisem w prasie • rozpoznać środki językowe użyte we fragmentach utworu i określić ich funkcję • wskazać we fragmentach utworu elementy stylu potocznego i określić jego funkcję	• objaśnić, w czym przejawiają się ekspresjonizm i katastrofizm we fragmentach utworu	• zinterpretować znaczenie opisu balu we fragmentach utworu	• odnaleźć we fragmentach utworu elementy groteskowe i określić ich funkcję
18. Czas obśmiany, czas oswojony – <i>Czas krawiec</i> Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej	• omówić treść wiersza • określić sytuację liryczną w utworze	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego wiersza • rozpoznać środki językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję	• wyjaśnić, dlaczego wyraz <i>Czas</i> został zapisany wielką literą • wskazać w wierszu elementy języka potocznego i określić ich funkcję	• zinterpretować metaforyczne znaczenie utworu • zinterpretować puentę wiersza	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza
19. Epigramatyczny charakter <i>Pocałunków</i> Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej (wybór)	• określić rodzaj liryki • przedstawić sytuację liryczną w utworach • zdefiniować epigramat	• rozpoznać środki językowe użyte w wierszach i określić ich funkcję • wskazać cechy gatunkowe utworów	• zaprezentować sposób postrzegania rzeczywistości przez podmiot mówiący w wierszach • rozpoznać ironię w wierszach • wskazać konteksty potrzebne do interpretacji tekstów	• zinterpretować puentę utworów • omówić wizję kobiety i miłości, jaka wyłania się z wierszy	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy utworów

20. Lęk przed starością – <i>Stara kobieta</i> Marii Pawlikowskiej- Jasnorzewskiej i <i>gubione</i> Krystyny Miłobędzkiej (wybór)	wymienić cechy starości przedstawione w utworach	- rozpoznać środki językowe użyte w tekstach i określić ich funkcję - wskazać w utworach elementy języka potocznego i określić ich funkcję - rozpoznać środki stylistyczne użyte w wierszach i określić ich funkcję	- omówić sposób przedstawienia w utworach starości i samotności - porównać tematy wierszy Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej i Krystyny Miłobędzkiej - określić stosunek do upływającego czasu w wierszach obu poetek	zinterpretować znaczenie wierszy Krystyny Miłobędzkiej	zinterpretować i porównać puenty wierszy
*21. Obraz procesu twórczego w <i>Cieślach</i> Juliana Przybosia	wskazać w wierszu słownictwo związane z pracą cieśli	- omówić kompozycję wiersza - rozpoznać środki językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję	- odnaleźć w tekście wskazówki świadczące o możliwości jego metaforycznego odczytania - omówić awangardowy charakter utworu - wskazać konteksty związane z autotematyzmem w literaturze	- zinterpretować tytuł wiersza w sposób dosłowny i metaforyczny - zinterpretować symbolikę wiersza	dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza
*22. Pochwała urbanizacji – <i>Gmachy</i> Juliana Przybosia	wskazać w wierszu elementy związane z miastem	- omówić kompozycję utworu - rozpoznać środki językowe użyte w tekście i określić ich funkcję - wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego wiersza	- wskazać w wierszu figury eksplozywne i wyjaśnić ich znaczenie - wskazać konteksty związane z obrazem miasta w literaturze	- zinterpretować symbole zawarte w wierszu - zinterpretować metaforykę utworu	dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza
*23. Relacja między naturą a człowiekiem w wierszu <i>Z Tatr</i> Juliana Przybosia	- wskazać w wierszu elementy pejzażu górskiego - wyjaśnić, który moment tragicznej wyprawy został	- wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu - omówić kompozycję utworu	- przedstawić genezę wiersza - odnieść wiersz do tradycji literackiej	- omówić ukazaną w wierszu relację pomiędzy człowiekiem a naturą - zinterpretować metaforykę utworu	dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza

	ukazany w wierszu	• rozpoznać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję			
*24. Człowiek wobec ogromu katedry – <i>Notre-Dame</i> Juliana Przybosia	• wskazać w wierszu elementy architektury gotyckiej	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu • omówić kompozycję wiersza • wskazać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję	• omówić boski i ludzki aspekt katedry • zinterpretować metaforę utworu	• sformułować tezę interpretacyjną wiersza • zinterpretować puentę utworu	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza
*25. Poetyka katastrofizmu w wierszu <i>Równanie</i> Jerzego Przybosia	• odnaleźć w utworze słowa kluczowe i uzasadnić ich wybór • wskazać w wierszu obrazy natury i wojny	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu • omówić kompozycję wiersza • rozpoznać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję	• zinterpretować funkcję przyrody w wierszu • odnieść topos ptaka do tradycji literackiej • wskazać w utworze elementy katastrofizmu	• zinterpretować tytuł w kontekście utworu • zinterpretować topos ptaka	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza
*26. Interpretacja tekstu – ćwiczenia	• odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstu	• zinterpretować tekst według podanych wskazówek	• wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, filozoficzny, egzystencjalny	• określić rolę kontekstów w odczytaniu sensu utworu	• omówić funkcję środków językowych w tekście
27. Poetycki obraz wsi w utworze <i>Na wsi</i> Józefa Czechowicza	• omówić treść wiersza • wskazać w utworze elementy związane z krajobrazem wiejskim	• omówić kompozycję wiersza • wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu • rozpoznać środki językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję	• odnieść wiersz do tradycji literackiej • wskazać fragmenty tekstu, w których pojawiają się sygnały niepokoju	• zinterpretować puentę wiersza	• omówić sposób budowania w utworze atmosfery harmonii i spokoju
28. Sen – brat śmierci.	• omówić treść wiersza • wskazać w utworze	• wypowiedzieć się na temat podmiotu	• wskazać w wierszu aluzje literackie i	• sformułować tezę interpretacyjną utworu	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy

<i>ballada z tamtej strony</i> Józefa Czechowicza	cechy ballady i omówić funkcję ich wykorzystania	lirycznego utworu • wskazać adresata lirycznego wiersza • omówić kompozycję utworu • rozpoznać środki językowe użyte w tekście i określić ich funkcję	kulturowe oraz określić ich funkcję • omówić motywy oniryczne w utworze		wiersza
29. Katastroficzna wizja rzeczywistości w wierszu <i>mały mit</i> Józefa Czechowicza	• określić sytuację komunikacyjną w wierszu	• omówić kompozycję utworu • rozpoznać środki językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję • wskazać w tekście elementy charakterystyczne dla kołysanki	• wskazać w utworze fragmenty świadczące o poczuciu zagrożenia • wypowiedzieć się na temat wizji rzeczywistości wyłaniającej się z wiersza	• postawić tezę interpretacyjną • zinterpretować puentę wiersza	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza
30. Poezja w czasach zagrożenia – <i>żał</i> Józefa Czechowicza	• wskazać w wierszu elementy mówiące o zagładzie	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu • omówić kompozycję wiersza • rozpoznać środki językowe użyte w tekście i określić ich funkcję	• omówić sposób przedstawienia zagłady w wierszu • odnieść sposób przedstawienia katastrofy do tradycji literackiej	• zinterpretować metaforykę utworu	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza
31. Interpretacja tekstu – ćwiczenia	• odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstów	• zinterpretować teksty według podanych wskazówek	• wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, filozoficzny, egzystencjalny	• określić rolę kontekstów w odczytaniu sensów utworów	• omówić funkcję środków językowych w tekście
32. i 33. Dom rodzinny i rewolucja w <i>Przedwiośniu</i> Stefana Żeromskiego (lektura obowiązkowa)	• omówić treść powieści • opisać dom rodzinny Cezarego Baryki • omówić etapy rewolucji przedstawione w powieści	• omówić sposób przedstawienia rewolucji w powieści • zaprezentować stosunek do rewolucji Cezarego Baryki, Seweryna Baryki i Jadwigi Barykowej	• omówić ewolucję poglądów Cezarego na temat rewolucji • zaprezentować etapy dojrzewania Cezarego	• omówić wpływ doświadczenia rewolucji na głównego bohatera	• odnieść sposób przedstawienia rewolucji do tradycji literackiej

		• omówić relację Cezarego i jego matki			
34. i 35. Dwór szlachecki i miłość w <i>Przedwiośniu</i> Stefana Żeromskiego (lektura obowiązkowa)	• zaprezentować mieszkańców Nawłoci • omówić rozkład dnia mieszkańców dworku	• omówić sposób przedstawienia dworku szlacheckiego w Nawłoci • omówić zauważony przez Cezarego kontrast pomiędzy życiem w Nawłoci i w Chłodku	• wskazać nawiązania do <i>Pana Tadeusza</i> Adama Mickiewicza w sposobie przedstawienia dworku i jego mieszkańców	• omówić wpływ pobytu Cezarego w Nawłoci na proces kształtowania się jego światopoglądu	• dokonać analizy przemyśleń Cezarego Baryki na temat sposobu życia Wielosławskich • omówić kontekst literacki (<i>Pan Tadeusz</i> Adama Mickiewicza)
36. i 37. Wolna ojczyzna i polityka w <i>Przedwiośniu</i> Stefana Żeromskiego (lektura obowiązkowa)	• zaprezentować opisaną w powieści rzeczywistość II Rzeczypospolitej	• zaprezentować recepty Szymona Gajowca i Antoniego Lulka na poprawę sytuacji mieszkańców II Rzeczypospolitej • zaprezentować poglądy Cezarego wyrażane w dyskusji z Szymonem Gajowcem i Antonim Lulkiem	• zinterpretować dosłowne i metaforyczne znaczenie tytułu powieści	• zinterpretować ostatnią scenę powieści	• dokonać analizy sceny, w której Cezary Baryka przekracza granicę, i omówić jej wpływ na budowanie światopoglądu bohatera
38. Podróż do mitycznej Polski w <i>Przedwiośniu</i> Stefana Żeromskiego (lektura obowiązkowa)	• zaprezentować opowieść o szklanych domach	• omówić stosunek do Polski Seweryna Baryki, Jadwigi Barykowej i Cezarego Baryki • wskazać elementy utopii w opowieści o szklanych domach	• zinterpretować symboliczne znaczenie szkła • odnieść przedstawiony w powieści motyw utopii do tradycji literackiej	• zinterpretować metaforyczne znaczenie opowieści o szklanych domach	• omówić funkcję opowieści o szklanych domach w planie ideologicznym powieści
39. <i>Przedwiośnie</i> Stefana Żeromskiego – kształt artystyczny utworu (lektura obowiązkowa)	• omówić narrację powieści	• omówić kompozycję utworu	• wskazać w powieści elementy realizmu i symbolizmu oraz określić ich funkcję	• wskazać w powieści kontrasty i określić ich funkcję	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy opisów naturalistycznych
40. Nawiązania – Tomasz Różyczki, <i>Szklane domy</i>	• omówić treść wiersza • wskazać przedstawione w utworze elementy codzienności	• omówić kompozycję wiersza • rozpoznać środki językowe użyte w utworze i określić ich	• omówić sposób wykorzystania w wierszu mitu szklanych domów	• zinterpretować metaforę wiersza	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza

		funkcję • przedstawić cechy grup A i B			
41. Krytyczne czytanie tekstu – ćwiczenia	• uporządkować informacje zawarte w tekstach	• przetworzyć informacje zawarte w tekstach	• rozpoznać główne problemy w tekstach	• sformułować argumenty potwierdzające stanowiska autorów • przedstawić i uzasadnić własne sądy	• podjąć polemikę
42. i 43. Powrót do szkoły, czyli wieczna gęba ucznia – <i>Ferdydurke</i> Witolda Gombrowicza (lektura obowiązkowa)	• omówić treść utworu • wymienić cechy chłopiat i chłopaków • opisać przedstawicieli ciała pedagogicznego • zrelacjonować przebieg lekcji języka polskiego	• wymienić cechy formy szkoły • odnieść sposób przedstawienia szkoły w <i>Ferdydurke</i> do swoich doświadczeń	• omówić zabiegi manipulacyjne Pimki mające wpędzić Józia w formę ucznia • zaprezentować mechanizm upupiania • omówić funkcję groteskowego przedstawienia rzeczywistości	• objaśnić mechanizm symetrii i analogii na przykładzie tworzenia się stronnictw chłopaków i chłopiat	• dokonać analizy wojny na miny i wyjaśnić jej metaforyczny sens
44. Forma uświadomiona i rozbicie formy – <i>Ferdydurke</i> Witolda Gombrowicza (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować pobyt Józia u Młodziaków	• zinterpretować tekst według podanych wskazówek • wskazać elementy formy nowoczesnych	• omówić stosowane przez Józia strategie rozluźniania formy nowoczesnych	• dokonać analizy zabiegu manipulowania formą podczas prezentowania Józia Młodziakom przez Pimkę	• dokonać analizy sceny rozbicia formy w pokoju Zuty
45. Piekło Formy – szkoła, nowoczesność, tradycja. <i>Ferdydurke</i> Witolda Gombrowicza (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować fragment, w którym pojawia się wyraz <i>tydka</i>	• zaprezentować sposób mówienia o gębie w dworku Hurleckich • wyjaśnić uniwersalne znaczenie pojęć: <i>pupa</i> , <i>tydka</i> i <i>gęba</i>	• zinterpretować znaczenie pojęcia <i>pupa</i> w kontekście szkoły • zinterpretować znaczenie pojęcia <i>tydka</i> w kontekście formy nowoczesnych • zinterpretować znaczenie pojęcia <i>gęba</i> w kontekście dworku Hurleckich • zinterpretować	• zinterpretować ostatni akapit powieści	• omówić strategie manipulowania formą

			znaczenie pojęcia <i>forma</i> (w odniesieniu do powieści oraz uniwersalne)		
46. <i>Ferdydurke</i> Witolda Gombrowicza – powieść awangardowa (lektura obowiązkowa)	• omówić narrację powieści • omówić język utworu	• omówić funkcję neologizmów użytych w utworze • omówić kompozycję powieści	• wskazać w utworze elementy awangardowe	• omówić rolę groteski w budowaniu znaczeń utworu	• wyjaśnić, na czym polega groteskowy charakter rzeczywistości przedstawionej w <i>Ferdydurke</i>
47. Nawiązania – Tomasz Wiśniewski, <i>O pochodzeniu łajdaków...</i> (fragmenty)	• omówić treść fragmentów tekstu	• omówić kompozycję miniatury • wskazać w miniaturze elementy gombrowiczowskiej Formy	• porównać <i>Przykład wielkości</i> z wojną na miny • wskazać w utworze elementy groteski	• zinterpretować tytuł i puentę tekstu	• wyjaśnić, na czym polega lekcja dojrzałości w utworze
*48. i 49. W labiryncie sklepów cynamonowych Brunona Schulza (lektura obowiązkowa)	• omówić treść tekstów • wymienić realistyczne i fantastyczne etapy wędrówki bohatera	• omówić rolę matki i ojca w tekstach • wypowiedzieć się na temat narratora tekstów • rozpoznać środki językowe użyte w tekstach i określić ich funkcję • omówić cechy rzeczywistości onirycznej	• wskazać moment przekraczania granicy pomiędzy realizmem a rzeczywistością oniryczną • omówić motyw labiryntu i zinterpretować jego znaczenie • omówić przestrzenie: wewnętrzną i zewnętrzną	• zinterpretować symbolikę sklepów cynamonowych • omówić sensualny obraz świata w tekstach • omówić aspekty mitu pojawiające się w tekstach	• dokonać analizy obrazu Marca Chagalla <i>Ja i wieś</i> w kontekście tekstów
*50. Nawiązania – Tadeusz Nowak, <i>Przebudzenia</i> (fragmenty)	• omówić treść fragmentów tekstu	• określić narrację tekstu • wypowiedzieć się na temat narratora utworu • rozpoznać środki językowe użyte we fragmentach tekstu i określić ich funkcję	• porównać sposoby kreowania świata we fragmentach utworu i w tekstach Brunona Schulza	• zinterpretować znaczenie koegzystowania bohatera z przyrodą	• odnaleźć w utworze elementy mityzacji rzeczywistości
*51. Nawiązania – Maciej Płaza, <i>Skoruń</i> (fragmenty)	• omówić treść fragmentów tekstu	• omówić subiektywny charakter narracji utworu	• omówić sposoby kreacji bohaterów	• dokonać analizy sposobu opisywania zdarzeń w tekście	• porównać sposoby obrazowania w <i>Skoruniu</i> Macieja Płazy i <i>Skleпах cynamonowych</i> Brunona Schulza

*52. Rewolucja w szewskim warsztacie – Szewcy Stanisława Ignacego Witkiewicza (lektura obowiązkowa)	• omówić treść utworu • zaprezentować zarzuty szewców w stosunku do ich oponentów	• wskazać elementy groteski w kreacji bohaterów	• porównać wypowiedzi Sajemana i Scurvy’ego pod kątem postaw przyjmowanych przez bohaterów	• dokonać analizy didaskaliów pod kątem syntezy sztuk i znaczeń symbolicznych	• wyjaśnić, na czym polega katastroficzny charakter wypowiedzi Sajemana
*53. Kreacja postaci w <i>Szewcach</i> Stanisława Ignacego Witkiewicza (lektura obowiązkowa)	• wskazać imiona i nazwiska znaczące oraz wyjaśnić ich sens	• zaprezentować przemiany Scurvy’ego i określić ich funkcję • zaprezentować przemiany Księżnej i określić ich funkcję	• wyjaśnić, na czym polega groteskowość przedstawiania postaci	• dokonać analizy relacji pomiędzy Księżną a Prokuratorem	• odnieść kreację Księżnej do archetypów kobiecości
*54. Praca, rewolucja, totalitaryzm w <i>Szewcach</i> Stanisława Ignacego Witkiewicza (lektura obowiązkowa)	• nazwać i scharakteryzować kolejne rewolucje	• omówić sposób wykorzystania motywu pracy w <i>Szewcach</i> • omówić funkcję Hiper-Robociarza	• odnieść kolejne przewroty przedstawione w tekście do kontekstu historycznego	• omówić społeczne, światopoglądowe i psychologiczne motywacje poszczególnych grup rewolucjonistów	• omówić funkcję przemocy w utworze
*55. Szewcy Stanisława Ignacego Witkiewicza – forma i struktura dzieła (lektura obowiązkowa)	• zaprezentować teorię Czystej Formy	• omówić katastroficzny charakter zakończenia utworu • wyjaśnić, w jaki sposób Witkacy realizuje w tekście teorię Czystej Formy	• omówić awangardowy i groteskowy charakter didaskaliów • zinterpretować symbolikę przedmiotów o szczególnym znaczeniu	• zinterpretować zakończenie utworu	• odczytać zakończenie <i>Szewców</i> w kontekście triady heglowskiej
*56. Szewcy Stanisława Ignacego Witkiewicza a inne teksty kultury (lektura obowiązkowa)	• porównać zakończenia <i>Szewców</i> i <i>Ferdydurke</i>	• porównać sposoby ukazania rewolucji w <i>Szewcach</i> Witkacego i <i>Nie-Boskiej komedii</i> Zygmunta Krasińskiego	• omówić związek pomiędzy motywem nudy w <i>Szewcach</i> a dekadencją melancholią	• dokonać analizy obrazu Mileny Chmielewskiej <i>Nuda</i> w kontekście motywu nudy w utworze • omówić dyskurs kulturowy pomiędzy <i>Szewcami</i> a <i>Weselem</i> Stanisława Wyspiańskiego	• porównać motywy rewolucji w <i>Szewcach</i> i filmie Lecha Majewskiego <i>Młyn i krzyż</i>
*58. Jednostka kontra urząd w <i>Procesie</i> Franza Kafki (lektura obowiązkowa)	• omówić treść utworu • opisać sąd, przed którym staje bohater	• scharakteryzować głównego bohatera tekstu • omówić reakcje bohatera na poranne zajście	• omówić świat przedstawiony pod kątem absurdu i groteski	• omówić przestrzeń powieści w odniesieniu do motywu labiryntu	• odnieść motyw labiryntu do tradycji kulturowej

*59. i 60. <i>Proces</i> Franza Kafki – symboliczne odczytanie powieści (lektura obowiązkowa)	• omówić rolę rodziny i znajomych w życiu głównego bohatera utworu	• omówić przemianę bohatera utworu • omówić kompozycję utworu	• wskazać w tekście aluzje biblijne i zinterpretować ich znaczenie • omówić sposób kreacji świata przedstawionego podkreślający ponadczasowość utworu	• zinterpretować przypowieść o odźwiernym • zinterpretować rozmowę bohatera z księdzem • omówić symboliczne znaczenie człowieka w oknie na początku i końcu powieści • zinterpretować zakończenie powieści	• porównać ujęcia motywu labiryntu w <i>Procesie</i> Franza Kafki i <i>Sklepaceh cynamonowych</i> Brunona Schulza • porównać wizje ludzkiego losu przedstawione w <i>Procesie</i> Franza Kafki i <i>Szewcach</i> Stanisława Ignacego Witkiewicza
*61. i 62. Woland i jego świta – <i>Mistrz i Małgorzata</i> Michaiła Bułhakowa (lektura obowiązkowa)	• omówić treść powieści • przedstawić członków szatańskiej świty	• omówić sposoby przedstawiania szatana w różnych epokach • scharakteryzować Wolanda (m.in. przez pryzmat opinii wygłaszanych na jego temat) • scharakteryzować członków szatańskiej świty • określić funkcję członków szatańskiej świty w powieści	• wskazać w kreacji szatana nawiązania do <i>Fausta</i> Johanna Wolfganga Goethego • omówić sposoby przedstawienia dobra i zła na świecie w <i>Mistrzu i Małgorzacie</i> Michaiła Bułhakowa oraz <i>Fauście</i> Johanna Wolfganga Goethego • wyjaśnić sens przemiany bohaterów podczas lotu w przestworzach	• zinterpretować motto w odniesieniu do całości utworu • omówić symbolikę przestrzeni w powieści	• odnieść sposób przedstawienia szatana w powieści do tradycji kulturowej
*63. Czy mieszkańcy Moskwy zmienili się wewnętrznie? – <i>Mistrz i Małgorzata</i> Michaiła Bułhakowa (lektura obowiązkowa)	• zaprezentować scenę w Variétés • zaprezentować wady mieszkańców Moskwy przedstawione przez narratora w scenie w Variétés i w całej powieści	• przedstawić sposób kreacji bohaterów drugoplanowych w utworze	• wskazać w scenie w Variétés topos <i>theatrum mundi</i> i określić jego funkcję • zinterpretować sposób zachowania szatańskiej świty w stosunku do mieszkańców Moskwy	• przedstawić scenę w Variétés i omówić jej znaczenie w planie ideowym powieści	• wskazać podobieństwa w sposobie ukazania wielkomiejskiego społeczeństwa na obrazie Ottona Dix'a <i>Wielkie miasto</i> i w powieści Michaiła Bułhakowa
*64. Miłość, która ocala – <i>Mistrz i Małgorzata</i> Michaiła Bułhakowa (lektura obowiązkowa)	• omówić pierwsze spotkanie mistrza i Małgorzaty • zaprezentować historię miłości bohaterów	• omówić kreację Małgorzaty	• omówić miłość bohaterów w kategorii fatalizmu • zinterpretować zachowanie Małgorzaty po balu u szatana	• dokonać analizy przemiany Małgorzaty w wiedźmę w kontekście wolności • zinterpretować zakończenie historii	• omówić sposób zreinterpretowania historii Fausta i Małgorzaty w powieści

				mistrza i Małgorzaty	
*65. Wątki biblijne w <i>Mistrzu i Małgorzacie</i> Michaiła Bułhakowa (lektura obowiązkowa)	• porównać kreacje Jezui i Piłata z biblijnymi pierwowzorami • omówić filozofię Jezui	• omówić sposób psychologizacji Jezui i Piłata w powieści • omówić sposób kreacji Piłata	• omówić funkcję wprowadzenia historii Jezui i Piłata do powieści • omówić sposoby przedstawienia Mateusza Lewity i Judy z Kiriatu • omówić relacje pomiędzy Wolandem i Mateuszem w końcówce powieści	• zinterpretować znaczenie sekularyzacji historii biblijnej • zinterpretować symboliczne znaczenie tęsknoty Piłata	• odnieść sposób przedstawienia Jezui do tradycji kulturowej
*66. Nawiązania – Ewa Lipska, <i>Miłość, droga Pani Schubert...</i> (wybór)	• omówić treść fragmentów utworów	• określić cechy gatunkowe utworów • scharakteryzować nadawcę listów	• wskazać metafory opisujące miłość i zinterpretować ich znaczenie	• porównać sposób kreacji miłości w utworach Ewy Lipskiej z historią mistrza i Małgorzaty	• omówić obraz Marca Chagalla <i>Kochankowie z Vence</i> w kontekście utworów
DWUDZIESTOLECIE MIĘDZYWOJENNE – KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE					
67. i 68. Poprawność językowa. Norma językowa i innowacje językowe	• zdefiniować normę językową • wymienić kryteria poprawności językowej • zaprezentować podział innowacji językowych • wymienić funkcje innowacji językowych • zdefiniować modę językową	• wskazać różnice pomiędzy normą wzorcową a normą użytkową • wskazać wyrazy zgodne z normą językową	• wyjaśnić zmiany zachodzące w normie językowej • ocenić podane elementy pod kątem kryteriów poprawności językowej	• odróżnić zamierzoną innowację językową od błędu językowego	• omówić funkcje innowacji językowych w tekstach literackich
69. Kompetencje językowe i komunikacyjne – ćwiczenia	• posługiwać się nowo poznany słownictwem	• wykorzystywać teorię podczas wykonywania zadań	• poszerzać swoją świadomość językową	• funkcjonalnie wykorzystywać wiedzę językową	• wykorzystywać wiedzę językową przy analizie tekstów literackich
70. Błędy językowe	• zaprezentować klasyfikację błędów językowych • wymienić typy błędów językowych	• przedstawić podział błędów językowych ze względu na obszary języka • zaprezentować	• nazwać błędy językowe znalezione w tekście	• poprawić błędy językowe	• wyjaśnić, na czym polegają błędy językowe w tekście

		przyczyny powstawania błędów językowych • wskazać błędy językowe w tekście			
DWUDZIESTOLECIE MIĘDZYWOJENNE – TWORZENIE WYPOWIEDZI Z ELEMENTAMI RETORYKI					
*71. Felieton	• zaprezentować cechy i funkcje felietonów • wymienić rodzaje felietonów • zaprezentować etapy tworzenia felietonów	• wskazać cechy stylu publicystycznego w felietonie • omówić kompozycję felietonów	• omówić język i styl felietonów • dokonać analizy języka podanego felietonu	• zredagować felieton	
DWUDZIESTOLECIE MIĘDZYWOJENNE – POWTÓRZENIE I PODSUMOWANIE					
72. Powtórzenie i podsumowanie wiadomości	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie zinterpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wskazać i wykorzystać konteksty
WOJNA I OKUPACJA – O EPOCE					
73. Wojna i okupacja – kontekst historyczno-społeczny	• określić ramy czasowe epoki • opisać formy represji na obszarach okupowanych przez III Rzeszę	• opisać sytuację panującą w okupowanej Polsce	• omówić zjawisko Holokaustu	• omówić rolę Polskiego Państwa Podziemnego	• scharakteryzować życie codzienne w Generalnym Gubernatorstwie
74. Sztuka wobec wojny	• zaprezentować ograniczenia rozwoju sztuki w czasie II wojny światowej • wymienić formy funkcjonowania sztuki w czasie II	• omówić wpływ wojny na rozwój sztuki i sytuację artystów	• omówić funkcję sztuki okolicznościowej na okupowanych terenach • omówić rolę fotografii w czasie II wojny światowej	• zinterpretować dzieła sztuki powstałe w okresie wojny i okupacji	• analizować dzieła sztuki okresu wojny i okupacji pod względem formalnym

	wojny światowej				
WOJNA I OKUPACJA – TEKSTY Z EPOKI I NAWIĄZANIA					
75. Historiozoficzna refleksja nad dziejami ludzkości w wierszu <i>Historia</i> Krzysztofa Kamila Baczyńskiego	• wskazać w wierszu elementy związane z militariami	• omówić sposób prezentowania upływającego czasu przez podmiot liryczny wiersza • rozpoznać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję	• zinterpretować funkcję odwołań do militarnej przeszłości • zaprezentować koncepcję dziejów wyłaniającą się z wiersza • omówić funkcję zestawienia w wierszu przeszłości i teraźniejszości	• zinterpretować ostatnią strofę wiersza	• odnieść zawartą w wierszu historiozoficzną koncepcję dziejów do tradycji literackiej
76. Tragizm pokolenia Kolumbów w wierszu <i>Pokolenie [Wiatr drzewa spienia...]</i> Krzysztofa Kamila Baczyńskiego	• wskazać motywy arkadyjskie i katastroficzne w pierwszej części wiersza	• omówić kompozycję wiersza • wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu • rozpoznać środki językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję	• zinterpretować zestawienie motywów arkadyjskich i katastroficznych w utworze • omówić kompozycyjną funkcję paralelizmów w środkowej części wiersza • wypowiedzieć się na temat wartości utraconych przez członków pokolenia	• zinterpretować znaczenie odwołania do <i>Iliady</i> Homera • zinterpretować puentę wiersza	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza
77. <i>Z głową na karabinie</i> Krzysztofa Kamila Baczyńskiego – polemika z poezją tyrtejską	• wskazać w wierszu elementy przeszłości i teraźniejszości	• omówić kompozycję wiersza • wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu • rozpoznać środki językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję	• omówić sposób i funkcje kontrastowego zestawienia przeszłości i teraźniejszości • odnieść przedstawiony w wierszu motyw żołnierza do tradycji	• zinterpretować metaforę tekstu • zinterpretować puentę utworu	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza

			literackiej		
78. Dziecko wobec wojny – <i>Elegia o...</i> [chłopcu polskim] Krzysztofa Kamila Baczyńskiego	• wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego wiersza	• omówić kompozycję wiersza • rozpoznać środki językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję • wskazać w wierszu cechy elegii	• odnieść motyw cierpiącej matki do tradycji literackiej • wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego utworu	• zinterpretować puentę wiersza	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza
79. Mityzacja miłości w <i>Erotyku</i> Krzysztofa Kamila Baczyńskiego	• wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego wiersza • opisać przedstawione w wierszu relacje między kochankami	• wskazać cechy liryki miłosnej w utworze • omówić kompozycję wiersza • rozpoznać środki językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję	• wskazać kontekst biograficzny utworu • określić nastrój wiersza i wskazać środki językowe, dzięki którym został on osiągnięty	• zinterpretować ostatnią strofę – dedykację	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza
80. Interpretacja tekstu – ćwiczenia	• odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstu	• zinterpretować tekst według podanych wskazówek	• wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, filozoficzny, egzystencjalny	• określić rolę kontekstów w odczytaniu sensu utworu	• omówić funkcję środków językowych w tekście
81. Krytyczne czytanie tekstu – ćwiczenia	• uporządkować informacje zawarte w tekstach	• przetworzyć informacje zawarte w tekstach	• rozpoznać główne problemy w tekstach	• sformułować argumenty potwierdzające stanowiska autorów • przedstawić i uzasadnić własne sądy	• podjąć polemikę
82. Problem etycznej odpowiedzialności świadków zbrodni w wierszu <i>Campo di Fiori</i> Czesława Miłosza	• omówić treść wiersza • wskazać podobieństwa pomiędzy opisanymi wydarzeniami	• omówić kompozycję wiersza • rozpoznać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję • omówić kreację podmiotu lirycznego wiersza	• wskazać konteksty historyczne utworu • omówić znaczenie motywu karuzeli dla przekazu wiersza	• sformułować tezę interpretacyjną utworu • zinterpretować puentę wiersza	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza
83.	• omówić treść	• wypowiedzieć się	• scharakteryzować	• zinterpretować	• dokonać

Pytania o sens sztuki po wojnie – <i>Przedmowa</i> Czesława Miłosza	wiersza • określić rodzaj liryki	na temat podmiotu lirycznego utworu • rozpoznać środki językowe użyte w wierszu i określić ich funkcję	dwa modele poezji ukryte pod sformułowaniami: <i>mowa prosta</i> i <i>czarodziejstwo słów</i>	metaforykę utworu • zinterpretować puentę wiersza	sfunkcjonalizowanej analizy wiersza
84. Dwa obrazy rzeczywistości w <i>Walcu</i> Czesława Miłosza	• omówić treść wiersza • określić rodzaj liryki • wskazać dwa plany czasowe	• omówić kompozycję wiersza • wyjaśnić funkcję klamry kompozycyjnej w utworze • rozpoznać środki językowe użyte w wierszu i omówić ich funkcję	• zaprezentować sposób ukazania bału • omówić obrazy poetyckie będące wizjami katastrofy XX w.	• odnieść wykorzystany w wierszu motyw tańca do tradycji literackiej • zinterpretować metaforykę wiersza	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza
85. Wyznanie ocalonego – <i>Ocalony</i> Tadeusza Różewicza	• wskazać kontrastowe pojęcia wymienione przez podmiot liryczny	• omówić kompozycję wiersza • wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego w wierszu • rozpoznać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję	• omówić funkcję wykorzystania kontrastowych pojęć • omówić funkcję powtórzenia wyrazu <i>widziałem</i> • wskazać w wierszu konteksty biblijne i wyjaśnić ich funkcję	• zinterpretować funkcję klamry kompozycyjnej utworu	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza
86. Manifestacja żalu w <i>Lamencie</i> Tadeusza Różewicza	• omówić treść wiersza • określić rodzaj liryki • wymienić przedstawione w wierszu atrybuty młodości • wskazać adresata lirycznego wiersza	• omówić kompozycję wiersza • wskazać w utworze cechy gatunkowe lamentu • rozpoznać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję	• omówić funkcję prezentacji w wierszu atrybutów młodości • omówić kreację podmiotu lirycznego wiersza • wskazać w utworze nawiązania biblijne i mitologiczne oraz określić ich funkcję	• zinterpretować puentę wiersza	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza
87. Samotność w cierpieniu –	• omówić treść wiersza	• omówić sposób przedstawienia	• odnieść obraz cierpiącej matki do	• omówić symbolikę tytułowej ściany	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy

Ściana Tadeusza Różewicza	• określić rodzaj liryki	bohaterki utworu • omówić kompozycję wiersza • rozpoznać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję	tradycji kulturowej		wiersza
88. Interpretacja tekstu – ćwiczenia	• odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstu	• zinterpretować tekst według podanych wskazówek	• wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, filozoficzny, egzystencjalny	• określić rolę kontekstów w odczytaniu sensu utworu	• omówić funkcję środków językowych w tekście
89. Człowiek wobec człowieka w <i>Proszę państwa do gazu</i> Tadeusza Borowskiego (lektura obowiązkowa)	• omówić treść tekstu • zaprezentować różne reakcje osób wychodzących z wagonów	• omówić kreację narratora tekstu • omówić kreacje bohaterów tekstu • omówić sposób przedstawienia esesmanów	• omówić konteksty: historyczny i biograficzny • omówić funkcję gwary obozowej w tekście	• wskazać cechy człowieka zlagrowanego	• omówić funkcję behawioralnego sposobu opisu bohaterów
90. Człowiek wobec zła w <i>Proszę państwa do gazu</i> Tadeusza Borowskiego (lektura obowiązkowa)	• omówić zachowania więźniów	• wskazać elementy opisu behawioralnego w prezentacji rzeczywistości obozowej	• wypowiedzieć się na temat relacji kat – ofiara w tekście • wyjaśnić, na czym polega Dekalog odwrócony w rzeczywistości obozowej	• omówić sposób przedstawienia w tekście tragizmu więźniów	• dokonać analizy sposobu prowadzenia rozmowy przez więźniów przed przybyciem transportu
91. Nawiązania – Jan Józef Szczepański, <i>Przed nieznanym trybunałem</i> (fragmenty)	• omówić treść fragmentów tekstu	• omówić funkcję, jakie – według autora eseju – pełniły obozy koncentracyjne	• wyjaśnić, dlaczego autor nazywa czyn franciszkanina <i>wstrząsającym przełomem</i>	• porównać esej Jana Józefa Szczepańskiego z wierszem <i>Ocalony</i> Tadeusza Różewicza	• porównać język eseju Jana Józefa Szczepańskiego z językiem prozy Tadeusza Borowskiego
92. Nawiązania – Irit Amiel, <i>Spóźniona</i> (wybór)	• omówić treść utworów • wskazać bohaterów wierszy	• omówić kreację bohaterki wiersza <i>Ona</i> • rozpoznać środki językowe użyte w	• omówić funkcję ubioru w wierszu <i>Ona</i>	• zinterpretować tytuł <i>Egzamin z Zagłady</i> • wypowiedzieć się na temat	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wierszy

		wierszach i określić ich funkcję		obowiązków przedstawionych w wierszu <i>Egzamin z Zagłady</i>	
93. Nawiązania – Zyta Rudzka, <i>Ślicznotka doktora Józefa</i> (fragmenty)	• omówić treść fragmentów powieści	• scharakteryzować bohaterów fragmentów utworu • wypowiedzieć się na temat kreacji Pani Czechny	• omówić stosunek Pani Czechny do siebie i swoich doświadczeń wojennych	• wskazać podobieństwa pomiędzy pensjonariuszami domu pomocy społecznej a więźniami obozu koncentracyjnego	• omówić funkcję opisów cielesności we fragmentach powieści Zyty Rudzkiej i opowiadaniach Tadeusza Borowskiego
94. Krytyczne czytanie tekstu – ćwiczenia	• uporządkować informacje zawarte w tekstach	• przetworzyć informacje zawarte w tekstach	• rozpoznać główne problemy w tekstach	• sformułować argumenty potwierdzające stanowiska autorów • przedstawić i uzasadnić własne sądy	• podjąć polemikę
95. i 96. Rzeczywistość łagrów w <i>Innym świecie</i> Gustawa Herlinga-Grudzińskiego (lektura obowiązkowa)	• omówić treść tekstu • wymienić kolejne elementy systemu opresji w ZSRR • opisać rzeczywistość obozową	• scharakteryzować opisaną w tekście Wielką Przemianę więźnia • omówić funkcje i znaczenie poszczególnych instytucji obozowych • omówić hierarchię panującą w obozie	• zaprezentować obóz jako instytucję wychowawczą • omówić mechanizmy obronne więźniów	• dokonać analizy przedstawionego w tekście stopniowego pozbawiania więźnia człowieczeństwa	• omówić kontekst biograficzny utworu
97. Problematyka moralna <i>Innego świata</i> Gustawa Herlinga-Grudzińskiego (lektura obowiązkowa)	• zaprezentować bohaterów utworu	• omówić relacje pomiędzy więźniami • omówić postawy więźniów, którzy dali się całkowicie upodlić • omówić postawy więźniów, którzy podjęli próbę zachowania człowieczeństwa	• zaprezentować obóz jako system utrzymywania więźniów tuż poniżej granicy człowieczeństwa • porównać sposoby ukazania więźniów w <i>Innym świecie</i> Gustawa Herlinga-Grudzińskiego i w utworach Tadeusza Borowskiego	• zinterpretować rozdział <i>Upadek Paryża</i>	• dokonać analizy procesu reifikacji
98. <i>Inny świat</i> Gustawa Herlinga-Grudzińskiego –	• zdefiniować literaturę faktu • zdefiniować literaturę	• wskazać cechy literatury faktu w utworze • wskazać cechy języka	• omówić znaczenie klamry kompozycyjnej utworu	• wskazać różne płaszczyzny interpretacji tekstu: psychologiczną,	• dokonać analizy językowej fragmentów rozdziału <i>Ręka w ogniu</i>

literatura piękna czy literatura faktu? (lektura obowiązkowa)	piękną	świadczące o przynależności utworu do literatury pięknej • rozpoznać środki językowe użyte w tekście i określić ich funkcję		polityczną, socjologiczną, filozoficzną, etyczną	
99. Nawiązania – Gieorgij Władimow, <i>Wierny Rusłan. Historia obozowego psa</i> (fragmenty)	• omówić treść fragmentów tekstu	• omówić relację pomiędzy panem a psem • nazwać emocje Rusłana	• zaprezentować rolę, jaką Rusłan odgrywał w łagrze • opisać świat łagru widziany oczami psa	• zinterpretować historię Rusłana jako metaforę systemu totalitarnego	• zaprezentować Rusłana jako kata i ofiarę
100. i 101. Historia deformuje, pamięć ocala – <i>Zdążyć przed Panem Bogiem</i> Hanny Krall (lektura obowiązkowa)	• omówić treść tekstu • omówić historie poszczególnych ludzi, na których koncentruje się Marek Edelman • wymienić postacie historyczne, o których jest mowa w tekście	• wskazać w relacji Marka Edelmana wydarzenia istotne z perspektywy historycznej i te pomijane w raportach	• wskazać różnice pomiędzy wielką a małą historią • przedstawić sposób mówienia przez Marka Edelmana o Mordechaju Anielewiczu • omówić sposób relacjonowania w tekście wydarzeń i funkcję komentarzy Edelmana	• wypowiedzieć się na temat sposobu mówienia przez Edelmana o sobie i swojej roli po powstaniu	• omówić mechanizm pamięci w kontekście nawracania motywów w tekście
102. O śmierci, życiu i Panu Bogu – <i>Zdążyć przed Panem Bogiem</i> Hanny Krall (lektura obowiązkowa)	• omówić powody wybuchu powstania w getcie przedstawione przez Marka Edelmana • zaprezentować różne sposoby mówienia o śmierci w tekście	• zaprezentować funkcję Marka Edelmana w getcie i omówić jej wpływ na bohatera • zaprezentować sposoby postrzegania Boga przez bohaterów tekstu	• przedstawić sposób mówienia o życiu w kontekście operacji serca • omówić wpływ doświadczeń życiowych człowieka na sposób postrzegania przez niego Boga	• zinterpretować zakończenie tekstu	• zinterpretować znaczenie współlistnienia w tekście dwóch płaszczyzn czasowych
103. Nawiązania – Wojciech Tochman, <i>Jakbyś kamień jadła</i> (fragmenty)	• omówić treść fragmentów tekstu	• wskazać cechy reportażu w tekście • scharakteryzować doktor Ewę Klonowską • omówić sposób identyfikacji zwłok	• porównać fragmenty reportażu Wojciecha Tochmana ze <i>Zdążyć przed Panem Bogiem</i> Hanny Krall • omówić funkcję przestrzeni, w której jest dokonywana identyfikacja	• dokonać analizy języka relacji	• omówić kontekst historyczny reportażu Wojciecha Tochmana

			zwłok		
WOJNA I OKUPACJA – KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE					
*105. Tabu językowe	• zdefiniować pojęcie <i>tabu</i> • wymienić obszary podlegające tabu • wyjaśnić, na czym polega tabu językowe • wymienić strategie unikania języka nieakceptowanego społecznie	• wyjaśnić, jak zmieniały się zakres i znaczenie tabu • wskazać zjawiska wpływające na przemiany tabu	• podać przyczyny tabuizacji • wskazać relacje pomiędzy tabu a sytuacją komunikacyjną • nazwać podane strategie unikania tabu	• używać języka zastępczego w celu uniknięcia tabu językowego • omówić konsekwencje łamania tabu	• wskazać przykłady łamania tabu w mediach i kulturze
*106. Kompetencje językowe i komunikacyjne – ćwiczenia	• posługiwać się nowo poznanym słownictwem	• wykorzystywać teorię podczas wykonywania zadań	• poszerzać swoją świadomość językową	• funkcjonalnie wykorzystywać wiedzę językową	• wykorzystywać wiedzę językową przy analizie tekstów literackich
WOJNA I OKUPACJA – TWORZENIE WYPOWIEDZI Z ELEMENTAMI RETORYKI					
*107. Interpretacja porównawcza	• wymienić cechy charakterystyczne interpretacji porównawczej • zaprezentować dwa sposoby porównywania utworów	• wskazać obszary, które trzeba wziąć pod uwagę podczas porównywania utworów • omówić kompozycję interpretacji porównawczej • sporządzić plan odtwórczy interpretacji porównawczej	• wskazać obszary podanych tekstów ważne dla analizy porównawczej • sporządzić plan kompozycyjny analizy porównawczej • ustalić zasadę, według której zestawiono teksty	• dokonać analizy przykładów interpretacji porównawczych • zredagować analizę porównawczą	
WOJNA I OKUPACJA – POWTÓRZENIE I PODSUMOWANIE					
108. Powtórzenie i podsumowanie wiadomości	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie zinterpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wskazać i wykorzystać konteksty

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny – *Ponad słowami* klasa V

* zakres rozszerzony

	materiał obligatoryjny
	materiał fakultatywny

Numer i temat lekcji	Wymagania na ocenę dopuszczającą	Wymagania na ocenę dostateczną	Wymagania na ocenę dobrą	Wymagania na ocenę bardzo dobrą	Wymagania na ocenę celującą
	Uczeń potrafi:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą oraz:
WSPÓŁCZESNOŚĆ – O EPOCE					
2. Współczesna rzeczywistość	• określić początek epoki • wskazać wydarzenia historyczne oraz inne czynniki, które ukształtowały epokę	• zaprezentować najważniejsze wydarzenia w powojennej historii Polski i omówić ich wpływ na kulturę	• omówić zjawisko globalizacji • wypowiedzieć się na temat rewolucji informatycznej i jej znaczenia we współczesnym świecie	• wypowiedzieć się na temat funkcjonowania demokracji i przestrzegania praw człowieka we współczesnym świecie	• wypowiedzieć się na temat zjawiska wielokulturowości we współczesnym świecie
3. Filozofia współczesna	• wymienić najważniejsze kierunki filozoficzne współczesności	• zreferować założenia współczesnych nurtów filozoficznych	• omówić relacje pomiędzy filozofią a rzeczywistością współczesną	• porównać współczesne nurty filozoficzne	• podjąć dyskusję na temat współczesnych nurtów filozoficznych
4. i 5. Sztuka współczesna	• wymienić cechy dominujących w epoce stylów sztuki • omówić nowe formy artystyczne	• rozpoznać na przykładach dominujące style sztuki współczesnej • wymienić nazwiska najważniejszych twórców epoki i rozpoznać ich dzieła • wskazać najważniejsze tendencje w historii kina powojennego	• wskazać najważniejsze tendencje we współczesnej muzyce rozrywkowej i je omówić	• wskazać dominujące tendencje w teatrze współczesnym	• przeanalizować wybrane dzieło sztuki na podstawie podanych kryteriów

WSPÓŁCZESNOŚĆ – TEKSTY Z EPOKI					
6. Wprowadzenie do literatury współczesnej	• wymienić tendencje we współczesnej literaturze światowej	• wskazać najważniejszych twórców literatury światowej	• wskazać najważniejsze tendencje w literaturze polskiej i omówić ich związek z wydarzeniami historycznymi	• wymienić i scharakteryzować tematy dominujące w literaturze polskiej	• omówić wybrany trend literatury światowej
7. Powieść-świadek – <i>Droga donikąd</i> Józefa Mackiewicza (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść poznanych fragmentów	• wskazać realia historyczne opisane w powieści • wskazać cechy reportażu w powieści • wskazać konteksty historyczne	• wskazać i omówić fragmenty opisujące życie bohaterów w przestrzeni zsovietyzowanej	• zinterpretować warstwę symboliczną utworu	• omówić kontekst historyczny
8. Bohaterowie i ich wybory – <i>Droga donikąd</i> Józefa Mackiewicza (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować działania bohaterów	• scharakteryzować bohaterów • omówić różne spojrzenia bohaterów na nową polityczną rzeczywistość • wskazać konteksty społeczne, historyczne	• zrekonstruować światopogląd bohaterów na podstawie ich słów i zachowań	• zinterpretować tytuł powieści	• zaprezentować uniwersalną wymowę powieści
9. i 10. <i>Dżuma</i> Alberta Camusa – różne poziomy odbioru powieści (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść powieści	• wskazać elementy powieści pozwalające traktować ją jako parabolę • wskazać metaforyczne odczytania powieści	• uzasadnić, w oparciu o tekst, możliwość odczytania utworu jako opowieści o chorobie, wojnie, systemie totalitarnym, ogólnym problemie zła w świecie	• zinterpretować zakończenie utworu	• omówić konteksty potrzebne do interpretacji utworu
11. i 12. Bohaterowie w konfrontacji ze złem – <i>Dżuma</i> Alberta Camusa (lektura obowiązkowa)	• scharakteryzować życie mieszkańców Oranu przed dżumą i w trakcie epidemii	• omówić postawy bohaterów wobec dżumy w znaczeniu dosłownym i metaforycznym • wskazać konteksty potrzebne do interpretacji utworu	• zinterpretować historię Jeana Tarrou	• rozpatrzyć postawę doktora Rieux w kontekście filozofii egzystencjalnej	• dokonać analizy kazań ojca Paneloux
13. <i>Dżuma</i> Alberta Camusa – kształt artystyczny utworu	• wskazać różne formy narracji w powieści	• określić funkcję różnych form narracyjnych w utworze	• wypowiedzieć się na temat stosunku narratora do orańczyków oraz bohaterów	• omówić funkcję uniwersalizacji czasu i przestrzeni w powieści	• analizować sposób opisu miasta w powieści

			drugoplanowych		
14. Motyw zła w literaturze	wymienić utwory, w których pojawił się motyw zła	rozpoznać i skategoryzować realizację motywu zła w opisanych utworach	omówić różne sposoby opisywania zła w utworach literackich	przeanalizować sposób ukazania zła w utworach literackich	omówić sposób przedstawienia zła w tekście nieliterackim
15. Kreowanie świata poprzez słowo – <i>W środku życia</i> Tadeusza Różewicza* *W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.	przedstawić sytuację liryczną	- wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego - rozpoznać i wskazać środki językowe użyte w wierszu	- wykorzystywać odpowiednie konteksty w interpretacji kreacji podmiotu lirycznego - omówić funkcję środków językowych w budowaniu przesłania wiersza	- zinterpretować symbolikę noża i chleba w kontekście utworu - zinterpretować zakończenie wiersza	dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza
16. Dialog z kulturą w wierszu Tadeusza Różewicza* *W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.	- przedstawić sytuację liryczną - przytoczyć kontekst mitologiczny – mit o Dedalu i Ikarze	- wskazać powiązania pomiędzy obrazem a wierszem - rozpoznać i wskazać środki językowe użyte w tekście	- omówić reinterpretację mitu dokonaną przez Pietera Bruegla - omówić stosunek podmiotu lirycznego do Ikara w pierwszej i drugiej części wiersza - określić funkcję środków językowych użytych w wierszu	zinterpretować znaczenie tytułu	omówić wykorzystanie toposu Ikara w różnych tekstach literackich na przestrzeni epok
17. Poeta wobec braku Boga – <i>bez</i> Tadeusza Różewicza* *W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.	przedstawić sytuację liryczną	- wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego - wskazać nawiązania biblijne obecne w wierszu	wskazać konteksty filozoficzne	zinterpretować początek utworu	zinterpretować wiersz w kontekście filozofii egzystencjalnej i nietzscheańskiej tezy „Bóg umarł”
18. Współczesne piekło – <i>brama</i> Tadeusza Różewicza*	- opisać przestrzeń przedstawioną w wierszu - wskazać aluzję	wskazać elementy groteski w wierszu Różewicza	- określić funkcję groteski w wierszu Różewicza - omówić wykorzystanie nawiązań	zinterpretować znaczenie wizji piekła przedstawionych w	zinterpretować symboliczne znaczenie bramy w kontekstach:

*W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.	literacką w wierszu Różewicza		do <i>Boskiej komedii</i> Dantego w różnych tekstach literackich na przestrzeni epok	obu tekstach	religijnym, literackim, historycznym
19. Poetycki pomnik – <i>Matka odchodzi</i> Tadeusza Różewicza* *W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.	• zrelacjonować treść fragmentów • wskazać środki językowe użyte we fragmentach i określić ich funkcję	• wypowiedzieć się na temat kreacji narratora i podmiotu lirycznego • wskazać środki językowe użyte w podanych fragmentach • wskazać w tekście cechy literatury funeralnej • wskazać konteksty potrzebne do interpretacji utworu	• omówić sposób opisywania matki w podanych fragmentach • omówić sposób przedstawienia emocji w podanych fragmentach • określić funkcję środków językowych użytych w podanych fragmentach • porównać język liryki z językiem prozy we fragmentach	• omówić sposób przedstawienia samotności osoby umierającej • zinterpretować przesłanie wierszy	• omówić wykorzystanie toposu matki w różnych tekstach literackich na przestrzeni epok
20. <i>Kartoteka</i> Tadeusza Różewicza – wprowadzenie do analizy utworu (lektura uzupełniająca)	• wskazać w <i>Kartotece</i> cechy zaczerpnięte z tradycji dramaturgicznej	• omówić funkcję didaskaliów • wskazać elementy oniryczne w utworze • wskazać konteksty potrzebne do interpretacji utworu	• omówić funkcję fragmentarycznej kompozycji dramatu	• wyjaśnić znaczenie tytułu	• wyjaśnić, w jaki sposób <i>Kartoteka</i> realizuje założenia teatru otwartego
21. Wśród bohaterów <i>Kartoteki</i> (lektura uzupełniająca)	• wymienić bohaterów pojawiających się w utworze i wyjaśnić, jaką pełnią funkcję w dramacie	• omówić kreację postaci • rozpoznać i wskazać środki językowe użyte w tekście • wskazać elementy groteski w dramacie • wskazać konteksty potrzebne do interpretacji utworu	• określić funkcję środków językowych • określić funkcję chóru • określić funkcję groteski • omówić funkcję didaskaliów	• omówić kreację Bohatera – przedstawionego w samotności i wśród innych postaci	• omówić sposób konstruowania postaci w dramacie
22. <i>Kartoteka</i> – diagnoza współczesności (lektura uzupełniająca)	• ułożyć życiorys Bohatera na podstawie informacji znajdujących się w tekście	• wskazać doświadczenia generacyjne, które dzielą bohaterów • wskazać w tekście	• omówić stosunek Bohatera do świata • omówić wpływ przeszłości na Bohatera	• wypowiedzieć się na temat nieufności Bohatera wobec języka	• omówić funkcję przestrzeni scenicznej w utworze

		elementy języka propagandy • wskazać konteksty historyczne, społeczne i literackie			
23. Kartoteka Tadeusza Różewicza – konteksty (lektura uzupełniająca)	• wymienić konteksty powiązane z utworem	• zaprezentować wybrane konteksty	• wskazać powiązania pomiędzy tekstem <i>Kartoteki</i> a kontekstami	• zinterpretować znaczenia wynikające z intertekstualnego odczytania utworu	• przeanalizować sposób przedstawienia podobnego motywu w <i>Kartotece</i> i przywołanych kontekstach
24. Obraz państwa totalitarnego w <i>Roku 1984</i> George’a Orwella (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść powieści • zaprezentować ministerstwa Oceanii i zakres ich działalności	• zaprezentować podział społeczny Oceanii i scharakteryzować przestrzeń, w której rozgrywa się akcja antyutopii • wymienić i omówić sposoby sprawowania kontroli nad obywatelami • wskazać konteksty potrzebne do interpretacji utworu	• omówić rolę Emmanuela Goldsteina w procesie kreacji państwa totalitarnego • omówić funkcję konfliktów zbrojnych w procesie kształtowania się państwa totalitarnego	• wypowiedzieć się na temat relacji międzyludzkich w państwie totalitarnym	• przywołać i omówić konteksty kulturowe, historyczne i społeczno-polityczne
25. Kondycja człowieka i człowieczeństwo w warunkach państwa totalitarnego (lektura obowiązkowa)	• scharakteryzować Winstona i Julię	• zaprezentować, na czym polega wolność według Winstona i jak postrzega ją Julia • zaprezentować, na czym polega bunt bohaterów • wskazać konteksty potrzebne do interpretacji utworu	• wyjaśnić przyczyny różnych sposobów postrzegania wolności przez bohaterów • omówić koncepcję człowieczeństwa na podstawie ostatniej rozmowy Winstona z O’Brienem • przywołać konteksty literackie dotyczące człowieczeństwa i wolności	• zinterpretować słowa Winstona • zinterpretować zakończenie powieści	• podjąć dyskusję na temat człowieczeństwa w kontekście utworu
26. Językowy obraz świata – nowomowa w <i>Roku 1984</i> Orwella	• wyjaśnić, na czym polega kontrola nad	• wyjaśnić, na czym polega <i>dwójmyślenie</i> • wyjaśnić funkcję	• omówić funkcję kontroli przeszłości w państwie totalitarnym	• w kontekście lektury wyjaśnić znaczenie słów Ludwiga Wittgensteina	• podjąć dyskusję na temat tezy głoszącej, że

(lektura obowiązkowa)	przeszłością • scharakteryzować nowomowę	redukcji słownictwa w procesie indoktrynacji			granice naszego języka są granicami naszego świata
27. Rok 1984 George'a Orwella – konteksty	• porównać metody przesłuchań opisane w <i>Roku 1984</i> z metodami śledczymi przedstawionymi w <i>Innym świecie</i> Gustawa Herlinga-Grudzińskiego	• przywołać obrazy antyutopii w znanych sobie filmach • zaprezentować literackie obrazy władzy totalitarnej w znanych sobie tekstach literackich	• wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny	• przeanalizować plakaty propagandowe i porównać je z obrazem świata przedstawionym przez Orwella	• omówić adaptacje książki Orwella
28. Motyw utopii w literaturze	• wymienić utwory, w których zawarty jest motyw utopii	• rozpoznać i skategoryzować realizację motywu utopii w opisanych utworach	• omówić różne sposoby przedstawiania utopii w utworach literackich	• interpretować motyw utopii w odniesieniu do kontekstów: historycznego, społecznego i politycznego	• przeanalizować sposób ukazania utopii w utworach literackich
29. Kto przyniesie światu moralne ocalenie? – <i>Traktat moralny</i> Czesława Miłosza (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść wiersza • wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego	• określić tematykę <i>Traktatu moralnego</i> • omówić kreację podmiotu lirycznego • wskazać w tekście postawę, którą zaleca poeta wobec wszelkich idei, teorii, programów • wskazać wykorzystane w utworze zabiegi retoryczne	• wyjaśnić, w jaki sposób została przedstawiona relacja człowiek – historia • omówić zaproponowany przez podmiot liryczny sposób ocalenia moralnego	• zinterpretować zakończenie traktatu	• omówić funkcję zabiegów retorycznych
30. Odezwa do rządzących – <i>Który skrzywdziłeś</i> Czesława Miłosza* *W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.	• przedstawić sytuację liryczną • wskazać adresata utworu	• wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego • przedstawić zawartą w utworze koncepcję artysty i sztuki	• omówić funkcję zastosowanej w utworze liryki apelu • wskazać konteksty literackie odnoszące się do roli poety w zbiorowości	• zinterpretować ostatni wers utworu • zinterpretować przesłanie utworu	• podjąć dyskusję na temat aktualności wiersza

31. Ars poetica? Czesława Miłosza – dialog z tradycją* *W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.	• zrelacjonować treść wiersza	• wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego • wskazać w tekście fragmenty mówiące o problemach związanych z aktem tworzenia dzieła literackiego • zaprezentować utwory, w których pojawia się motyw poety	• omówić sposób przedstawienia artysty w wierszu • wyjaśnić, jaka, według podmiotu lirycznego, powinna być relacja między formą a treścią dzieła • scharakteryzować język wywodu poetyckiego • wskazać konteksty dotyczące ujęcia motywu <i>ars poetica</i>	• omówić sposób przedstawienia motywu poety w różnych utworach literackich	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza
32. O społecznej i intymnej roli języka – <i>Moja wierna mowa</i> Czesława Miłosza* *W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.	• zrelacjonować treść wiersza • wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego	• wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego • wskazać konteksty potrzebne do interpretacji utworu • zaprezentować utwory, w których pojawia się motyw ojczyzny	• omówić kontekst historyczny utworu • omówić kontekst biograficzny utworu • omówić powiązania pomiędzy kontekstem biograficznym i historycznym a treścią utworu • omówić sposób przedstawienia motywu ojczyzny w różnych utworach literackich	• zinterpretować metaforę utworu • zinterpretować ostatnią strofę wiersza	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza
33. Odwrócony topos raju – <i>Nad strumieniem</i> Czesława Miłosza* *W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.	• przedstawić sytuację liryczną • określić rodzaj liryki	• wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego • rozpoznać i wskazać środki językowe użyte w tekście • zaprezentować utwory, w których pojawia się motyw raju	• określić funkcję środków językowych • omówić sposób przedstawienia natury w wierszu • wyjaśnić, na czym polega paradoksalny charakter piękna • omówić odwołanie do motywu raju w utworze • wskazać konteksty literackie dotyczące kreacji świata	• zinterpretować zakończenie utworu • omówić sposób przedstawienia motywu raju w różnych utworach literackich	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza
34. Poetycki obraz	• przedstawić	• omówić kreację podmiotu	• omówić znaczenie czasu i	• omówić sposób	• wypowiedzieć się na

Apokalipsy – <i>U wrót doliny</i> Zbigniewa Herberta* *W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.	sytuację liryczną • wskazać kontekst biblijny • zaprezentować różne postawy ludzkie wobec nieuniknionego	lirycznego • określić rodzaj stylów językowych zestawionych ze sobą w utworze • wskazać kontekst historyczny – II wojnę światową, obozy koncentracyjne • wskazać konteksty kulturowe	przeźrzeni w wierszu • omówić stosunek bohaterów wiersza do innych ludzi, zwierząt i przedmiotów • zaprezentować utwory, w których pojawia się motyw sądu ostatecznego	przedstawienia motywu sądu ostatecznego w różnych utworach literackich	temat uniwersalnej wymowy wiersza
35. Konfrontacja dwóch koncepcji sztuki – <i>Apollo i Marsjasz</i> Zbigniewa Herberta* *W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.	• przedstawić sytuację liryczną • zrelacjonować mit o Apollu i Marsjaszu • określić rodzaj liryki	• określić, jaką koncepcję sztuki symbolizuje Apollo, a jaką – Marsjasz • rozpoznać i wskazać środki językowe użyte w tekście	• omówić kreację Apolla w wierszu Herberta • omówić sposób przedstawienia Marsjasza • omówić funkcję kontrastowego zestawienia Apolla i Marsjasza • omówić funkcję cierpienia w wierszu	• zinterpretować początkowe wersy utworu • zinterpretować zakończenie wiersza	• wypowiedzieć się na temat dwóch koncepcji sztuki przedstawionych w wierszu
36. <i>Dlaczego klasycy</i> Zbigniewa Herberta* – manifest artystyczny poety *W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.	• przedstawić sytuację liryczną • określić rodzaj liryki	• wskazać części kompozycyjne utworu • zaprezentować kontekst historyczny wiersza • rozpoznać i wskazać środki językowe użyte w tekście	• wypowiedzieć się na temat postawy Tukidydesa • skonfrontować ze sobą postawy Tukidydesa i współczesnych dowódców • określić artystyczne credo poety poprzez udzielenie odpowiedzi na pytanie zawarte w tytule	• zinterpretować ostatnią strofę	• podjąć dyskusję na temat roli i zadań sztuki w kontekście utworu
37. Refleksje na temat historii i kultury – <i>Akropol</i> Zbigniewa Herberta *W podstawie programowej wybrany	• zrelacjonować treść eseju	• wskazać cechy gatunkowe eseju w tekście • rozpoznać i wskazać środki językowe użyte w tekście	• omówić, opisane przez Herberta, doświadczenie podróży • wyjaśnić, na czym polegały obawy poety przed konfrontacją z Akropolem • określić funkcję środków	• zinterpretować tytuł zbioru <i>Labirynt nad morzem</i>	• omówić refleksje poety na temat współczesnego oglądu sztuki greckiej

esej tego poety jest wskazany jako obowiązkowy.			językowych użytych w tekście		
38. O postawie wyprostowanej – <i>Przesłanie Pana Cogito</i>	• określić sytuację liryczną w wierszu • wskazać adresata lirycznego	• wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego • wskazać konteksty filozoficzne w odniesieniu do kreacji podmiotu lirycznego • na podstawie wiersza stworzyć kodeks moralny człowieka wyprostowanego	• określić funkcję wykorzystanych w wierszu kontekstów kulturowych • określić funkcję wykorzystanych w wierszu środków językowych • zaprezentować utwory, w których pojawia się motyw mędrca	• zinterpretować metaforę wiersza	• omówić sposób przedstawienia motywu mędrca w różnych utworach literackich
39. Poeta w czasie wojennym – <i>Raport z oblężonego miasta</i> Zbigniewa Herberta	• zaprezentować sytuację liryczną przedstawioną w utworze	• omówić kreację podmiotu lirycznego • odnieść treść wiersza do tytułowej formy raportu • wskazać konteksty historyczne w wierszu	• omówić sytuację egzystencjalną człowieka żyjącego w oblężonym mieście • omówić sposób przedstawienia kronikarza w wierszu Herberta i <i>Dżumie</i> Alberta Camusa • omówić funkcję kontekstów historycznych w wierszu	• zinterpretować metaforę oblężenia w kontekście innych utworów literackich	• porównać sposób przedstawienia oblężenia w wierszu Herberta i <i>Dżumie</i> Alberta Camusa, uwzględniając konteksty filozoficzne
40. Poetycka pokuta – <i>Rehabilitacja</i> Wisławy Szymborskiej* *W podstawie programowej wybrane wiersze tej poetki są wskazane jako obowiązkowe.	• zrelacjonować treść wiersza	• wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego, uwzględniając kontekst biograficzny • rozpoznać i wskazać środki językowe użyte w tekście	• omówić topos błazna w odniesieniu do wcześniej poznanych lektur • określić funkcję środków językowych użytych w tekście	• zinterpretować zakończenie wiersza	• zinterpretować wiersz w kontekście historycznym i w odniesieniu do prawd uniwersalnych
41. Człowiek wobec natury – <i>Rozmowa z kamieniem</i> Wisławy Szymborskiej* *W podstawie programowej wybrane wiersze tej poetki są wskazane jako	• wymienić cechy charakterystyczne dla twórczości Wisławy Szymborskiej • zrelacjonować treść wiersza	• omówić kompozycję wiersza • wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego	• omówić specyfikę twórczości Wisławy Szymborskiej • omówić funkcję powtórzeń • wypowiedzieć się na temat wyłaniającego się z utworu obrazu człowieka	• zinterpretować sformułowane przez kamień argumenty	• podjąć dyskusję na temat zawartej w wierszu koncepcji człowieczeństwa

obowiązkowe.					
42. Poetycki akt kreacji – <i>Radość pisania</i> Wisławy Szymborskiej* *W podstawie programowej wybrane wiersze tej poetki są wskazane jako obowiązkowe.	• opisać świat wykreowany przez poetkę	• omówić kreację podmiotu lirycznego • wskazać środki językowe służące do wykreowania efektu plastyczności i zmysłowości	• porównać zaprezentowany w wierszu świat poetycki ze światem realnym • omówić motyw poety kreatora w odniesieniu do wiersza i innych utworów literackich	• zinterpretować metaforę wiersza • zinterpretować tytuł utworu • zinterpretować puentę utworu	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza
43. Filozoficzny namysł nad człowiekiem – <i>Monolog dla Kasandry</i> Wisławy Szymborskiej* *W podstawie programowej wybrane wiersze tej poetki są wskazane jako obowiązkowe.	• zaprezentować sytuację liryczną • wskazać fragmenty nawiązujące do mitologicznego źródła	• wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego w odniesieniu do kontekstu mitologicznego • omówić kompozycję wiersza • zaprezentować utwory, w których pojawia się motyw Kasandry • wskazać środki językowe użyte w tekście	• zaprezentować i zinterpretować wnioski Kasandry na temat jej postawy • odnieść przesłanie wiersza do kontekstów filozoficznych • omówić funkcję środków językowych użytych w tekście	• zinterpretować obecne w utworze przeciwstawienie <i>ja – oni</i> • przeanalizować stosunek Kasandry do umiejętności jasnowidzenia • zinterpretować zakończenie wiersza	• omówić sposób przedstawienia motywu Kasandry w różnych utworach literackich
44. Namysł nad sztuką zideologizowaną – <i>Miniatura średniowieczna</i> Wisławy Szymborskiej* *W podstawie programowej wybrane wiersze tej poetki są wskazane jako obowiązkowe.	• omówić sytuację liryczną w wierszu • wskazać elementy opisaną w wierszu feudalnej rzeczywistości • określić rodzaj liryki	• odnaleźć w wierszu zarzuty wobec sztuki podporządkowanej konkretnej wizji świata • wskazać konteksty kulturowe i historyczne	• omówić funkcję idealizacji świata • omówić funkcję użytych w tekście środków językowych	• zaprezentować uniwersalną wymowę wiersza • odnieść problematykę wiersza do znanych sobie kontekstów literackich i kulturowych	• podjąć dyskusję na temat zasadności istnienia sztuki zideologizowanej
45. Życie jako przedstawienie – <i>Życie na poczekaniu</i> Wisławy Szymborskiej* *W podstawie programowej wybrane	• zaprezentować sytuację liryczną wiersza • wskazać sformułowania związane z teatrem	• wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego	• wypowiedzieć się na temat zapisanej w utworze wizji roli człowieka w świecie • zaprezentować utwory, w których pojawia się topos <i>theatrum mundi</i>	• zinterpretować funkcję odwołań do teatru w wierszu • zinterpretować zakończenie wiersza	• omówić sposób przedstawienia toposu <i>theatrum mundi</i> w różnych utworach literackich

wiersze tej poetki są wskazane jako obowiązkowe.					
46. Namysł nad fenomenem zła – <i>Nienawiść</i> Wisławy Szymborskiej* *W podstawie programowej wybrane wiersze tej poetki są wskazane jako obowiązkowe.	• wskazać przedstawione w wierszu przyczyny istnienia nienawiści i skutki jej działań	• wskazać środki językowe użyte w tekście • scharakteryzować tytułową nienawiść • wskazać konteksty historyczne i społeczne, które łączą się z problematyką utworu	• określić funkcję środków językowych • odnieść problematykę wiersza do zakończenia <i>Dżumy</i> Alberta Camusa • omówić funkcję zastosowanej w wierszu ironii	• zinterpretować metaforę wiersza • zinterpretować zakończenie utworu	• sformułować uniwersalne przesłanie wiersza
47. Kochankowie jako motyw literacki – *** [<i>Jestem Julią...</i>] Haliny Poświatowskiej* *W podstawie programowej wybrane wiersze tej poetki są wskazane jako obowiązkowe.	• zaprezentować sytuację liryczną w wierszu	• wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego • wskazać środki językowe użyte w tekście • wskazać utwory, w których pojawia się motyw kochanków	• omówić sposób przeżywania miłości przez podmiot liryczny • omówić sposób mówienia o miłości – w kontekście biologicznym i kulturowym • omówić tragizm podmiotu lirycznego • zaprezentować utwory, w których pojawia się motyw kochanków	• zinterpretować znaczenie specyficznej kompozycji wiersza	• omówić sposób przedstawienia motywu kochanków w różnych utworach literackich
48. Śmierć i miłość w wierszu ***[<i>Zawsze kiedy chcę żyć krzyczę...</i>] Haliny Poświatowskiej* *W podstawie programowej wybrane wiersze tej poetki są wskazane jako obowiązkowe.	• zaprezentować sytuację liryczną w wierszu • określić rodzaj liryki	• wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotu lirycznego w kontekście biograficznym • zaprezentować koncept, na podstawie którego poeta konstruuje swój wiersz	• omówić sposób przedstawienia motywów miłości i śmierci w wierszu • zaprezentować utwory, w których pojawia się topos <i>vanitas</i>	• zinterpretować użytą w wierszu grę słów • zinterpretować puentę utworu	• omówić sposób przedstawienia toposu <i>vanitas</i> w różnych utworach literackich
49. Estetyka kiczu i przestrzeń sacrum w <i>Karuzeli z madonnami</i> Mirona Białoszewskiego* *W podstawie	• zaprezentować sytuację liryczną przedstawioną w wierszu • określić rodzaj liryki	• zaprezentować kolorystykę zawartą w wierszu • wskazać fragmenty, w których język literacki łączy się z językiem potocznym • wskazać w wierszu	• omówić sposób przedstawienia ruchu karuzeli w utworze • omówić funkcję kolorystyki zawartej w wierszu • wyjaśnić, w jaki sposób	• odnaleźć motyw karuzeli w innych utworach literackich i omówić sposób jego wykorzystania	• omówić sposób przedstawienia motywu Madonny w różnych utworach literackich

programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.		fragmenty charakterystyczne dla poezji lingwistycznej • wyjaśnić, kim są madonny w wierszu Białoszewskiego • wskazać konteksty literackie, kulturowe i religijne w wierszu • wskazać utwory, w których pojawia się motyw Madonny	został w wierszu osiągnięty efekt melodyjności • omówić funkcję łączenia języka literackiego z potocznym • omówić funkcję kontekstów literackich, kulturowych i religijnych w wierszu • zaprezentować utwory, w których pojawia się motyw Madonny		
50. Sakralizacja codzienności – <i>Podłoga błogosław</i> Mirona Białoszewskiego* *W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.	• wskazać w wierszu zwroty należące do sfery sacrum i profanum • wskazać adresata wiersza	• wskazać parafrazy i motywy biblijne w wierszu • wskazać konteksty kulturowe i religijne • wskazać utwory, w których pojawia się motyw codzienności	• omówić funkcję parafraz i motywów biblijnych w wierszu • omówić warstwę brzmieniową wiersza • wyjaśnić, na czym polega poetycka deklaracja Białoszewskiego • zaprezentować utwory, w których pojawia się motyw codzienności	• na podstawie fragmentów tekstów zamieszczonych w podręczniku wypowiedzieć się na temat symbolicznej funkcji przedmiotów codziennego użytku	• omówić sposób przedstawienia motywu codzienności w różnych utworach literackich
51. <i>namuzowywanie</i> – deklaracja poetycka Mirona Białoszewskiego* *W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.	• wyjaśnić znaczenie neologizmów użytych w wierszu	• na podstawie wiersza sformułować prośbę, z jaką podmiot liryczny zwraca się do muzy • dokonać analizy słowotwórczej neologizmów, utworzonych przez Białoszewskiego • wskazać konteksty literackie odnoszące się do wykorzystania motywu muzy	• wyjaśnić, na czym polega lingwistyczny charakter wiersza • wskazać związek pomiędzy budową neologizmów a problematyką wiersza • wyjaśnić, z czego wynika żartobliwy charakter wiersza <i>namuzowywanie</i>	• zinterpretować motyw muzy użyty w wierszu i w kontekście mitologicznym	• dokonać sfunkcjonalizowanej analizy wiersza
52. Krytyczne czytanie tekstu – ćwiczenia	• uporządkować informacje zawarte w tekście	• przetworzyć informacje zawarte w tekście	• rozpoznać główny problem w tekście	• sformułować argumenty potwierdzające stanowisko autorki	• podjąć polemikę z tezami postawionymi przez autorów

				• przedstawić i uzasadnić własne sądy	
53. Interpretacja tekstu – ćwiczenia	• odczytać wskazówki dotyczące interpretacji tekstu	• zinterpretować tekst według podanych wskazówek	• wyjaśnić, czym są konteksty: literacki, historyczny, biograficzny, historycznoliteracki, kulturowy, religijny, filozoficzny, egzystencjalny	• określić rolę kontekstów w odczytaniu sensu utworu	• omówić funkcję środków językowych w tekście
54. <i>Współczucie</i> Sławomira Mrożka – mechanizmy działania ludzkiej psychiki *W podstawie programowej wybrane opowiadania tego twórcy są wskazane jako obowiązkowe.	• zrelacjonować treść opowiadania • określić rodzaj narracji	• wypowiedzieć się na temat narratora • określić problematykę opowiadania • wskazać elementy ironii i groteski w utworze	• określić funkcję ironii i groteski w utworze • wskazać nawiązania do egzystencjalizmu	• zinterpretować puentę opowiadania • omówić obraz ludzkiej natury, który wyłania się z utworu	• podjąć polemikę z przesłaniem utworu
55. Realne i metaforyczne więzienie w opowiadaniu <i>Mój przyjaciel nieznajomy</i> Sławomira Mrożka *W podstawie programowej wybrane opowiadania tego twórcy są wskazane jako obowiązkowe.	• zrelacjonować treść opowiadania • określić rodzaj narracji	• scharakteryzować narratora • określić problematykę opowiadania • wskazać środki językowe użyte w tekście • wskazać ironię • wskazać konteksty społeczno-polityczne i kulturowe	• określić funkcję środków językowych • omówić funkcję zacytowanego fragmentu <i>Hamleta</i> Williama Szekspira • wypowiedzieć się na temat postawy moralnej narratora • określić funkcję ironii w tekście • omówić symboliczne znaczenie gołębia	• zinterpretować zakończenie utworu • zinterpretować tytuł opowiadania • zinterpretować utwór w kontekście państwa totalitarnego • odnieść symboliczne znaczenie gołębia do problematyki utworu	• omówić różne sposoby ukazania motywu szatana w różnych tekstach kultury
56. i 57. Dramat o rodzinie i społeczeństwie – <i>Tango</i> Sławomira Mrożka (lektura obowiązkowa)	• opisać przestrzeń sceniczną • zrelacjonować treść dramatu	• scharakteryzować bohaterów dramatu • zaprezentować bohaterów dramatu jako reprezentantów grup społecznych	• wyjaśnić, na czym polega odwrócenie ról w świecie <i>Tanga</i> • omówić wyłaniający się z dramatu obraz rodziny i stosunków międzyludzkich • omówić relacje pomiędzy członkami rodziny a Edkiem w kontekście problematyki	• zinterpretować utwór jako dramat rodzinny • zinterpretować tytuł utworu	• zinterpretować zakończenie utworu jako parabolę polityczną

			społecznej • omówić postawy poszczególnych członków rodziny jako reprezentantów różnych postaw społecznych		
58. Obraz buntu w <i>Tangu</i> Sławomira Mrożka (lektura obowiązkowa)	• zdefiniować pojęcie buntu • wymienić cechy bohatera romantycznego	• scharakteryzować Artura • wskazać cechy bohatera romantycznego w Arturze • wskazać cechy stylu romantycznego w wypowiedziach Artura • wskazać elementy groteskowe w utworze • wskazać konteksty literacki i historycznoliteracki	• wyjaśnić przyczyny niezgody Artura na zastaną rzeczywistość • omówić funkcję narzuconego przez Artura ceremoniału • porównać wypowiedzi Artura do monologów Konrada, wskazać podobieństwa i różnice pomiędzy nimi • omówić funkcję groteski w utworze • zaprezentować utwory, w których pojawia się motyw buntu	• omówić tragizm Artura	• omówić sposób przedstawienia motywu buntu w różnych utworach literackich
59. Wokół <i>Tanga</i> Sławomira Mrożka (lektura obowiązkowa)	• przedstawić trzy tańce opisane w: <i>Panu Tadeusza Adama Mickiewicza, Weselu Stanisława Wyspiańskiego i Tangu</i> Sławomira Mrożka	• porównać trzy tańce przedstawione w różnych tekstach literackich: <i>Panu Tadeusza Adama Mickiewicza, Weselu Stanisława Wyspiańskiego i Tangu</i> Sławomira Mrożka	• omówić portrety polskiej inteligencji w różnych tekstach kultury • porównać sposoby ukazania konfliktów społecznych w różnych tekstach literackich	• zinterpretować plakat Andrzeja Pągowskiego	• wypowiedzieć się na temat trudnych wyborów młodego bohatera w różnych tekstach literackich i filmowych
60. <i>Wypełnić czytelnym pismem, Thum, który thumi i tłumaczy</i> Stanisława Barańczaka – gry językowe poety *W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako	• wymienić wyrażenia, zwroty i formy językowe charakterystyczne dla języka urzędowego oraz sformułowania charakterystyczne dla stylu poetyckiego w <i>Wypełnić czytelnym pismem</i> • wskazać wyrazy i	• określić problematykę utworów • wypowiedzieć się na temat sposobu traktowania człowieka w państwie totalitarnym w kontekście wierszy • wskazać paradoks w wierszu <i>Thum, który thumi i tłumaczy</i> • wskazać elementy poetyki	• odnieść treść wierszy do kontekstu historycznego – rzeczywistości PRL-u • wyjaśnić funkcję paradoksu w wierszu <i>Thum, który thumi i tłumaczy</i>	• zinterpretować zakończenia utworów • podjąć dyskusję na temat uniwersalności omawianych wierszy	• omówić funkcję niejednorodności stylistycznej wiersza • analizować warstwę językową wiersza

obowiązkowe.	sformułowania charakteryzujące tłum w wierszu <i>Tłum, który tłum i tłumaczy</i>	lingwistycznej w omawianych utworach			
61. i 62. Skargi do Pana Boga – <i>Drogi kąciku porad i Widokówka z tego świata</i> Stanisława Barańczaka *W podstawie programowej wybrane wiersze tego poety są wskazane jako obowiązkowe.	• zrelacjonować treść wierszy • wskazać adresatów lirycznych wierszy	• wypowiedzieć się na temat kreacji podmiotów lirycznych w wierszach • omówić kompozycję utworów • określić problematykę utworów • wskazać teksty literackie, w których pojawia się motyw rozmowy człowieka z Bogiem	• omówić sposób przedstawienia świata i człowieka w wierszach • omówić różne postawy bohaterów literackich wobec Boga	• zinterpretować zakończenia utworów • zinterpretować tytuł wiersza <i>Widokówka z tego świata</i>	• przeanalizować stronę graficzną wiersza <i>Drogi kąciku porad</i>
*63. Straszny i śmieszny obraz PRL-u. <i>Mała apokalipsa</i> Tadeusza Konwickiego (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść utworu • omówić świat przedstawiony w powieści • opisać przedstawioną w utworze rzeczywistość PRL-u	• wypowiedzieć się na temat narracji • wskazać elementy autobiograficzne w utworze • scharakteryzować bohaterów pod kątem ich postaw i stosunku do ustroju	• wypowiedzieć się na temat funkcji nieokreślonego czasu i przestrzeni w powieści	• omówić symbolikę przestrzeni w powieści	
*64. i 65. Wędrówka w poszukiwaniu odpowiedzi – <i>Mała apokalipsa</i> Tadeusza Konwickiego (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować etapy wędrówki bohatera-narratora	• scharakteryzować bohatera-narratora • wskazać toposy i motywy literackie wykorzystane w kreacji przestrzeni • wskazać elementy katastroficzne w powieści	• omówić motywy działania bohatera • wskazać konteksty biblijne i omówić ich funkcję	• wypowiedzieć się na temat symbolicznego znaczenia wędrówki bohatera • zinterpretować znaczenie tytułu	• podjąć dyskusję na temat roli <i>paradygmatu polskiej kultury tyntejskiej</i> w powieści
*66. <i>Mała apokalipsa</i> Tadeusza Konwickiego w dialogu z tekstami kultury	• wskazać utwory, w których pojawiają się podobne wątki i motywy	• zaprezentować różne ujęcia motywu samobójstwa w tekstach literackich	• omówić sposób ukazania motywu miłości w rzeczywistości państwa totalitarnego w <i>Małej Apokalipsie</i> i <i>Mistrzu i Małgorzacie</i> Bułhakowa oraz w innych tekstach kultury	• porównać obraz i funkcję przestrzeni w powieści Konwickiego i <i>Procesie</i> Franza Kafki	• omówić, jaką funkcję pełni szpital psychiatryczny w powieściach <i>Mała Apokalipsa</i> oraz <i>Mistrz i Małgorzata</i>

*67. Krytyczne czytanie tekstu – ćwiczenia	• uporządkować informacje zawarte w tekście	• przetworzyć informacje zawarte w tekście	• rozpoznać główny problem w tekście	• sformułować argumenty potwierdzające stanowisko autorki • przedstawić i uzasadnić własne sądy	• podjąć polemikę z tezą artykułu
68. Realizm i symbolika stanu wojennego – <i>Raport o stanie wojennym</i> Marka Nowakowskiego (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść opowiadania	• zaprezentować kontekst historyczny • wypowiedzieć się na temat narracji • omówić kreację postaci • wymienić, jakie środki językowe zostały użyte w tekście	• wskazać elementy symboliczne i omówić ich znaczenie • omówić funkcję środków językowych • omówić sposób realizacji założeń małego realizmu w opowiadaniu	• zinterpretować tytuł opowiadania • zinterpretować znaczenia niedosłowne w opowiadaniu	• zinterpretować symboliczne znaczenie zdjęcia Chrisa Niedenthala
69. Edek w nowej rzeczywistości – <i>Górą Edek</i> Marka Nowakowskiego (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść opowiadania • scharakteryzować bohaterów opowiadania	• omówić kreację bohaterów • wypowiedzieć się na temat narracji • wskazać konteksty: społeczno-obyczajowy i literacki	• omówić funkcję nawiązań do <i>Tanga</i> Sławomira Mrożka • omówić kontekst społeczno-obyczajowy lat 90. XX wieku	• wyjaśnić symboliczny sens sceny na parkingu • zinterpretować tytuł	• omówić konteksty: społeczno-obyczajowy i literacki
*70. i 71. <i>Wieża</i> Gustawa Herlinga-Grudzińskiego – studium samotności (lektura uzupełniająca)	• zrelacjonować treść opowiadania • wskazać plany czasowe w opowiadaniu	• wypowiedzieć się na temat narracji opowiadania • omówić kompozycję utworu • zaprezentować utwory, w których pojawia się motyw samotności	• wypowiedzieć się na temat drogi Lebbroso do zaakceptowania swojej samotności • omówić kompozycyjną funkcję motywu pielgrzyma świętokrzyskiego • wypowiedzieć się na temat parabolicznej wymowy utworu	• zinterpretować symboliczne znaczenie wieży • porównać stosunek do samotności bohaterów opowiadania – Lebbrosa i nauczyciela z Turynu • zinterpretować znaczenie tytułu	• omówić sposób przedstawienia motywu samotności w różnych tekstach kultury
72. i 73. Rozważania o cierpieniu w <i>Dzienniku pisanym nocą</i> Gustawa Herlinga-Grudzińskiego *W podstawie programowej należy	• zrelacjonować treść fragmentu • wymienić utwory, w których pojawia się motyw cierpienia	• wypowiedzieć się na temat struktury eseju • wskazać cechy gatunkowe eseju • wskazać analogie literackie, kulturowe i filozoficzne, które stały się osią tekstu	• omówić sposób interpretacji tekstów literackich i filozoficznych w <i>Dzienniku pisanym nocą</i> • omówić funkcję kompozycyjną przedostatniego akapitu fragmentu	• omówić sposób przedstawienia motywu cierpienia w różnych utworach literackich	• podjąć dyskusję na temat roli cierpienia w ludzkim życiu

omówić wybrany esej wskazanych autorów, w tym Gustawa Herlinga-Grudzińskiego.					
*74., 75. i 76. W poszukiwaniu bliskości drugiego człowieka – <i>Antygona</i> w <i>Nowym Jorku</i> Janusza Głowackiego	• zrelacjonować treść dramatu • zaprezentować miejsce akcji dramatu	• scharakteryzować bohaterów dramatu w kontekście losu emigranta i kryzysu bezdomności • omówić relacje pomiędzy bohaterami • wskazać utwory, w których pojawia się motyw domu	• omówić funkcję przestrzeni w dramacie • omówić rolę Policjanta • wskazać elementy tragiczne i komiczne w dramacie i określić ich funkcję • wypowiedzieć się na temat funkcji czekania w dramacie	• porównać <i>Antygonę</i> w <i>Nowym Jorku</i> i <i>Antygonę</i> Sofoklesa • wypowiedzieć się na temat fatum w obu dramatach • zinterpretować ostatnie słowa Policjanta	• omówić funkcję aluzji literackiej w dramacie • omówić sposób przedstawienia motywu domu w różnych tekstach kultury, uwzględniając szerokie konteksty
77. i 78. Tęsknota za mitem – <i>Madame</i> Antoniego Libery	• zrelacjonować treść powieści • określić świat przedstawiony powieści	• wypowiedzieć się na temat narratora • scharakteryzować Madame • określić kompozycję powieści i omówić jej funkcję • wskazać kontekst historyczno-obyczajowy w powieści	• wypowiedzieć się na temat symbolicznego charakteru postaci Madame • omówić proces mitologizacji pozyskanych informacji na temat Madame • zaprezentować obraz szkoły i wypowiedzieć się na temat jego realistycznego charakteru • omówić funkcję kontekstów wykorzystanych w powieści	• zinterpretować scenę pożegnania ucznia z nauczycielką	• wypowiedzieć się na temat potrzeby mityzacji rzeczywistości
79. <i>Madame</i> – wśród znaków kultury	• wymienić etapy dojrzewania bohatera • wymienić cechy powieści inicjacyjnej	• wskazać cechy powieści inicjacyjnej w utworze • wskazać utwory, w których pojawia się motyw młodości	• omówić sposób przedstawienia relacji uczeń – nauczyciel w powieści Libery i innych tekstach kultury • wypowiedzieć się na temat sposobu ukazania postaci tajemniczej kobiety w <i>Madame</i> i innych tekstach kultury • omówić sposób przedstawienia młodości w	• wypowiedzieć się na temat funkcji pamięci w przedstawianiu przeszłości, odwołując się do <i>Madame</i> i innych tekstów literackich	• omówić sposób przedstawienia motywu młodości w różnych utworach literackich

			powieści		
80. i 81. Beskidzki realizm magiczny – <i>Miejsce</i> Andrzeja Stasiuka (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść opowiadania • określić rodzaj narracji w utworze	• wypowiedzieć się na temat narratora • zaprezentować różne płaszczyzny czasowe przedstawione w opowiadaniu • wskazać w tekście środki językowe • wskazać cechy realizmu magicznego w utworze • wskazać konteksty potrzebne do interpretacji utworu	• omówić funkcję przedstawienia różnych perspektyw czasowych w utworze • wypowiedzieć się na temat sposobu postrzegania przestrzeni w opowiadaniu • omówić rolę natury w opowiadaniu • omówić funkcję środków językowych użytych w tekście	• zinterpretować tytuł utworu • wypowiedzieć się na temat sposobu przedstawienia motywu przemijania w opowiadaniu	• omówić funkcję kontekstów przywołanych w utworze
82. i 83. Samotność i wyobcowanie – <i>Profesor Andrews w Warszawie</i> Olgi Tokarczuk (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść opowiadania • określić narrację w utworze	• omówić świat przedstawiony, uwzględniając kontekst historyczny • wypowiedzieć się na temat kreacji tytułowego bohatera • wskazać konteksty historyczne i literackie	• wskazać symbole występujące w opowiadaniu i omówić ich funkcję • omówić przyczyny zagubienia bohatera w Warszawie • omówić funkcję kontekstu literackiego • zaprezentować utwory, w których pojawia się topos labiryntu	• omówić symboliczne znaczenie toposu labiryntu w opowiadaniu • zinterpretować zakończenie utworu	• omówić sposób przedstawienia toposu labiryntu w różnych utworach literackich
84. i 85. Spotkanie z innością – <i>Podróże z Herodotem</i> Ryszarda Kapuścińskiego (lektura obowiązkowa)	• zrelacjonować treść fragmentu • wskazać różnice kulturowe pomiędzy reporterem a spotkanymi ludźmi	• zaprezentować zdanie Kapuścińskiego na temat istoty zawodu reportera • scharakteryzować język, którym posługuje się autor	• omówić funkcję <i>Dziejów</i> Herodota w reportażu Kapuścińskiego • omówić sposób przedstawienia inności przez Kapuścińskiego • omówić funkcję fragmentów autobiograficznych	• wypowiedzieć się na temat znaczeń wędrówki w różnych epokach	• omówić ujęcia motywu podróży w różnych utworach literackich
WSPÓŁCZESNOŚĆ – KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE					
86. Od informacji do dezinformacji	• definiować zjawisko dezinformacji	• omówić funkcję fake newsów w procesie dezinformacji • wskazać różnice	• zaprezentować strategię odróżniania fake newsów od rzetelnych informacji	• rozpoznać manipulację medialną w podanym przykładzie i wyjaśnić jej mechanizm	

		pomiędzy dezinformacją a kłamstwem • rozpoznać fake newsy	• wyjaśnić, na czym polega nierzetelność wskazanych wypowiedzi • wyjaśnić, w jaki sposób dezinformacja przyczynia się do manipulowania informacją i opinią publiczną		
87. Kompetencje językowe i komunikacyjne – ćwiczenia	• posługiwać się nowo poznaną terminologią	• wykorzystywać teorię do rozwiązywania zadań	• poszerzać swoją świadomość językową	• funkcjonalnie wykorzystywać wiedzę językową	• wykorzystywać wiedzę językową przy analizie tekstów literackich
WSPÓŁCZESNOŚĆ – TWORZENIE WYPOWIEDZI Z ELEMENTAMI RETORYKI					
88. Reklama w wymiarze pragmatycznym i etycznym	• określić cel reklamy i wymienić jej formy • wymienić techniki perswazyjne, stosowane w reklamie	• wskazać charakterystyczne cechy języka reklamy • zaprezentować techniki tworzenia sloganów • rozpoznać argumenty retoryczne, stosowane w tekście reklamowym • wskazać techniki manipulacyjne, stosowane w reklamie	• rozpoznać techniki perswazyjne w reklamie • zaprezentować i omówić obraz świata, przedstawiony w reklamie • rozpoznać manipulację w tekstach reklamowych • rozpoznać ukryte treści reklamowe	• analizować język wybranych reklam • tworzyć slogan reklamowy	• wypowiedzieć się na temat etycznego wymiaru reklamy
89. Nowomowa	• definiuje nowomowę • wymienić podstawowe właściwości nowomowy • wymienić zabiegi językowe, występujące w nowomowie	• wskazać literackie pochodzenie terminu • wskazać właściwości nowomowy w podanych tekstach • rozpoznać językowe cechy nowomowy w podanych przykładach	• wyjaśnić, na czym polegają językowe cechy nowomowy w podanych przykładach • omówić funkcję sloganów w podanych przykładach	• uzasadnić, że podany tekst został napisany językiem nowomowy	• analizować teksty propagandowe i wyjaśnić, jak nowomowa może wpływać na odbiorcę

*90. Esej	• definiować esej • wymienić najważniejsze cechy eseju	• wskazać cechy charakterystyczne języka eseju	• omówić założenia kompozycyjne eseju • przygotować materiały do napisania eseju	• analizować problematykę podanego eseju • analizować język podanego eseju	• tworzyć, poprawny pod względem językowym i kompozycyjnym, esej
*91. Reportaż	• definiować reportaż • wymienić najważniejsze cechy reportażu	• wskazać cechy reportażu w podanych przykładach • wymienić i omówić odmiany reportażu • rozpoznać odmiany reportażu • zaprezentować założenia kompozycyjne reportażu • rozpoznać cechy językowe reportażu	• omówić cele i funkcje reportażu • omówić strukturę wskazanego reportażu • zgromadzić materiały do napisania reportażu	• przeanalizować kompozycję wskazanych reportaży • przeanalizować język podanego reportażu	• stworzyć poprawny pod względem językowym i kompozycyjnym reportaż
POWTÓRZENIE I PODSUMOWANIE WSZYSTKICH EPOK					
92. Powtórzenie do matury – antyk	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie zinterpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wskazać i wykorzystać konteksty
93. Powtórzenie do matury – Biblia	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie zinterpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wskazać i wykorzystać konteksty
94. Powtórzenie do matury – średniowiecze	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie zinterpretować wymagany materiał • właściwie	• wskazać i wykorzystać konteksty

				argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	
95. Powtórzenie do matury – renesans	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie zinterpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wskazać i wykorzystać konteksty
96. Powtórzenie do matury – barok	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie zinterpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wskazać i wykorzystać konteksty
97. Powtórzenie do matury – oświecenie	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie zinterpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wskazać i wykorzystać konteksty
98. Powtórzenie do matury – romantyzm	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie zinterpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wskazać i wykorzystać konteksty
99. Powtórzenie do matury – pozytywizm	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie zinterpretować wymagany materiał	• wskazać i wykorzystać konteksty

				• właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	
100. Powtórzenie do matury – Młoda Polska	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie zinterpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wskazać i wykorzystać konteksty
101. Powtórzenie do matury – dwudziestolecie międzywojenne	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie zinterpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wskazać i wykorzystać konteksty
102. Powtórzenie do matury – wojna i okupacja	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie zinterpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wskazać i wykorzystać konteksty
103., 104. i 105. Powtórzenie do matury – współczesność	• odtworzyć najważniejsze fakty, sądy i opinie	• wykorzystać najważniejsze konteksty	• wyciągnąć wnioski • określić własne stanowisko	• poprawnie zinterpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wskazać i wykorzystać konteksty

7. WARUNKI I TRYB OTRZYMANIA WYŻSZEJ NIŻ PRZEWIDYWANA ROCZNEJ OCENY KLASYFIKACYJNEJ

Zgodnie ze „Statutem ZSLiT”:

1. Za przewidywaną ocenę końcoworoczną przyjmuje się ocenę zaproponowaną przez nauczyciela zgodnie z „Warunkami i sposobem oceniania wewnątrzszkolnego” (w Statucie).
2. Uczeń może wnieść o podwyższenie przewidywanej oceny tylko o jeden stopień. Nie można ubiegać się o podwyższenie oceny do stopnia celującego (6).
3. Uczeń zwraca się na piśmie do wychowawcy klasy z prośbą o przeprowadzenie sprawdzianu pisemnego . Sprawdzian pisemny obejmuje tylko zagadnienia ocenione poniżej jego oczekiwań.
4. Wychowawca klasy, po konsultacji z nauczycielem uczącym języka polskiego, wyraża opinię (pozytywną lub negatywną) w formie pisemnej adnotacji na przedmiotowym piśmie.
5. Ubiegający się o podwyższenie oceny uczeń musi spełnić następujące warunki – niespełnienie choćby jednego z nich skutkuje odrzuceniem wniosku:
 - a) frekwencja na wszystkich obowiązkowych zajęciach edukacyjnych nie może być niższa niż 90 % (wyjątek może stanowić długotrwała choroba);
 - b) uczeń przystąpił do wszystkich sprawdzianów i prac pisemnych oraz form poprawy.
6. W przypadku spełnienia wszystkich określonych kryteriów, na 7 dni przed klasyfikacyjnym posiedzeniem Rady Pedagogicznej, uczeń przystępuje do przygotowanego przez nauczyciela sprawdzianu pisemnego.
7. Podwyższenie oceny następuje, gdy uzyskana ocena ze sprawdzianu pisemnego jest taka sama, o jaką uczeń ubiegał się albo jest od niej wyższa.
8. Sprawdzian i dokumentacja egzaminu zostają dołączone doteczki wychowawcy.
9. Procedura podwyższenia oceny może dotyczyć także zaproponowanej przez nauczyciela oceny za I półrocze.
10. Szczegółowe zasady dotyczące języka polskiego:
 - Po zaakceptowaniu wniosku uczeń w ustalonym przez nauczyciela terminie pisze sprawdzian trwający 45 minut.
 - Uczeń jest poinformowany ustnie (lub na jego prośbę pisemnie) o zakresie tematycznym zadań, wynikającym z realizowanego w danym półroczu (roku szkolnym) materiału.

- Zadania są sformułowane przez zespół polonistów na podstawie kryteriów oceniania wymaganych na ocenę, o którą uczeń się ubiega (na prośbę ucznia mogą to być też zadania dodatkowe z jeszcze wyższego poziomu). Kryteria zawarte są w niniejszym dokumencie.
- Ocena zostanie wystawiona, jeśli uczeń uzyska ze sprawdzianu co najmniej 90 % .
- Praca sprawdzana jest przez co najmniej 2 polonistów i opatrzona ich podpisami.

8. FORMY PRZEKAZYWANIA INFORMACJI ZWROTNEJ UCZNIOWI I JEGO RODZICOM

Formy informowania:

- zebrania z rodzicami
- bezpośredni kontakt z rodzicami (rozmowa indywidualna)
- pośredni (list gratulacyjny, wezwanie, zapis w „e - dzienniku”, e-mail poprzez e- dziennik, rozmowa telefoniczna, ...)
- wgląd ucznia i rodziców do „Szczegółowych zasad i sposobu oceniania z języka polskiego”.

9. SPOSÓB UZASADNIANIA USTALONEJ OCENY

Jeśli uczeń poprosi o uzasadnienie wystawionej oceny śródrocznej (rocznej), to nauczyciel wskazuje mu ustnie powody swojej decyzji. Następnie uczeń podpisuje dokument, potwierdzający odbycie rozmowy, a nauczyciel odnotowuje ten fakt w e-dzienniku.

10.FORMA I TERMIN INFORMOWANIA UCZNIA I JEGO RODZICÓW O PRZEWIDYWANYCH ROCZNYCH OCENACH KLASYFIKACYJNYCH

Na 3 tygodnie przed klasyfikacją nauczyciel informuje ucznia w formie ustnej o przewidywanej dla niego ocenie klasyfikacyjnej rocznej (wpis w e-dzienniku w stosownej rubryce), natomiast rodziców w formie pisemnej powiadamia wychowawca klasy (poprzez e-dziennik).

11. TERMINY KLASYFIKACJI ŚRÓDROCZNEJ

Terminy klasyfikacji śródrocznej ustala się na podstawie odrębnych dokumentów.

12. DOSTOSOWANIA WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH

Przedmiot – język polski

Ze względu na stwierdzoną **dysleksję** :

- w zakresie pisania – nie obniżać ocen za błędy ortograficzne, interpunkcyjne oraz poziom graficzny, uwzględniać wartość merytoryczną wypowiedzi, nie wpisywać ocen z dyktanda (stosować opisową ocenę błędów), umożliwić korzystanie ze słownika ortograficznego, wydłużać czas na samodzielną pracę z tekstem, umożliwić ustne zaliczanie materiału, kilkakrotnie zezwalać na poprawę ocen
- w zakresie czytania – nie wymagać odczytywania dłuższych tekstów na forum klasy, przeprowadzać analizę i syntezę trudniejszych słów, pozwalać na korzystanie z książek „mówionych”
- w zakresie mówienia – pomagać w doborze argumentów, jak również odpowiednich wyrażen i zwrotów, nie oceniać błędów leksykalnych (zwłaszcza w wyrazach obcych).

Ze względu na stwierdzoną **dysgrafię i dysortografię**:

umożliwić posługiwanie się pismem drukowanym (pisanie na komputerze), pozwolić na samodzielnie odczytywanie prac, nie oceniać obrazu graficznego pisma, preferować ustne wypowiedzi ucznia.

Wskazane w przypadku uczniów dyslektycznych:

- ocenianie sukcesów, a nie porażek,
- uwzględnianie wkładu pracy własnej ucznia,
- dostosowanie warunków i formy egzaminu do indywidualnych potrzeb i możliwości psychofizycznych ucznia.

Ocenianie uczniów ze SPE - bierzemy pod uwagę zalecenia Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej:

- W przypadku prac z języka polskiego ocenia się zgodność treści z tematem, kompozycję wypracowania (proporcjonalność i spójność tekstu oraz logiczność wywodu), podsumowanie, język i styl pracy, a w głównej mierze poprawne słownictwo, odmianę wyrazów i ich łączenie w zdania, różnorodność składniową, trafny wybór środków językowych i formę wypowiedzi. Dozwolone jest pisanie pracy na komputerze.
- Zadania na sprawdzianach – OpenDyslexic, Helvetiki i Verdany ma. Można dodać odpowiednią wielkość czcionki -14 punktów, 18 punktów, wyrównywanie do lewej (brak justowania).
- Zadania domowe - do wyboru.
- Nacisk na odpowiedzi ustne - zgodność odpowiedzi z tematem oraz umiejętność porównywania, wnioskowania.
- Recytacja wiersza obejmuje fragment utworu krótszy, niż u pozostałych uczniów, zazwyczaj do dwudziestu wersów.

Pozostałe przypadki:

1.Uczniowie słabo widzący

U takich dzieci niepełnosprawność w zakresie widzenia oznacza osłabienie wzroku, które nawet przy użyciu szkieł korekcyjnych wpływa negatywnie na ich osiągnięcia szkolne. Wobec nich można zastosować następujące dostosowania wymagań edukacyjnych:

- A. właściwe umiejscowienie dziecka w klasie (zapobiegające odblaskowi pojawiającego się w pobliżu okna, zapewniające właściwe oświetlenie i widoczność),
- B. udostępnianie tekstów (np. testów sprawdzających wiedzę) w wersji powiększonej,
- C. zwracanie uwagi na szybką męczliwość ucznia (wydłużanie czasu na wykonanie określonych zadań),
- D. umożliwienie dziecku korzystania z kaset lub z nagrań lektur szkolnych, tzw. audiobooków,
- E. częste zadawanie pytania „Co widzisz?” w celu sprawdzenia i uzupełnienia słownego trafności doznań wzrokowych.

2.Uczniowie słabo słyszący

Sposoby dostosowania wymagań edukacyjnych:

- A. zapewnić dobre oświetlenie klasy oraz miejsce dla ucznia w pierwszej ławce najlepiej w rzędzie od okna; uczeń będąc blisko nauczyciela, może słuchać jego wypowiedzi i jednocześnie odczytywać mowę z ust,
- B. umożliwić odwracanie się w kierunku innych kolegów odpowiadających na lekcji, co ułatwi lepsze zrozumienie ich wypowiedzi,
- C. nauczyciel mówiąc do całej klasy, powinien stać w pobliżu ucznia zwrócony twarzą w jego stronę - nie powinien chodzić po klasie czy odwracać się twarzą do tablicy; to utrudnia uczniowi odczytywanie mowy z jego ust,
- D. należy mówić do ucznia wyraźnie, używając normalnego głosu i intonacji, unikać gwałtownych ruchów głową czy nadmiernej gestykulacji,
- E. trzeba zadbać o spokój i ciszę w klasie, eliminować zbędny hałas m.in. zamykać okna przy ruchliwej ulicy, unikać szeleszczenia kartkami papieru; takie zakłócenia stanowią również problem dla uczniów z aparatami słuchowymi,
- F. nauczyciel powinien ocenić, czy polecenia kierowane do całej klasy są właściwie rozumiane przez ucznia niedosłyszającego (w przypadku trudności zapewnić mu dodatkowe wyjaśnienia, sformułować inaczej polecenie),
- G. uczeń niedosłyszający powinien siedzieć w ławce ze zdolnym uczniem, zrównoważonym emocjonalnie, który chętnie dodatkowo będzie pomagał mu np. szybciej otworzy książkę, wskaże ćwiczenie, pozwoli przepisać notatkę z zeszytu itp.
- H. w czasie lekcji wskazane jest używanie jak najczęściej pomocy wizualnych i tablicy, m.in. zapisanie nowego tematu,

- I. można przygotować uczniowi z niedosłuchem plan pracy na piśmie opisujący zagadnienia poruszane w wykładzie lub poprosić innych uczniów w klasie, aby robili notatki z kopią i udostępniali je koledze,
- J. konieczne jest aktywizowanie ucznia do rozmowy poprzez zadawanie prostych pytań, podtrzymywanie jego odpowiedzi przez dopowiadanie pojedynczych słów, umowne gesty, mimikę twarzy,
- K. nauczyciel podczas lekcji powinien często zwracać się do ucznia niesłyszącego, zadawać pytania – ale nie dlatego, aby oceniać jego wypowiedzi, ale by zmobilizować go do lepszej koncentracji uwagi i ułatwić mu lepsze zrozumienie tematu,
- L. z uwagi na wolne tempo czytania, dziecko potrzebuje więcej czasu na przeczytanie całej książki; dla ułatwienia zrozumienia treści nauczyciel może podać pytania pomocnicze, na które uczeń powinien przygotować odpowiedzi – czytając wcześniej lekturę,
- M. jeżeli pisanie ze słuchu sprawia dziecku niedosłyszącemu duże trudności, można je zastąpić inną formą ćwiczeń w pisaniu:
- a. przepisywanie zdań z uzupełnieniem „luk” odpowiednimi wyrazami
 - b. utrwalanie znanych zasad pisowni i zwrotów gramatycznych –dobieranie odpowiednich wyrazów, uwzględniając ich rodzaj, osobę, liczbę
 - c. sprawdzanie notatek ucznia i uzupełnianie ich,
- N. przy ocenie prac pisemnych ucznia nie należy uwzględniać błędów wynikających z niedosłuchu, one nie powinny obniżyć ogólnej oceny pracy; błędy mogą stanowić dla nauczyciela podstawę, do podjęcia z dzieckiem dalszej pracy samokształceniowej i korekcyjnej; błędy w pisowni należy oceniać opisowo, udzielając dziecku wskazówek do sposobu ich poprawienia,
- O. indywidualizacja oceniania,
- P. przy ocenie osiągnięć ucznia z wadą słuchu należy szczególnie doceniać własną aktywność i wkład pracy ucznia, a także jego stosunek do obowiązków szkolnych (systematyczność, obowiązkowość, dokładność).

3.Uczeń z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją:

- A. dostosować tempo pracy do możliwości ucznia,
- B. nie wywoływać do tablicy, jeśli ma trudności z poruszaniem się,

- C. udostępnić dodatkowe materiały, notatki ksero,
- D. umiejscowić ucznia w klasie w ławce zapewniającej komfort i łatwe dojście do niego.
- E. oceniać treść wypowiedzi pisemnej, a nie estetykę pisma,

F. przy afazji:

- a. tworzenie spokojnej atmosfery w trakcie wypowiedzi ustnych,
- b. wydłużenie czasu odpowiedzi ustnej,
- c. uwzględnienie problemów z wymową i artykulacją w czasie wypowiedzi,
- d. umożliwienie uzupełnienia wypowiedzi ustnej zapisem.

4.Uczeń z ADHD:

- A. posadzić ucznia z dala od okna, ze spokojnym kolegą,
- B. nie zniechęcać i nie dyskwalifikować za pierwszą złą odpowiedź,
- C. nie odpytywać w stanie silnego pobudzenia,
- D. wyznaczać uczniowi konkretny cel i działanie,
- E. dzielić zadania na mniejsze możliwe do zrealizowania etapy,
- F. pomagać uczniowi w skupieniu się na wykonywaniu jednej czynności,
- G. wydawać jasno sprecyzowane polecenia (na raz tylko jedno polecenie),
- H. skracać zadania poprzez dzielenie ich na mniejsze polecenia cząstkowe,
- I. sprawdzać stopień zrozumienia wprowadzonego materiału,
- J. dzielić dłuższe sprawdziany na części,
- K. wydłużać czas odpowiedzi,
- L. przypominać o terminach sprawdzianów,
- M. utrzymywać stały kontakt z rodzicami.

5.Uczeń z chorobą przewlekłą:

- A. zapewnienie poczucia bezpieczeństwa psychicznego i fizycznego,

- B. pomoc w pokonywaniu trudności, uczenie nowych umiejętności,
- C. budowanie dobrego klimatu i przyjaznych relacji klasowych,
- D. przygotowanie uczniów zdrowych na spotkanie chorego kolegi,
- E. traktowanie chorego dziecka jako pełnoprawnego członka klasy,
- F. uwrażliwianie dzieci zdrowych na potrzeby i przeżycia dziecka chorego,
- G. uwrażliwianie dziecka chorego na potrzeby i przeżycia innych uczniów,
- H. motywowanie do kontaktów i współdziałania z innymi dziećmi,
- I. rozwijanie zainteresowań, samodzielności dziecka,
- J. dostarczanie wielu możliwości do działania i osiągania sukcesów,
- K. motywowanie do aktywności.

6. Uczeń w sytuacji kryzysowej, traumatycznej:

- A. umożliwienie zaliczania zaległego materiału w późniejszym terminie,
- B. rozłożenie zaliczanego materiału na mniejsze partie,
- C. przedłużenie czasu pracy ucznia,
- D. nauczyciel może odpytać ucznia na osobności, a nie przy całej klasie, nie ponaglać, nie krytykować, nie zawstydząć, nie mobilizować stwierdzeniami „jak się postarasz, to będzie lepiej”, nie zadawać do domu obszernych partii materiału do opanowania.
- E. zadbanie o rozwój sfery emocjonalnej takiego ucznia.
- F. przystąpienie do egzaminu maturalnego w oddzielnej sali,
- G. podczas egzaminu maturalnego zapewnienie obecności specjalisty, jeżeli jest to niezbędne dla uzyskania właściwego kontaktu z uczniem (słuchaczem). Wymienioną osobę powołuje się w skład zespołu nadzorującego.

7.Uczeń zdolny:

- A. Należy stosować następujące zasady:
 - a. indywidualizacji,
 - b. stopniowania trudności,

- c. systematyczności,
 - d. udzielania pomocy koleżeńskiej,
 - e. powierzanie odpowiedzialnych ról.
- B. Metody pracy z uczniem zdolnym:
- a. aktywizujące,
 - b. problemowe,
 - c. praktycznego działania, czyli pogładowe,
 - d. zespołowe z uwzględnieniem indywidualnych zdolności (asystent, lider),
 - e. wskazane są zadania o zwiększonym stopniu trudności (karty pracy),
 - f. teksty źródłowe-analiza,
 - g. uczestnictwo w konkursach, olimpiadach przedmiotowych lub artystycznych,
 - h. przynależność do kół zainteresowań.

13. EWALUACJA

Ewaluacja „Szczegółowych warunków i sposobu oceniania z języka polskiego” jest dokonywana po każdej klasyfikacji na koniec roku.

Formy ewaluacji:

- samoocena nauczyciela
- wymiana doświadczeń w zespole polonistów
- wywiady z uczniami.

Nauczyciele języka polskiego
Zespołu Szkół Licealnych i Technicznych
im. Ziemi Tucholskiej